

تورهای ارزان قیمت بهای زیادی دارند

سوغاتی مرگبار
«لامبدا»!

۲

محسن پاک‌آیین

آینده حکمرانی
در افغانستان

۱

علی اصغر کیهانی

کمبودسیمان
و کمبودایمان!

۲

رئیس کمیته اقتصادی کمیسیون

برنامه و بودجه مجلس مطرح کرد
در خوش بینانه ترین حالت
۶۰ درصد بودجه محقق می‌شود

۲

رمزگشایی از خواسته مشترک آمریکا و ترویکای اروپایی

تاکتیک جدید علیه برجام

۲

بررسی وضعیت ضریب جینی در دولت گذشته نشان می‌دهد

افزایش درجه نابرابری

انقلاب پایین‌تر است. حال چگونه ممکن است با وجود افزایش ضریب جینی در هشت ساله گذشته هنوز هم میانگین ضریب جینی در این دوره از میانگین چهل سال گذشته پایین‌تر است؟ در ادامه گزارش به پاسخ این سؤال و روند ضریب جینی در دولت روحانی پرداخته شده است. ضریب جینی شاخصی است که در اقتصاد برای سنجش نابرابری در توزیع درآمد در جامعه از آن استفاده می‌شود. این ضریب عددی بین صفر و یک است، هرچه این عدد

بزرگ‌تر باشد وضعیت نابرابری در جامعه بهتر و هرچه به یک نزدیک باشد نابرابری درآمدی در جامعه بیشتر است. ضریب جینی در ابتدای دولت یازدهم ۰.۳۶۵ بوده است، این رقم در پایان سال ۹۹ به ۴ رسیده است. به طور کلی از سال ۹۲ تا ۹۹ ضریب جینی در اقتصاد و جامعه ایران روند صعودی داشته است. به بیان دیگر در دوران ریاست جمهوری حسن روحانی نابرابری درآمدی در کشور بیشتر شده است.

گروه اقتصادی: بر اساس آمار منتشر شده میزان نابرابری درآمدی در دوران ریاست جمهوری حسن روحانی افزایش یافته است. بررسی‌ها نشان می‌دهد ضریب جینی در دولت‌های یازدهم و دوازدهم افزایش را تجربه کرده است، به بیان دیگر در دوران زمام‌داری حسن روحانی در دولت‌های یازدهم و دوازدهم نابرابری درآمدی افزایش یافته است. اما با این وجود میانگین ضریب جینی در دولت روحانی از میانگین ضریب جینی در سال‌های پس از

حوزه‌هایی که عین دوری دو کشور را به هم نزدیک می‌کند

ایران و ترکیه از رقابت تا همکاری!

۱

آیا ساخت ساعتی ۱۰۰ خانه در دولت رئیسی امکان‌پذیر است

اما واگرهای طرح جهش تولید مسکن

۲

توسعه سهیلات ایمنی در صنعت حمل‌ونقل ریلی در نوس برنامه‌های بهره‌برداران همپیمان

ریسک‌های صنعت حمل و نقل

۱۰

بازگشت به نقطه صفر

هوشنگ امیرکرمی*

روزنامه‌نگار

مردن بوده و مهم‌تر از آن خود را «از مردم و برای مردم» نمی‌پندارد و صرفاً «بر مردم» سلطه و حاکم است. این امارت قائل به قوای سه گانه و تفکیک و تعادل میان قوا نیست. امر اجرا و مسند قضا و شأن صدور حکم و فرمان در فرد حاکم متعین و مجتمع است. در این نظام حکمرانی مهم‌ترین عنصر دولت مدرن یعنی تقنین و قانونگذاری اساساً بلاموضوع و بلاوجه بوده و مجلس به عنوان نماینده مردم و جامعه، نقشی در کنترل و نظارت بر حکومت ندارد. به طریق اولی مفاهیم و عناصر سازنده دولت مدرن یعنی «انتخابات، چرخش نخبگان، انتقال مسالمت قدرت و پاسخگویی به مردم و افکار عمومی» محلی از اعراب ندارد.

۲. عدم وجود رابطه دولت - ملت:

مهم‌ترین وجه متمایز دولت مدرن (وستفالیایی) با نظام‌های حکومتی پیشامدرن، در نسبت و رابطه میان دولت (حکومت) با ملت (مردم/ جامعه) است. این رابطه مبتنی بر قرارداد اجتماعی (قانون اساسی) است که طی آن مجموعه دولت/ نظام سیاسی بر مبنای مسئولیت‌ها و تعهدات مشخص و با بهره‌گیری از اختیارات و ظرفیت‌های قانونی موظف به دفاع و تأمین حقوق اساسی ملت/ مردم می‌باشد. قانون اساسی در واقع توافق اجتماعی میان دولت با ملت است که در آن تعهدات و اختیارات یک طرف در برابر تضمین حقوق و تأمین آزادی‌های طرف دیگر تعریف و تعیین می‌شود. در سلطه طالب‌ها بر افغانستان اما کوچک‌ترین نشانه‌ای از توافق و قرارداد اجتماعی به چشم نمی‌خورد، رابطه دولت - ملت فاقد مینا و اساس قانونی است، تعهدات و مسئولیت‌های طالبان در برابر مردم نامشخص و تعریف نشده است و هیچ تضمینی نسبت به تأمین حقوق و آزادی‌های مردم وجود ندارد. نسبت «طالب‌ها - افغان‌ها» نه یک رابطه مبتنی بر رضایت و توافق (دولت - ملت) بلکه ناشی از غلبه زور و سلطه است و ماهیت این رابطه یعنی حاکم - محکوم، رجعت تمام عیار به نظام‌های پیشامدرن است.

۳. عدم تناسب با نظام بین الملل دولت محور: سومین ویژگی و مشخصه دولت‌های مدرن، نسبت و رابطه آن با نظام بین المللی (نظام دولت - ملت‌ها) است. در نظام‌های حکومتی پیشامدرن رابطه با جهان خارج (ورای مرزهای طبیعی، جغرافیایی و سیاسی) جز در موارد

فراز و فرود و سپس برکنشیدن مجدد جنبش یا تشکیلات فرقه‌ای «طالب»‌ها و ادعای استقرار نظام حکمرانی تحت عنوان «امارت اسلامی افغانستان» را شاید بتوان از شگفتی‌های هزاره سوم و قرن ۲۱ میلادی برشمرد. با سلطه مجدد طالبان بر افغانستان و زیرسؤال رفتن ارزش‌های بنیادین همچون «آزادی، مردمسالاری و حقوق بشر» نظریه سیر تکاملی تاریخ با چالش جدی مواجه شده و به نظر می‌رسد چرخ تاریخ سیر قهقرائی داشته و برخلاف انتظار می‌تواند رو به عقب نیز حرکت کند! شگفت‌انگیز از آن رو که با هیچ معیار و منطقی استقرار سلطه و حکمرانی مجدد طالب‌ها در افغانستان متناسب با زیست انسان قرن بیست و یکمی نیست. سلطه یک فرقه ایدئولوژیک خشن صرفاً با تکیه بر زور و قدرت اسلحه بر سرزمین و مردم افغانستان، به یکباره تمامی اصول، باورها و انگاره‌های مربوط به رابطه متعامل دولت - ملت، قرارداد اجتماعی، حکومت مبتنی بر رضایت، حق تعیین سرنوشت و ارزش‌های اجتماعی حول محور انسان را بر باد داد. سلطه مجدد طالبان بر افغانستان با همان شاخصه‌ها، معرفه‌ها و مؤلفه‌هایی که این گروه در دوران زمامداری قبلی به نمایش گذاشت، مؤید این نکته اساسی و کلیدی است که در عصر پیست مدرنیسم می‌توان بدون ابزار مدرنیسم و اندیشه مدرنیته به قدرت و حکومت رسید و بدون بهره‌گیری از تجلیات، نمادها و نمادهای مدرنیسم و بدون نیاز به روح مدرنیته، به حکمرانی پرداخت. اجمالاً! اینکه سلطه و غلبه طالب‌ها بر افغانستان را می‌توان بازگشت به عصر پیشامدرن و دوران ماقبل نظام وستفالیایی دانست. استدلال‌های مربوط به این گزاره و ادعا بر سه پایه استوار است:

۱. عدم وجود دولت مدرن

حکومت و حاکمیت طالب‌ها بر افغانستان، مطلقاً فاقد حداقل استانداردها و معیارهای یک دولت مدرن است. کما اینکه خود با تأکید بر «امارت» به عنوان گونه‌ای از حکمرانی پیشامدرن، به جای «دولت» به مفهوم وستفالیایی آن بر این تفکیک و تمایز اصرار دارند. امارت طالب‌ها، فاقد نظم و ساختار دیوان‌سالاری دولت‌های

بیان علت آغاز تولید اورانیوم فلزی ۲۰ درصدی، اعلام کرد سالانه بیش از ۸۰۰ هزار بیمار نیازمند رادیوداروهای تولید شده سازمان انرژی اتمی ایران در راکتور تحقیقاتی تهران هستند و سوخت ارتقاء داده شده سیلیسیاید بهبود کمی و کیفی محصولات تولیدی راکتور تهران را سبب خواهد شد. ایران با عدم تمدید توافق فنی سازمان انرژی اتمی با آژانس، تامل در پاسخگویی به سؤالات آژانس در خصوص مکان‌های هسته‌ای، تولید اورانیوم فلزی با غنای ۲۰ درصد، خروج از توافقاتی نظارتی و توقف اجرای پروتکل الحاقی، دسترسی‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را محدود کرده است. آیا این اقدامات سبب تقویت توان چانه زنی دولت سیزدهم در میز مذاکرات احتمالی با طرفین خواهد شد؟ نه تنها جواب منفی است بلکه می‌تواند تبعات منفی امنیتی بر کشور کشور داشته باشد. لازم و ضروری است که ایران به نوعی رفتار کند تا حساسیت شورای امنیت را به همراه نداشته باشد. چراکه در صورت ارجاع پرونده به شورا و صدور قطعنامه و یا ارجاع ایران به فصل ۷ منشور ایران وارد یک وضعیت پیچیده و بفرنج خواهد شد که امکان وقوع هر سناریویی را رقم خواهد زد. میزان درآمد کشور در نتیجه عدم فروش نفت به شدت کاهش یافته است. نگرانی‌ها در مورد تبعات موج پنجم و بروس کرونا افزایش یافته و بستر فعالیت‌های تجاری نیز به شدت آسیب دیده است. تحولات سیاسی اطراف مرزهای کشور به حالت تهدید رسیده‌اند و دستگاه سیاست خارجی کشور نیز آن قدر توانمند و مقتدر نیست که در موضوع هسته‌ای تقابلی همزمان و پایدار با شورای حکام آژانس و شورای امنیت داشته باشد. نهایت اینکه هیولای مشکلات اقتصادی و معیشتی نیز اجازه دفن جسم نیمه جان برجام از سوی ایران را نمی‌دهد.

قوم و عشیره، پس از سالهای طولانی جنگ و تحمل اشغالگران آمریکا و ناتو، خواهان امنیت در افغانستان هستند و تاووم جنگ‌های داخلی را نخواهند پذیرفت. طالبان نیز به دنبال حفظ قدرت و موقعیت فعلی و کسب مقبولیت داخلی و مشروعیت خارجی است و به همین دلیل علاقمند به ورود به منازعات داخلی نیست. مسئولین طالبان سعی خواهند کرد طی مذاکره با گروه‌های مختلف و در عین حال نمایش اقتدار نظامی خود، رویکردی مسالمت‌آمیز را نمایش داده و از جنگ داخلی پرهیز کنند. سناریوی چهارم و محتمل، تشکیل یک شورای انتقال قدرت یا دولت موقت به سرکردگی یکی از مقامات ارشد طالبان برای اداره کشور است. طالبان قانون اساسی امروز افغانستان را قبول ندارد و لذا دولت موقت در صدد افزودن متمم‌هایی به این قانون یا تهیه پیش نویس قانون اساسی جدید خواهد بود. اگر قانون اساسی اصلاح شده یا جدید، در یک همه پرسی به تصویب مردم برسد، گام‌های بعدی می‌تواند برداشته شود. در این چارچوب ممکن است مذاکرات بین‌افغانی با هدف تقسیم قدرت میان طالبان و دیگر اقوام ذینفوذ ادامه یابد و احتمال شکل‌گیری دولت فراگیر با حضور همه اقوام، فراهم آید. اجرای سناریوی چهارم می‌تواند به سالها نامنی و جنگ در افغانستان خاتمه داده و بتدریج این کشور را به ثبات و آرامش برساند. تشکیل حکومت فراگیر متشکل از همه مذاهب، اقوام و نیروهای سیاسی مختلف، یک اقدام ثبات‌ساز و مورد حمایت همسایگان و دوستان افغانستان از جمله جمهوری اسلامی ایران خواهد بود. تحقق این سناریو اگر با حمایت مردم همراه باشد، برای دولت فراگیر، مقبولیت داخلی ایجاد کرده و مسیر حرکت برای کسب مشروعیت منطقه‌ای و بین‌المللی را هموار خواهد ساخت.

دهیولای مشکلات کشور اجازه تدفین جسم نیمه جان

برجام را نمی‌دهد

لزوم تدبیر در رفتار با آژانس بین المللی انرژی اتمی

مسعود نوری

کارشناس ارشد حقوق بین‌الملل

مطابق پاراگراف ۲۸ گزارش مورخ ۳۱ می ۲۰۲۱ مدیرکل آژانس بین‌المللی اتمی در زمینه اجرای قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت، جمهوری اسلامی ایران اقدام به آغاز تولید سوخت سیلیسیاید با اورانیوم غنی شده ۲۰ درصدی در یک فرآیند چند مرحله‌ای کرده است. (T/2021/GOV). همچنین براساس پاراگراف‌های ۲۷ و ۴۳ گزارش، ایران تحقیق و توسعه و تولید فلز اورانیوم را به اطلاع آژانس بین‌المللی انرژی اتمی رسانده بود.

در واکنش به گزارش فوق، ترویکای اروپایی در ششم ژوئیه ۲۰۲۱ با انتشار بیانیه مشترک، نگرانی جدی (Grave Concern) کشورهای متبوع را از اقدامات ایران در زمینه تولید فلز اورانیوم اعلام کردند. بیانیه اشعار می‌دارد: ایران هیچ گونه نیاز غیرنظامی توجیه‌پذیر برای تحقیق و توسعه و تولید فلز اورانیوم، که گام اساسی برای تولید یک سلاح هسته‌ای است، ندارد. از نظر اروپا، ایران در حال نقض تعهدات برجامی است.

کاظم غریب‌آبادی، سفیر و نماینده دائم جمهوری اسلامی ایران در آژانس در

آینده حکمرانی در افغانستان

محسن پاک‌آیین

تحلیلگر سیاسی

با تسلط طالبان بر اکثر نقاط افغانستان و خروج حقارت آمیز و غیرمستولانه اشغالگران آمریکا از افغانستان، اینک توجه تحلیل‌گران منطقه و جهان به آینده افغانستان و نوع سیستم حکمرانی و حاکمیت در این کشور معطوف شده است. در این رابطه برخی از سناریوهای ممکن برای آینده افغانستان مورد بحث و ارزیابی قرار گرفته است.

اولین سناریو، حفظ دولت فعلی و به عبارتی ابقای دولت اشرف غنی است که بسیار بعید بنظر می‌رسد و احتمال آن نزدیک به صفر است. دولت اشرف غنی یک دولت ضعیف و وابسته به آمریکا و ناکارآمد بود و مقبولیت مردمی نداشت. مردم از این دولت ناراضی بودند و از سقوط آن خوشحال هستند. طالبان نیز که با قدرت نظامی در کنار اتخاذ رویکرد مسالمت‌جویانه به قدرت رسیده است، دیگر به بازگشت اشرف غنی یا اعضای دولت وی مانند امرالله صالح رضایت نخواهند داد. دومین سناریو، تجزیه افغانستان و تشکیل دو منطقه پشتون‌نشین و غیرپشتون‌نشین است. این سناریو نیز به دلیل پراکندگی اقوام در مناطق مختلف افغانستان و عدم علاقمندی مردم به نقض یکپارچگی کشور غیرمحتمل است. از اظهارات مقامات طالبان نیز استنباط می‌شود که این گروه نیز چنین برنامه‌ای را در دستور کار ندارد. سناریوی سوم، شکست مذاکرات بین‌افغانی و عدم دستیابی به توافق طالبان با دیگر اقوام و وقوع یک جنگ نافرجام داخلی است. احتمال تحقق این سناریو نیز قوی نیست. مردم افغانستان از هر

سیاست

هفته نامه سراسری اقتصادی، اجتماعی

تدبیر

www.tabiretazenevs.ir

چهارشنبه ۱۰ شهریورماه ۱۴۰۰، سال هفتم، شماره ۳۳۲

گزارش

نشست بغداد و نان و آبی که برای کاظمی

و مکرون داشت

تلاش برای حذف حواشی

برای رسیدن به اهداف دیگر

سیدعلی موسوی خلخالی

کارشناس سیاسی

نشست بغداد دستاورد دهان پر کنی نداشت. نه آنچنان برجسته بود که بگویم تحولی در روابط بین المللی و آینده روابط خاورمیانه به وجود آورد و نه آنچنان مهم که بگویم بسیاری از مشکلات از حالا به بعد حل خواهد شد یا سنگ بنای روابط آتی کشورهای خاورمیانه خواهد بود.

البته شکی نیست که دیدار عبدالفتاح السیسی، رئیس جمهوری مصر با شیخ تمیم بن حمد آل ثانی، امیر قطر تحول مهمی بود که می تواند مثبت تلقی شود. اما اگر واقع بین باشیم، این تنها یک هدف از اهدافی بود که از نشست بغداد انتظار می رفت که محقق شد.

آنچه انتظار می رفت و میزبان تلاش می کرد به آن برسد و هدف اصلی خود تعریف کرده بود، چه بود؟ سفر سید ابراهیم رئیسی، رئیس جمهوری ایران و محمد بن سلمان، ولیعهد عربستان سعودی به عراق بود تا دیدار این دو بتواند آغازگر روابط ایران و عربستان به عنوان دو قدرت مهم و تاثیرگذار منطقه باشد. مضاف بر آن انتظار می رفت رجب طیب اردوغان، رئیس جمهوری ترکیه نیز به عراق سفر کند تا ضمن دیدار بسا ولیعهد ابوظبی و ولیعهد عربستان سعودی صفحه تازه ای در روابط تیره این سه کشور گشوده شود. همچنین بغداد انتظار داشت محمد بن زاید، ولیعهد امارات متحده عربی به عراق سفر کند تا به عنوان فرد تصمیمگیر اصلی در امارات ضمن دیدار با روسای جمهوری ایران و ترکیه، رنگ و بوی دیگری به نشست بغداد بدهد. اما هیچ کدام از آنها به عراق سفر نکردند. نه سید ابراهیم رئیسی به بغداد آمد، نه محمد بن زاید، نه رجب طیب اردوغان و نه محمد بن سلمان. ایران و ترکیه و عربستان وزرای امور خارجه خود را فرستادند و امارات نیز محمد بن راشد، امیر دبی را رئیس هیئت اعزامی خود به بغداد کرد. حتی تلاش های بغداد برای آوردن امیر کویت یا ولیعهد او نیز نتیجه نداد و از کویت نخستست وزیر این کشور به بغداد رفت. در نتیجه آنچه بغداد از نشست خود انتظار داشت

را نتوانست محقق کند. اما نشست بغداد دو برنده اصلی داشت که هر کدام از این نشست نفع شخصی می برند؛ یکی مصطفی کاظمی، نخستست وزیر عراق که نتوانست تعدادی از مقامات ارشد کشورهای جهان را در بغداد گرد هم آورد تا با آنها عکس یادگاری بگیرد. همچنین رئیس جمهوری فرانسه را میزبانی کرد و تلاش کرد روی سفر او تمرکز کند و آمدن او به عراق را دستاوردی مهم برای خود جا بزند. حتی بردن او به حرم کاظمین (ع) و عکس های متعدد گرفتن همگی اهداف شخصی داشتند.

کاظمی با این کار تلاش کرد حواشی به وجود آمده بر سر حضور حسین امیرعبداللّهیان، وزیر امور خارجه کشورمان در عکس یادگاری گرفتن را به نوعی پوشش دهد تا دستاورد اصلی خود از این نشست تحت تاثیر قرار نگیرد. کاظمی تلاش کرد با این کار بتواند برگ برنده مناسبی برای انتخابات پیش روی عراق به دست آورد. دیگر برنده امانوئل مکرون، رئیس جمهوری فرانسه بود که تلاش کرد از این سفر نهایت استفاده را ببرد. او که حدود هشتت ماه دیگر باید وارد کارزار انتخاباتی شود در عرصه دیپلماسی هیچ دستاورد ملموسی به دست نیاورده است. مکرون در رابطه با اروپا نتوانسته کار جدیدی از پیش ببرد و بعد از خروج انگلیس از اتحادیه اروپا دیپلماسی او برای پر کردن خلاء انگلیس به نتیجه نرسیده، همچنین شیوع بیماری کرونا که همانند هر جای دنیا هزینه های سنگین سیاسی و اقتصادی روی دست دولت ها گذاشته برای او نیز هزینه ساز بوده است. خاورمیانه برای فرانسه همیشه آوردگاه سیاسی بوده، از لبنان گرفته تا سوریه و کشورهای شمال آفریقا، فرانسه همواره یک حس مالکیت در خود احساس می کرده و با نگاه استعماری تلاش می کرده دستاوردی را در این کشورها به سود خود رقم بزند. مکرون در تمامی پرونده هایی که در خاورمیانه ورود کرده تا کنون به دستاورد ملموسی نرسیده است. در پرونده های لبنان، سوریه و پرونده هسته های ایران، نقش آفرینی های دولت فرانسه همگی بی نتیجه بوده و حتی می توان گفت به شکست انجامیده است.

گروه سیاسی: رژیم اشغالگر قدس علی رغم اینکه رویکرد ماهوی خود را در قبال هر گونه توافقی میان ایران و اعضای ۴+۱ در قبال برجام دارد، سعی دارد به لحاظ تاکتیکی و شکلی در این خصوص تغییراتی ایجاد کند. نفتالی بنت نخست وزیر رژیم صهیونیستی در دیدار با رئیس جمهور آمریکا به او گفته است که آشکارا با توافق هسته ای مخالفت نخواهد کرد.

بر اساس گزارش پایگاه آکسیوس، دو منبع آگاه گفته اند که نفتالی بنت، نخست وزیر رژیم صهیونیستی در دیدار خود با جو بایدن رئیس جمهور آمریکا در کاخ سفید تصریح کرده است که اگرچه با بازگشت واشنگتن به توافق هسته ای ۲۰۱۵ مخالف است اما همچون بنیامین نتانياهو، نخست وزیر قبلی آشکارا با آن مقابله نخواهد کرد. این دو منبع آگاه همچنین گفته اند که بنت در جریان دیدارهای خود با وزیر امورخارجه و مشاور امنیت ملی آمریکا نیز این پیام خود را منتقل و کرده و گفته است که باور دارد گفت و گو میان واشنگتن و تل آویو نتایج بهتری حاصل خواهد کرد.

در این میان، باید است کاخ الیزه و دولت امانوئل مکرون به عنوان کارگزار خاص صهیونیستها در مذاکرات وین یاد کرد. فرانسوی ها در جریان برگزاری سلسله مذاکرات هسته ای بین سالهای ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۴ که منجر به انعقاد برجام شد نیز در کسوت نمایندگان رژیم اشغالگر قدس ایفای نقش کردند تا جایی که لوران فابیوس وزیر امور خارجه دولت اولاند به وزیر خارجه رژیم صهیونیستی تبدیل شده بود. در معادلات جدید نیز صهیونیستها بخشی از دیپلماسی پنهان خود را با آمریکا، بخشی را با سعودیها و بخشی را با فرانسوی ها (در تقابل با ایران) تنظیم کرده اند. در این معادله، قلعما از نام دو بازیگر اروپایی دیگر، یعنی برلین و لندن نیز نمی توان به سادگی گذشت اما نقش فرانسوی ها در این معادله ظاهراً پررنگ تر است.

سوابق رفتاری فرانسوی ها نیز این

رمزگشایی از خواسته مشترک آمریکا و تروییکای اروپایی

تاکتیک جدید علیه برجام

موضوع را به وضوح اثبات می کند! امانوئل مکرون در سال ۲۰۱۷ میلادی و خصوصاً در حاشیه برگزاری نشست مجمع عمومی سازمان ملل در نیویورک (ماه سپتامبر)، برای نخستین بار در خصوص «تغییر برجام» با ترامپ رئیس جمهور سابق آمریکا و نتانياهو نخست وزیر سابق رژیم اشغالگر قدس به توافق رسید.

این بازی خطرناک فرانسوی ها پس از خروج رئیس جمهور آمریکا از برجام نیز ادامه یافته است. اساساً طراحی ساختار حداقلی و قطره چکانی «INSTEX» و فراتر از آن، تأخیر هدفمند مقامات اروپایی در راه اندازی ساز و کار مالی ویژه، محصول و خروجی راپزنی های پشت پرده «ژان ابو لودریان» و « مایک پمپئو » وزیر امور خارجه سابق آمریکا بود. در حال حاضر و با توجه به حضور بایدن در رأس معادلات اجرایی واشنگتن، مقامات فرانسوی کماکان به این بازی خود (در زمین واشنگتن و تل آویو) ادامه می دهند. در این میان، فرانسوی ها همچنان قصد دارند به مهره بازی غیراعلامی اما محسوس صهیونیستها در مذاکرات وین تبدیل شوند. هم اکنون فرانسوی ها محرمانی خطرناک و تمام عیار هستند؛ اتهام کاخ الیزه در در پرونده هایی مانند «تغییر برجام به کمک آمریکا»، «همانعت از راه اندازی

تاکتیک جدید علیه برجام

غربی بر روی «شکل مذاکرات» متمرکز شده و سعی در محو« ماهیت مذاکرات» دارد. بسا این حال، باید این حقیقت را مدنظر قرار داد که استراتژی ها و خطوط قرمز راهبردی جمهوری اسلامی ایران، هرگز جا به جا نشده و تغییر نخواهند کرد. در هر حال، بازی مشترک غرب و رژیم صهیونیستی ناظر بر استراتژی هاست نه تاکتیکیها. اصرار آنها بر شکل مذاکره و ….. صرفاً تلاشی بر ای لاپوشانی این حقیقت محسوب می شود.در چنین شرایطی نسبت به خواسته مشترک آمریکا و تروییکای اروپایی در مذاکرات وین، درک بهتری پیدا می کنیم! غرب نهایت تلاش خود را به کار گرفته است تا جمهوری اسلامی ایران را از دو مطالبه اصلی، حقوقی و منطقی خود منصرف کند: یکی «رفع تمامی تحریمهای هسته ای ایران» و دیگری «راستی آزمایی غرب توسط ایران رژیم اشغالگر قدس و تروییکای اروپایی در برهه زمانی فعلی، هدف قرار دادن استراتژی ها و خطوط راهبردی کلان جمهوری اسلامی ایران می باشد.» «هضم استراتژی ها در دل تاکتیکیها» یک فرمول رفتاری مسبوق به سابقه و شناخته شده از سوی غرب محسوب می شود. بر این اساس، بازیگران غربی در مواردی که به لحاظ حقوقی و راهبردی در موضع ضعفتری نسبت به طرف مقابل قرار دارند، سعی می کنند با استناد به الگوهای رفتاری، روبنایی و تاکتیکی خاص، مانع از تمرکز رقبایشان بر روی «خواسته های ثابت» و « خطوط قرمز راهبردی» شوند. به عبارت بهتر، سیاستمداران و رسانه های غربی به گونه ای زمینه غلبه «حواشی» بر « متن و اصل ماجرا» را فراهم می سازند که «طرف محق ماجرا» را صرفاً به یک «طرف مذاکره» تبدیل کنند. نباید فراموش کرد که ایران اکنون «طرف محق» و غرب «طرف خطاکار» این پرونده محسوب می شوند. بنابراین اساساً قرار دادن این دو (ایران - غرب) در یک «شکله» و «چارچوب تحلیلی واحد» محلی از اعراب ندارد. اکنون طرف

مکانیسم مالی ویژه اروپا»،«تلاش برای تحدید توان موشکی ایران» و ….. به اثبات رسیده است.
■ هدف استراتژی هاست نه تاکتیکیها!
یکی از اصلی ترین اهداف مشترک آمریکا، رژیم اشغالگر قدس و تروییکای اروپایی در برهه زمانی فعلی، هدف قرار دادن استراتژی ها و خطوط راهبردی کلان جمهوری اسلامی ایران می باشد. «هضم استراتژی ها در دل تاکتیکیها» یک فرمول رفتاری مسبوق به سابقه و شناخته شده از سوی غرب محسوب می شود. بر این اساس، بازیگران غربی در مواردی که به لحاظ حقوقی و راهبردی در موضع ضعفتری نسبت به طرف مقابل قرار دارند، سعی می کنند با استناد به الگوهای رفتاری، روبنایی و تاکتیکی خاص، مانع از تمرکز رقبایشان بر روی «خواسته های ثابت» و « خطوط قرمز راهبردی» شوند. به عبارت بهتر، سیاستمداران و رسانه های غربی به گونه ای زمینه غلبه «حواشی» بر « متن و اصل ماجرا» را فراهم می سازند که «طرف محق ماجرا» را صرفاً به یک «طرف مذاکره» تبدیل کنند. نباید فراموش کرد که ایران اکنون «طرف محق» و غرب «طرف خطاکار» این پرونده محسوب می شوند. بنابراین اساساً قرار دادن این دو (ایران - غرب) در یک «چارچوب تحلیلی واحد» محلی از اعراب ندارد. اکنون طرف

حوزه هایی که عین دوری دو کشور را به هم نزدیک می کند

ایران و ترکیه از رقابت تا همکاری!

و همکاری با همسایگان را جایگزین تنش و درگیری و تخاصم کرد.
سیاستی که دهه ها پس از اتاتورک تداوم یافت و جز موارد معدودی چون موضوع قبرس شمالی، ارتش ترکیه به رکن حاکم در داخل و بدون دخالت در خارج از مرزها بدل شد و حتی عضویت در پیمان هایی چون پیمان بغداد که با کودتای عراق و خروج عراق از آن، به پیمان ستو با محوریت ایران، ترکیه و پاکستان بدل شد و با وقوع انقلاب ایران منحل شد و ترکیه نیز بدون توجه به عضویت پیمان اتلانتیک شمالی (ناتو) درآمد، هیچ کدام به طور جدی این سیاست را تغییر نداد تا زمانی که در سال ۲۰۰۲ حزب عدالت و توسعه به رهبری سه تن از سیاستمداران نوظهور ترکیه، یعنی عبدالله گل، احمد داوود اوغلو و رجب طیب اردوغان به قدرت رسید و تئوری احمد داوود اوغلو یعنی دکترین عمق استراتژیک جایگزین دکترین ترک وطنی اتاتورک شد تا ترکیه ورود به فراتر از مرزهای جغرافیایی خویش را آغاز کند. محور اصلی این دکترین نوین ترکیه را ژئوپلیتیک تشکیل داده و مبتنی بر نفوذ سیاسی و نظامی در سرزمین هایی است که پیشتر در زمره متصرفات عثمانی بوده است. بر اساس دکترین عمق استراتژیک، ترکیه به همه مناطق خاورمیانه، بالکان، قفقاز، آسیای مرکزی و خزر، مدیترانه، خلیج فارس و دریای سیاه تعلق دارد و در همه این مناطق می تواند نقش رهبری را به عهده بگیرد و اهمیت استراتژیک جهانی برای خود کسب کند. ترکیه در راه تحقق این هدف راهبردی با دو چالش جدی مواجه است که عبارتند از: (الف) مسائل و مشکلات داخلی بین اسلام گرایان و سکولارها مهمترین این چالش های داخلی است. ب) روابط با همسایگان؛ چراکه براساس دکترین عمق استراتژیک، ترکیه برای اینکه بتواند به بازیگری مهم در منطقه و نظام بین الملل بدل شود، ابتدا باید با همسایگان خود رابطه مسالمت آمیزی داشته و اختلافات خود را با آنها حل و فصل کند و راهبرد عمق

استراتژیک برای مواجه با این چالش عبارت است از استراتژی «عدم مشکل با همسایگان». بر اساس این سیاست، ترکیه باید با همسایگان خود روابط دوستانه برقرار کرده و مشکلات و اختلافات فیمابین را از بیسن ببرد. ترکیه در حل هر دوی این چالش ها با یک تناقض راهبردی مواجه است که تقریباً دکترین عمق استراتژیک را با بن بست مواجه می کند. اول اینکه دولت برآمده از حزب عدالت و توسعه از ابتدا در پی آن ترکه که با استفاده از رویکردهای مذهبی به نوعی رهبری افکار عمومی کشورهای عربی را همانند دوران عثمانی به دست گیرد که با این رویکرد نمی تواند چالش درونی خود یعنی اختلاف بین احزاب و گروه های سکولار و دولت را حل و فصل کند. از سوی دیگر رویکرد نفوذ و مداخله در مناطق پیرامونی این کشور از بالکان و قبرس شمالی تا مسئله قره باغ و حمایت نظامی مستقیم از جمهوری باکو، مداخله در کردستان عراق، دخالت نظامی در سوریه و … سبب می شود راهبرد عدم مشکل با همسایگان با شکست مواجه شود. اما فارغ از اینکه چه دولتی در ترکیه بر سر کار باشد و رویکرد حاکم بر این کشور چه باشد، در سه محور ایران با ترکیه به لحاظ ژئوپلیتیک ارتباط دارد که برای هیچ یک از دو کشور قابل چشم پوشی نیست. نخستین موضوع آن است که نزدیک ترین راه زمینی ایران به اروپا برای تجارت و مرادوات بازرگانی از خاک ترکیه است و متقابلاً نزدیک ترین راه ترکیه برای رسیدن به شرق و هند خاک ایران است، دیگر اینکه امن ترین منبع انرژی برای ترکیه در تأمین نیاز این کشور، نفت و گاز ایران است، چرا که خط لوله ای که از عراق، نفت را به ترکیه منتقل می کند از مناطق کردنشین عراق می گذرد و همواره با خطر حملات گروه های مسلح کرد به خصوص پ.ک.ک.ک مواجه است و مسیر امنی برای انتقال انرژی به ترکیه محسوب نمی شود و سومین مسئله فیمابین، موضوع کردستان است. ترکیه سال های سال است با بحرانی داخلی در موضوع مناطق کردنشین آسیای میانه باشد.

گزارش

هیولای مشکلات کشور اجازه تدفین

جسم نیمه جان برجام را نمی دهد

سرنوشت آمریکا در افغانستان و

تکرار تجربه تاریخی شکست

اشکان ممینی

کارشناس امور بین الملل

آمریکا در حالی افغانستان را ترک می کند که بیش از دو دهه به ماجراجویی در این کشور پرداخته و علاوه بر ۲ تریلیون دلار هزینه، موجب کشته شدن هزاران نظامی و غیرنظامی در افغانستان شد و اکنون بدون داشتن تقریباً هیچ چیزی برای افتخار کردن، در حال پایان دادن به این ماجراجویی است؛ جنگی که با شکست فجیع به پایان رسید و جو بایدن، رئیس جمهوری فعلی این کشور می گوید: مأموریت ما در افغانستان هرگز ساخت کشور نبوده بلکه ما بر مبارزه با تروریسم و جلوگیری از حملات به خاک آمریکا متمرکز هستیم.

آنچه بایدن گفت به شکل ویژه آمریکا را محکوم می کند زیرا او آشکارا و صراحتاً از شکست آمریکا در تحقق بخشیدن به آنچه با اشغال افغانستان دنبال می کرد، می گوید و با وجود تمامی وعده های کشورش برای پایان دادن به طالبان و نابودی آن، این گروه در افغانستان گسترش یافته و مردم افغانستان نیز در طول ۲۰ سال اشغالگری آمریکا علی رغم تمامی ادعاهای مطرح شده در مورد ایجاد یک عصر جدید برایشان، با شرایط امنیتی و میثیتی دشواری مواجه بودند.

نقش آمریکا در افغانستان تنها به غارت منابع آن محدود نشده بلکه شامل برهم زدن امنیت و ثبات این کشور نیز می شود. طبق گزارش دیده بان حقوق بشر در سال ۲۰۱۹، نیروهای افغان مورد حمایت سیا، بدون طی روال قانونی حکم های اعدام را اجرا کرده و بدون اینکه محاکمه شوند، مرتکب جنایات دیگری شدند به این شکل که این نیروها در یورش های شبانه غیرنظامیان را به شکلی غیرقانونی به قتل رسانده و زندانیان را مخفی کرده و به برخی زیرساخت های بهداشتی به بهانه اینکه شورش ها را ملدوا کرده بودند، حمله کردند. به هر حال شکست آمریکا در افغانستان هر روز ابعاد تازه تری به خود می گیرد و راهزای بیشتر را آشکار می سازد. افغانستان یک نمونه زنده از سیاست خارجه آمریکا است که اهداف و توجه های واهی را ایجاد می کند تا به کشورهای یورش نظامی ببرد و اگر نتواند، با اعلام جنگ اقتصادی و سیاسی به آنها یورش می برد تا منافع خود را محقق کند و سپس آنها را با آن سرنوشتی که برایشان رقم زده، رها می کند.

افغانستان تنها نمونه نیست و در طول تاریخ موارد زیادی از این قبیل وجود داشته مانند جنگ ویتنام از سال ۱۹۶۲ تا ۱۹۷۵، جنگ عراق ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۳ و افغانستان از ۲۰۰۱ تاکنون و اینها تنها بخشی از سیاست های شکست خورده آمریکا در حوزه سیاست خارجی این کشور می باشد که در هر مورد جز ایجاد نا امنی و بی ثباتی در آن کشور، نتیجه دیگری نداشته است. استراتژی های آمریکا در افغانستان، علی رغم تجربه روشن شکست پرهزینه، چندین بار اشغالگری و تجاوز و جنگ آمریکا با کشورهای دیگر و نیز اطلاعات دقیق از وضعیت داخلی افغانستان، بافت قومی، سیطره ست و مذهب بر زندگی جمعی، ساختار سیاسی و تجربه دهها سال جنگ خونین داخلی و سلطه تروریسم، همواره نامطمئن و عاری از پشتوانه های عمیق و راهبردی و مجرب بوده است. همه این راهبردها با شکست مواجه شده اند؛ چه در عرصه وارد کردن الگوی دموکراسی آمریکا یا مؤلفه ها و شاخصه های ایدئولوژی سیاسی و فکری لیبرالیسم، چه در زمینه دولت سازی و ایجاد ساختارهای مدرن حکومت و قانون و چه در خصوص برقراری امنیت و استقرار ثبات و انهدام تهدیدها و سرکوب عوامل مخرب و نابودی هسته های زایش و افزایش بحران در بیرون و درون مرزهای افغانستان. در هر صورت مسئله افغانستان از دیدگاه روابط بین الملل یک مسئله مهم است که هر گونه تغییر و تحول در این کشور بر سایر بازیگران عرصه بین الملل به خصوص کشورهای همسایه تاثیر گذار خواهد بود. کشورهای همسایه افغانستان به طور خاص و کشورهای اسلامی و جامعه جهانی وظیفه دارند با استفاده از ابزارهایی که در اختیار دارند در جهت ایجاد صلح، امنیت و ثبات تلاش کنند.

جمهوری اسلامی ایران با توجه به توانمندی بالایی که در حل و فصل مناقشات بین المللی دارد همیشه خواستار کاهش فوری تنش، احترام به حاکمیت قانون و گفت وگوی مؤثر است و تنها راه حل این بحران در افغانستان، اتحاد همه اقوام و گروه های سیاسی و تشکیل دولت فراگیر متشکل از تمام اقوام این کشور است.

کمبود سیمان و کمبود ایمان!

علی اصغر کیهانی
اقتصاددان

گزارش اخیر مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با عنوان «بررسی مشکلات ساختاری صنعت سیمان و دلایل آشفته‌گی بازار در هفته‌های اخیر» تنها گوشه‌ای از فاجعه بزرگی است که درباره رانت پنهان نفتی در سالهای اخیر در کشور ما در جریان بوده و تعدادی سودجوی حرفه‌ای پشت برخی کارخانه‌ها به تاراج منابع ملی پرداخته‌اند و از کنار این تاراج، چند دوجین مدیر سود و پادشاهی میلیاردی به جیب زده‌اند. این گزارش گویای آن است که کشور ما با سرعت سرسام آوری به سمت نابودی منابع و ذخایر معدنی و تاراج انرژی در حرکت است و صد البته این نابودی نه ربطی به آمریکا و دشمنان خارجی که با دستاں پرتوان وزرا و مدیران کل و دولتمردان خودمان اتفاق می افتد. مدیرانی که این همه خسارت به مردم و منابع ملی وارد کردند، میلیاردها تومان حقوق و مزایا و پاداش هم می‌گیرند و زبانشان هم به اصطلاح دراز است. از نویسنده آلمانی هاینریش بل نقل است که گفته است بعد از هیتلر، آلمانی‌ها درک کردند که او چه بلایی بر سر کشور کشور و زیربنای آن آورد. اما یک چیز نبود شده هم بود که فقط روشنفکران قهמידند و آن خیانت هیتلر به کلمات بود. خیلی از کلمات شریف معانی خود را از دست دادند؛ پوچ شده بودند؛ مسخره شده بودند؛ آشغال شده بودند؛ مثل آزادی، آگاهی، پیشرفت و عدالت. پس از گذشت ۷۰ سال این بار صنعت سیمان تاریخ را از شکل مشخصی تکرار کرده است. چه اینکه در پشت نقاب‌های ظاهر فربیی بنام توسعه صنعتی، صادرات، پیشرفت، اخذ رتبه نخست صادرات سیمان در جهان، در عمل به تاراج منابع ملی پرداخته شد. فاجعه بار تر از این تشخیص و مشاهده این گمراهی از سوی مدیرانی در مجلس و دولت و سکوت و بی‌توجهی به این رویه نبودکننده و بعضاً همراهی و همدلی بوده که ممکن است در اثر کلاهی بوده که کارخانه‌های سیمان به سر آنها گذاشته‌اند. سیمان یکی از مهمترین مصالح ساختمانی است که در تمام ساخت و سازها و پروژه‌های عمرانی حضور دارد و فاقد جایگزین است. سیمان در مرحله مصرف محصول انحصاری است و در کشور ما تولید این محصول نیز به انحصار پنج سهامدار خصوصی و دست‌سگه عمومی غیردولتی در آمده است. با مدیرانی که چند دهه است به عنوان پدروخوانده‌های این صنعت در آمده‌اند و کلیه سیاست گذاریها برای چگونگی و میزان تولید، توزیع و عرضه و فروش و قیمت گذاری آن را با تانی همدیگر تعیین می‌کنند. در این میان تنها چیزی که برایشان اهمیتی ندارد، مردم و منافع ملی و محیط زیست است و به تنها چیزی که فکر می‌کنند، پادشاهی میلیاردی سالانه است. فقط در یک قلم، پادشای پایان سال عضویت در هیئت مدیره یکی از معاونان رییس جمهور سابق در یکی از کارخانه‌های سیمان ۵۷۰ میلیون تومان بوده است.در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی می‌خوانیم که در چشم انداز برنامه راهبردی صنعت سیمان پیش بینی شده که ایران رتبه نخست تولید سیمان در منطقه و به بزرگترین صادرکننده سیمان دنیا تبدیل شود. عنوان پرطمطراقی که چه بسا وزیر صمت وقت به هنگام امضای این سند، کلی هم به این دستاورد خود مباحث کرده است. صنعت سیمان در مسیر رسیدن به این موفقیت، دست اندازی های وسیعی به منابع ارزی کشور کرده و از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲ با بهره مندی از ذخایر ارزی کشور (میلیاردها دلار) ظرفیت تولید سیمان را از ۳۲ میلیون تن در سال ۱۳۸۲ به ۸۸ میلیون تن در سال ۱۳۹۷ و برنامه دارد تا ۱۲۰ میلیون تن تا سال ۱۴۰۴ افزایش دهد (البته بخشی از سرمایه‌های توسعه صنعت سیمان نیز در ۳۵ سال گذشته در ذیل فاکتورهای فروش سیمان تحت عنوان «احداث صنعت و طرح‌های توسعه» و «نوسازی کارخانجات» و امثالهم ... فراتر از قیمت مصوب سیمان از جیب مصرف کنندگان سیمان دریافت شده است.) با این حال اوج فاجعه اینجااست که در میان کسانی که چنین چشم اندازی برای صنعت سیمان تصور کرده‌اند، از جمله دلایل اصلی این رویکرد هدف گذاری برای صادرات سالانه بیش از ۳۰ میلیون تن سیمان بوده و دلیل این رویکرد را «ارزان بودن قیمت سوخت و انرژی در ایران» و نیز «فلووانی و ارزانی منابع معدنی در ایران» ذکر کرده‌اند. آیا افرادی مثل نعمت زاده و جهانگیری که بر ادعاهای وزیران صنعت بعد از انقلاب هستند، در این حد درک و فهم از مناسبات اقتصادی ندارند که بلداند سوخت و انرژی در همه جای دنیا قیمت مشخصی دارد و اگر انرژی در قالب نفت و گاز و بنزین و مازوت با یارانه در ایران توزیع می‌شود، در واقع این یارانه به منظور کمک به زندگی و رفاه مردم ایران تخصیص یافته و نه برای آبادانی سایر کشورها؟! ۲۲ دلار انرژی را می‌سوزانیم تا محصولی تولید کنیم که آنرا به ۱۴ دلار بفروشیم؟! آیا برای اثبات قبح فهمی سندی محکم‌تر از این هم می‌توان ارائه کرد؟ آیا آقایان وزرا و کلا و مدیران کل و مدیران کارخانه‌های سیمان با اموال شخصی خود نیز چنین می‌کنند؟

محمد مهدی حاتمی
روزنامه نگار

طرح «جهش تولید مسکن» حالا از فیلتر شورای نگهبان هم رد شده و دیگر مانعی برای اجرای آن وجود ندارد. بر اساس این طرح، باید سالانه یک میلیون واحد مسکونی در کشور ساخته شود، عددی که تاکنون سابقه نداشته و بسیاری معتقدند که از ابتدای کار شکست‌خورده به حساب می‌آید. اما ظاهراً «پهارستان» و «پاستور»، تمام قد پشت این طرح ایستاده‌اند و می‌خواهند یکی از اصلی‌ترین وعده‌های ابراهیم رئیسی در دوران رقابت‌های انتخاباتی را به اجرا نزدیک کنند. اما آیا ساخت یک میلیون واحد مسکونی در هر سال (یا به عبارت دیگر، ساخت حدود ۲ هزار و ۷۴۰ واحد مسکونی در هر روز) اساساً امکان‌پذیر است؟

دولت و مجلس به این پرسش پاسخ مثبت می‌دهند، اما واقعیت این است که حتی حساب و کتاب‌های سرانگشتی هم نشان می‌دهند که اجرای این طرح با توجه به وضعیت اقتصاد ایران و جیب خالی خانوار ایرانی، اساساً با مشکل مواجه خواهد شد. چند نکته مهم درباره این طرح وجود دارد. اول اینکه دولت اگر بخواهد سالانه یک میلیون مسکن بسازد باید روزانه دو هزار و ۷۴۰ واحد مسکونی آماده کند. یعنی در هر ساعت ۱۰۰ واحد مسکونی باید آماده شود! بر اساس آخرین سرشماری عمومی نفوس و مسکن در سال ۱۳۹۵، تعداد خانوارهای کشور ۲۴ میلیون و ۱۹۶ هزار خانوار و تعداد واحدهای مسکونی دارای اسکانه کشور ۲۲ میلیون و ۸۲۵ هزار واحد گزارش شده است. به این ترتیب، واضح است که در آن سال، حدود ۱ میلیون و ۳۰۰ هزار خانوار اساساً فاقد مسکن بوده‌اند.

همین شاخص‌های آماری در سال ۱۴۰۰ به صورت دقیق در دسترس نیستند، اما می‌توان حدس زد که به دلیل کندتر شدن روند ساخت‌وساز واحدهای مسکونی در کشور، اکنون این شکاف (تعداد خانوار و واحدهای مسکونی دارای سکنه) بیشتر هم شده باشد. اما با فرض اینکه کشور به ساخت سالانه یک میلیون واحد مسکونی نیاز دارد، ساخت این تعداد واحد مسکونی چقدر پول می‌خواهد و نحوه تامین اعتبار این طرح چگونه خواهد بود؟ برخی بررسی‌ها نشان می‌دهند که متوسط هزینه ساخت هر مترمربع واحد مسکونی در مراکز استان‌ها در کشور، اکنون حدود ۵ میلیون تومان است. (این عدد در برخی شهرها بالاتر و در برخی پایین‌تر است.) با فرض قبول این عدد به عنوان مبنا و در نظر گرفتن متراژ ۷۰ متر مربعی برای مساحت هر واحد مسکونی به طور متوسط، بر اساس این طرح باید سالانه ۷۰ میلیون مترمربع مسکن ساخته شود که تنها هزینه ساخت آن، بالغ بر ۳۵۰ هزار میلیارد تومان خواهد بود. براساس وعده ابراهیم رئیسی

آیا ساخت ساعتی ۱۰۰ خانه در دولت رئیسی امکان پذیر است

اما و اگرهای طرح جهش تولید مسکن

دولت می‌خواهد سالانه یک میلیون واحد مسکونی بسازد یا به عبارت دیگر، دولت باید ۲ هزار و ۷۴۰ واحد مسکونی در هر روز بسازد و تحویل دهد. اما آیا این وعده شدنی است؟ طرح دولت و مجلس برای ساخت سالانه یک میلیون واحد مسکونی، سالانه دست‌کم ۳۵۰ هزار میلیارد تومان منابع مالی می‌خواهد. به این ترتیب، در طول ۴ سال، هزینه اجرای این طرح به حدود ۱۴۰۰ تریلیون تومان (۱۴۰۰ هزار میلیارد تومان) خواهد رسید. بر این اساس، این طرح را شاید بتوان بزرگ‌ترین طرحی دانست که تاکنون در ایران در آستانه اجرا قرار گرفته است.

■ طرحی که محال‌اندر محال است

اما آیا در این طرح، فکری به حال اینکه این میزان منابع از کجا تامین خواهد شد، صورت گرفته است؟ ظاهراً بله، اما باز همه چیز بیش از اندازه ساده‌اندیشانه در نظر گرفته شده و به همین دلیل، تردیدی جدی در زمینه اجرایی‌بودن این طرح در میان است. به طور کلی، هزینه ساخت مسکن را می‌توان متشکل از ۳ بخش در نظر گرفت: هزینه تامین زمین، هزینه‌های ساخت و نیز بهره مالکانه (سودی که سازنده بابت ساخت و فروش مسکن می‌گیرد).

■ طرح ملی مسکن اقساطی

در طرح «جهش تولید مسکن» قرار است موارد اول و سوم حذف شوند، آن هم به این ترتیب که زمین را دولت تامین کند (از طریق عرضه زمین‌های دولتی، زمین‌های بایر و نیز زمین‌هایی که جزو بافت فرسوده حساب می‌شوند) و بهره مالکانه هم حذف شود (به این ترتیب که متقاضی مسکن، خودش آورده مالی داشته باشد و خانه را در واقع برای خودش بسازد). باز هم با فرض قبول این شرایط، محاسبات جور در نمی‌آیند. کمترین هزینه مورد نیاز برای اجرای این طرح در هر سال، همان ۳۵۰ هزار میلیارد تومان است. (حتی با فرض اینکه قیمت زمین «صفر» باشد و این فرض محال که در طول مدت زمان ساخت واحد مسکونی، بر اساس این طرح باید سالانه ۷۰ میلیون مترمربع مسکن ساخته شود که تنها هزینه ساخت آن، بالغ بر ۳۵۰ هزار میلیارد تومان خواهد بود. براساس وعده ابراهیم رئیسی کسی قرار است بپردازد؟

بررسی وضعیت ضریب جینی در دولت گذشته نشان می دهد

افزایش درجه نابرابری

در پایان سال ۹۹ به ۴ رسیده است. به طور کلی از سال ۹۲ تا ۹۹ ضریب جینی در اقتصاد و جامعه ایران روند صعودی داشته است. به بیان دیگر در دوران ریاست جمهوری حسن روحانی نابرابری درآمدی در کشور بیشتر شده است.

■ بالاترین ضریب جینی در دولت روحانی

به طوری کلی ضریب جینی سال ۹۹ با ضریب جینی سال ۹۷ تفاوت محسوسی با یکدیگر ندارند اما چنانچه بنا داشته باشیم به طور دقیق و ریز بینانه بررسی کنیم، ضریب جینی در سال ۹۷ بالاتر از ضریب جینی سال ۹۹ بوده است. اما در میان این دو سال ضریب جینی در سال ۹۸ به پایین‌تر از ۴ رسیده. علت کاهش ضریب جینی در سال ۹۸ چه می‌تواند باشد؟ در سال ۹۸ پس از اصلاح یارانه انرژی یا همان افزایش قیمت بنزین در آبان ماه باعث گردید تا دولت به گروه‌ها و دهک‌ها کم درآمد جامعه ۵ ماه یارانهی سال یارانه‌ای را تحت عنوان یارانه معیشتی اعطا شد. این یارانه نقدی به دهک‌های فقیر جامعه باعث گردید تا ضریب جینی در سال ۹۸ نسبت به سال ۹۷ به طور جزئی کاهش پیدا کند. چرایی افزایش ضریب جینی در دولت روحانی میانگین ضریب جینی از سال ۶۳ تا ۹۹ حدود ۰٫۴۱۷ است، همچنین بررسی‌ها نشان می‌دهد نرمال ضریب جینی در اقتصاد ایران حدود ۴ است. بنابراین عملکرد دولت روحانی در خصوص ضریب جینی نامناسب نبوده است. اما علت افزایش این ضریب در

اسا طرح «جهش تولید مسکن» چه ویژگی‌هایی دارد که آن را در قیاس با طرح‌های قبلی متمایز می‌کند؟ از مفاد شاخص این طرح می‌توان به ایجاد «شورای عالی مسکن» در بالاترین سطح، با ریاست مقام اول اجرایی کشور یعنی شخص رئیس‌جمهوری و حضور چند تن از وزرا اشاره کرد. همچنین بحث ایجاد «صندوق ملی مسکن» هم در این طرح آمده که گفته می‌شود هدف از آن تجمیع و تخصیص منابع مالی قانون جهش تولید مسکن است. همچنین در این طرح بندهایی درباره تامین زمین برای مسکن‌سازی و واگذاری اراضی دولتی، تسهیل در تامین مصالح ساختمانی و تسهیل در اموری همچون خدمات ساختمانی از قبیل صدور پروانه و پایان کار گنجانده شده است. طرح «جهش تولید مسکن» اگر وضعیت اقتصاد ایران را از این بدتر نکند، بهتر نخواهد کرد. این اما در حالی است که طی روزهای اخیر، «رستم قاسمی»، وزیر راه و شهرسازی دولت سیزدهم که تازه در این سمت قرار گرفته‌ا، از بخش قابل توجه دیگری از طرح توسعه ساخت مسکن در ایران هم پرده برداشته که در نوع خود بی سابقه است.

«رستم قاسمی» که در دولت احمد نژاد وزیر نفت بود (و در جلسه اخیر رای اعتماد در مجلس هم به اشتباه خود را وزیر نفت تصور می‌کرد)، چند روز پیش با حضور در یک برنامه تلویزیونی، از یک طرح جدید برای تامین مالی پروژه‌های انبوه‌سازی مسکن در ایران سخن گفت.

قاسمی با تاکید بر روش تهاوت برای افزایش جذابیت سرمایه‌گذاری بخش خصوصی گفت: «به دنبال تهاوت نفت با ساخت انواع ساخت پروژه‌های ریلی، جاده‌ای و دریایی هستیم.» او ادامه داد: «ایران در مصالح مادر همچون سیمان و فولاد به عنوان چهارمین تولیدکننده سیمان دنیا مشکی ندارد. بیش از ۸۰ میلیون تن ظرفیت سالانه تولید سیمان در کشور است و برای احداث یک میلیون واحد مسکونی در سال به ۳۲ میلیون تن سیمان نیاز داریم که در این زمینه مشکلی وجود ندارد. همچنین در خصوص تامین و تولید فولاد نیز حدود ۱۲ میلیون تن در سال به فولاد نیاز داریم که ظرفیت تولید فولاد بیش از دو برابر است. در سایر مصالح ساختمانی نیز مشکلی خاص وجود ندارد.»

به این ترتیب، به نظر می‌رسد دولت و مجلس عزم خود را جزم کرده اند که میزان بی‌سابقه‌ای از سرمایه (دست‌کم از زمان اجرای طرح «مسکن مهر» تاکنون) را به بازار مسکن در ایران سرازیر کنند. باید دید آیا این «شوک‌درمانی» می‌تواند بازار مسکن (و شاید اقتصاد ایران) را از چاله‌ای که در آن افتاده نجات دهد، یا اینکه با انحراف نقدینگی به سمت بازاری غیرمولد، وضعیت از آنچه بود وخیم‌تر می‌شود.

اقتصاد

هفته نامه براسری اقتصادی - اجتماعی

تدبیر

www.tadbiretazene.ws.ir
چهارشنبه ۱۰ شهریورماه ۱۴۰۰، سال هفتم، شماره ۲۳۲

گفت و گو

رییس کمیته اقتصادی کمیسیون برنامه و بودجه مجلس مطرح کرد در خوش بینانه ترین حالت ۶۰ درصد بودجه محقق می‌شود

مهدی بیگ
روزنامه نگار

هفته قبل بود که رییس سازمان برنامه و بودجه در یک برنامه تلویزیونی حاضر و در خصوص موضوعات مهمی چون نحوه پرداخت احکام پرداختی فرهنگیان، معضل خلق پول، انضباط مالی دولت و... صحبت کرد. در این میان یکی از بخش‌های مهم صحبت‌های مسعود میرکاظمی در خصوص نحوه مواجهه دولت جدید با خفره عمیق بود که به دلیل کسری بودجه در دولت ایجاد شده است. در شرایطی که بسیاری از مخاطبان منتظر بودند، پس از انتقاد نسبت به رویکرد دولت و مجلس در بالابردن سقف بودجه، میرکاظمی از ضرورت ارسال متمم بودجه به مجلس صحبت کند، اما رییس سازمان برنامه و بودجه بر خلاف همه تصورها، اعلام کرد دولت برنامه‌ای برای ارائه لایحه اصلاحی بودجه ندارد.

بلافاصله پس از اظهارات میرکاظمی، تحلیلگران تلاش کردند تا پاسخی برای این پرسش کلیدی پیدا کنند که دولت چگونه می‌خواهد کسری بودجه عمیق ۱۴۰۰ را جبران کند؟ برخی تحلیلگران برای رمزگشایی از موضوع به اظهارات احسان خاندوزی درباره رشد ۵۰ درصدی نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی، اشاره و درآمد‌های مالیاتی را جایگزین این کسری بودجه تفسیر کردند.

گروه دیگری نیز موضوع افزایش قیمت انرژی مصرفی واحدهای صنعتی را دلیل عدم ارائه لایحه متمم دانستند و جماعتی هم پای آزادی‌سازی دارایی‌های بلوکه شده ایران را به میانه این منازعه باز کردند. اما جعفر قادری معتقد است که هیچ کدام از این گزاره‌های مالی در کوتاه مدت کارساز نیست و دولت سیزدهم نیز مانند دولت‌های قبلی با استفاده از مکانیسم تخصیص قصد دارد، کسری بودجه اسمال را پشت سر بگذارد. نماینده مردم شیراز در واکنش به اظهارات احسان رییس سازمان برنامه و بودجه در این خصوص که دولت اقدام به ارائه متمم بودجه نخواهد کرد، گفت: موضوع کسری بودجه، معضلی است که به دلیل ساختار نامناسب بودجه نویسی در کشورمان هر ساله به اشکال مختلف بروز پیدا می‌کند. متأسفانه علی‌رغم هشدارهای کارشناسان دلسوز، یکی از اشکالات سالانه در پهنه اقتصاد کشور، تصویب بودجه‌ای با سقف بالا است. در واقع دولت‌ها هر سال بودجه‌ای غیر واقعی را راهی مجلس می‌کنند و بعد از طریق «مکانیسم تخصیص» تلاش می‌کنند این بودجه نامتوازن را اجرایی می‌کنند. قادری در ادامه گفت: یعنی دولت‌ها با کاهش تخصیص‌ها به زعم خود ترازوی بودجه را پوشش می‌دهند. در اغلب موارد هم بودجه‌های عمرانی قربانی این نوع نگاه به بودجه می‌شوند. بررسی وضعیت بودجه طی سال‌های گذشته نشان می‌دهد، دولت‌ها بدون اینکه نیازی به ارائه لایحه متمم بودجه به مجلس داشته باشند از طریق مکانیسم تخصیص مشکل خود را حل می‌کنند. او با اشاره به اینکه در تمام سال‌های گذشته، نخستین قربانی در روند اجرای مکانیسم تخصیص، پروژه‌های عمرانی و طرح‌های زیرساختی است، گفت: در واقع دولت‌ها با بی‌توجهی به دورنمای توسعه و چشم‌انداز رشد کشور، روند تخصیص‌ها را مطابق میل خود ساماندهی می‌کنند. طبیعی است با چنین رویکردی دولت نیازی به

ارائه اصلاحیه و متمم بودجه ندارد و می‌تواند بر اساس عملکردهایی که مدنظر دارد، منابع مورد نظر را تخصیص دهد. رییس کمیته اقتصادی مجلس ادامه داد: در این میان بحث وزیر اقتصاد دولت سیزدهم در خصوص افزایش نسبت مالیات‌ها به تولید ناخالص داخلی از حول و حوش ۷ درصد به ۱۰٫۵ درصد است که به معنای افزایش ۵۰ درصدی نسبت مالیاتی در طول ۴ سال است. این روند مالیات ستانی که مورد استقبال کارشناسان اقتصادی نیز قرار گرفته، برای چشم‌اندازهای کوتاه مدت پیش‌بینی نشده و باید زمان کافی برای آن در نظر گرفت. قادری در خصوص راهکارهای افزایش سهم مالیات در بودجه عمومی کشور گفت: برای رسیدن به این اعداد و ارقام می‌توان برخی حرفه‌های مالیاتی و برخی معافیت‌ها که درحال حاضر توجهی به آن نمی‌شود را احیا کرد تا این منابع مالیاتی در آینده و به صورت تدریجی به کار گرفته شوند. حوزه‌هایی مانند مالیات بر عایدی سرمایه، توسعه پایانه‌های مالیاتی و... می‌توانند مخاطب این رویکردهای جدید باشند. بنابراین امکان جبران کسری بودجه در کوتاه مدت از طریق این درآمدهای جدید مالیاتی وجود ندارد.

شباهت‌های آلودگی هوا؛ از تهران تا تگزاس

فرناز تاکیزاده*

نیمی از جمعیت آمریکا در شهرها و کلان‌شهرهایی زندگی می‌کنند که آلودگی هوا در آنها به مراتب بالاتر از سطح استاندارد است. واقعیت این است که داده‌های کیفیت هوا، فراوان و پیچیده هستند اما در شهرهای ایالات متحده نیز مانند شهر تهران، در بررسی آلودگی هوا، عموماً بر دو شاخص ذرات معلق و ازن تاکید و تمرکز دارند. ذرات معلق، عموماً شامل گرد و غبار است که در آمریکا از عواملی همچون خشکسالی، آتش‌سوزی جنگل‌ها و استفاده از سوخت‌های فسیلی در منابع ثابت مانند صنایع و منابع متحرک مانند وسایل نقلیه موتوری حاصل می‌شود که منبع اخیر یعنی حمل و نقل، عامل اصلی آلودگی هوا در تهران نیز محسوب می‌شود که هم در افزایش ذرت معلق و هم در افزایش ازن مؤثر است.

از سوی دیگر، گازهای گلخانه‌ای تولید شده از دودکش کارخانجات و اگزوز خودروها و موتورسیکلت‌ها در فضای بالای اتمسفر و در تابش خورشید، گرم‌تر می‌شود. ازن یا دود در فضای بالای اتمسفر، توسعه می‌یابد و سطح آلودگی هوای محلی را می‌توان بر اساس مقدار ازن موجود در اتمسفر اندازه‌گیری کرد که بر این اساس، به عنوان نمونه، در شرایطی که لس‌آنجلس از لحاظ آلودگی ازن به هیچ عنوان شرایط قابل قبولی ندارد اما از نظر آلودگی ذرات معلق از وضعیت قابل قبولی برخوردار است.

در حال حاضر، علاوه بر شهرهایی همچون نیویورک و هیوستن در تگزاس، شهرهای لس‌آنجلس و سن‌فرانسیسکو در کالیفرنیا، فیلادلفیا و پیتزبورگ در پنسیلوانیا و سینسیناتی و کلوند در اوهایو از آلوده‌ترین شهرهای آمریکا محسوب می‌شوند و این موضوع، نشان‌دهنده آن است که بسیاری از شهرهای آمریکا و شهروندانی که در آنها زندگی می‌کنند، متأثر از آلودگی هوا هستند و در این میان، شهرهای تگزاس که دومین ایالت پرجمعیت و وسیع آمریکا محسوب می‌شود، به دلیل وجود تعداد زیادی از نیروگاه‌های سوخت فسیلی، تحت تأثیر آلودگی هوا قرار دارند که از جمله این شهرها می‌توان شهر هیوستن را نام برد که بزرگ‌ترین شهر تگزاس و چهارمین شهر بزرگ ایالات متحده است که به عنوان مرکز تأسیسات نفتی و صنایع پتروشیمی آمریکا، هوای آن متأثر از آلاینده‌های ناشی از سوخت‌های فسیلی است. علاوه بر این، در کشوری مانند آمریکا که خودرو، نماد آزادی و رهایی است اما اتوبوس، در مقابل این نماد قرار دارد، و علاوه بر این موضوع که به نوع نگاه بسیاری از مردم این کشور به خودرو باز می‌گردد، عواملی مانند کندی حرکت وسایل نقلیه عمومی در آمریکا که سرعت، نقش قابل توجهی در جریان زندگی ایفاء می‌کند، مطلوبیت حمل و نقل همگانی را نزد بسیاری از مردم ایالات متحده، مورد تردید قرار داده و استفاده گسترده از خودروی شخصی و غلبه وسایل نقلیه شخصی بر حمل و نقل عمومی را رقم زده است.

در مجموع، می‌توان نتیجه گرفت که آلودگی هوا و دلایل و عوامل گسترش آن و نوع برخورد شهروندان و نقش آنها در انتشار آلاینده‌ها به عنوان پدیده‌ای جهانی، در بسیاری از کشورهای جهان از ریشه‌های مشترکی برخوردار است، چنانچه به عنوان نمونه، آلودگی هوا در تهران و تگزاس، خاستگاه نسبتاً مشابهی دارد و راهکارهای مقابله با آن نیز از شباهت‌های قابل تأملی برخوردار است.

*دکترای کیفیت هوا

نسرین هزاره مقدم

روزنامه‌نگار

«عدالت آموزشی» در معنای ساده‌آن، همان که اصل ۳۰ قانون اساسی می‌گوید، بعد از دهه ۷۰ شمسی با خصوصی‌سازی آموزش و به میدان آمدن مدارس پولی از میان برداشته شد؛ به تدریج، با گسترش قراردادهای غیرعدالانه و تبعیض‌آمیز شغلی، فاصله طبقاتی میان جامعه‌معلمان کشور نیز افزایش یافت.

آموزش کلید اصلی رشد و توسعه است، در توسعه پایدار (Sustainable Development) آموزش کیفی یا باکیفیت تأثیر بسیار دارد؛ جوامعی می‌توانند به توسعه پایدار دست پیدا کنند که برای شهروندان خود همه امکانات و بایده‌های آموزش کیفی را لاقفل تا پایان دوره متوسطه فراهم نمایند.

اما اتحادیه جهانی آموزش (EI) به صراحت می‌گوید یکی از مهم‌ترین مولفه‌های آموزش کیفی، در دسترس بودن آن برای همگان است و بنابراین «عدالت آموزشی» یکی از مهم‌ترین پیش شرط‌های آموزش کیفی یا همان Quality Education است. برای تعریف عدالت در گستره آموزش، می‌توان یک تعریف ابتدایی و ساده در نظر گرفت به آن شکل که جامعه هدف اصلی یعنی دانش آموزان را از حیث توزیع امکانات در برگیرد. اما از آنجا که EI تاکید دارد یکی از اصلی‌ترین شروط آموزش کیفی، «معلم باکیفیت» است، بنابراین در تعریف عدالت آموزشی باید سوژه‌های آموزش یعنی معلمان را نیز در نظر گرفت؛ به عبارت دیگر، عدالت آموزشی انچنان مقوله‌گسترده‌ای است که هم سوژه‌ها (معلمان) و هم ابزارها یا همان دانش آموزان را در برمی گیرد.

تعریف «عدالت آموزشی» حسین شیخ رضایی از کارشناسان مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور در مقاله‌ای در ماهنامه رشد، تعریفی از عدالت آموزشی ارائه می‌دهد: «دولت باید امکانات و تسهیلات آموزشی پایه را در سطحی قابل قبول برای همه کودکان، فارغ از طبقه اجتماعی، پس زمینه‌های قومی، جنسیت، توانایی‌های شناختی، مذهب، سطح درآمد و... فراهم کند. آنچه در این تعریف اهمیت دارد، وجود عنصری مساوات طلبانه است. دولت موظف است سطحی پایه و اولیه از خدمات آموزشی را در دسترس همه کودکان جامعه، فارغ از هر عاملی که ممکن است میان آنان تفاوت ایجاد کند، قرار دهد. این سطح و حد پایه باید چنان باشد که غنای زندگی فردی و جمعی کودکان را در آینده تضمین کند. وجود چنین سطح پایه و همگانی آموزش،

سازناز باقری راد

روزنامه‌نگار

آمارها حاکی از آن است که طی چهار سال گذشته، توجه به مسائل فرهنگی، اجتماعی و نهاد خانواده از دایره برنامه‌ها و توجهات مدیریت شهری حذف شده بود و حال تهران نیاز به تحول و برنامه‌ای جدید دارد. آخرین روز مرداد ماه سال جاری بود که محمدرضا جوادی یگانه معاون فرهنگی – اجتماعی شهرداری تهران برای ارائه گزارش عملکرد دوران تصدی خود در صحن شورای شهر حضور یافت. حضوری که چندان برای جوادی یگانه خوشایند نبود و تقریباً تمامی اعضای شورا اشکالات فراوانی به عملکرد وی به ویژه در حوزه آسیب‌های اجتماعی و مسائل فرهنگی گرفتند. در خلال گزارش عملکرد معاون شهرداری موضوع فرهنگ، خانواده و سبک زندگی شهرداری بسیار خودنمایی می‌کرد و اعضا نیز نسبت به بی توجهی شهرداری تهران در رکن قرار دادن موضوع «خانواده» انتقاد کردند. این در حالی است که معاونت فرهنگی و اجتماعی شهرداری تهران به عنوان بخش متولی فرهنگ، باید بیشترین تعامل با شهروندان داشته باشد و بر خلاف دیگر معاونت‌های شهرداری که موضوع آنها عمدتاً شهر و خدمات شهری است، موضوع اصلی این بخش از شهرداری مردم و زندگی فردی و اجتماعی شهروندان است. با نگاهی به چهره شهر و عملکرد شهرداری طی ۴ سال گذشته، به راحتی می‌توان فراموش شدن پرداختن به نهاد خانواده در برنامه‌های شهری را حس کرد. چهره شهری که نه تنها برای مهم‌ترین رکن جامعه بشری آن کاری نشده بلکه حتی ارتقا سطح فرهنگی آن نیز در چند رویداد نمایشی خلاصه شد و عملاً برنامه‌ای اجرایی در این زمینه اجرا نشد.

دانش آموزشی که «تبلت» ندارند، معلمانی که «نان» ندارند!

عدالت حلقه مفقوده نظام آموزشی

تضمین کننده نوعی «عدالت اجتماعی» است.» بنابراین برای برقراری «عدالت اجتماعی» باید مقدمات برقراری «عدالت آموزشی» فراهم شود؛ همه دانش آموزان فارغ از جغرافیای محل سکونت، قومیت و سطح درآمد خانواده، باید از امکانات قابل قبول و باکیفیت آموزش بهره‌مند شوند؛ این تعریف پایه‌ای عدالت آموزشی است اما با گسترش چشمگیر خصوصی‌سازی آموزش و به وجود آمدن قراردادهای متعدد و ناهمگون در عرصه خدمات آموزشی، ما به تعریفی فراتر از این برای تضمین عدالت نیاز داریم. امروز به جز معلمان رسمی (تعریف سنتی و متداول معلمان) چندین نوع معلم دیگر داریم؛ معلمان آزاد، معلمان حق التدریس و از همه بالاترکلیف‌تر و عجیب‌الشکل تر، معلمان خرید خدمات آموزشی که رسماً با پیمانکاران یا همان «دلالتان آموزش» کار می‌کنند. در چنین فضای، عدالت باید مفهوم گسترده‌تری را در برگیرد؛ بنابراین دو سؤال اساسی در تعریف عدالت آموزشی مطرح می‌شود؛ اول اینکه آیا در سال‌های اخیر، امکانات آموزشی به طور عدالانه در سطح کشور بدون توجه به جغرافیا یا پرانندگی دهک‌های درآمدی توزیع شده است و دوم اینکه آیا عدالت در حق معلمان رعایت شده به طوری‌که بتوانیم ادعا کنیم همه معلمان معلمان خرسند، راضی از شرایط شغلی و «باکیفیت» هستند؟! پاسخ به سؤال اول: آیا همه دانش آموزان به امکانات آموزش کیفی دسترسی دارند؟! بایدها و الزامات سؤال اول، به صراحت در اصل ۳۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تبلور یافته است: «دولت موظف است وسایلی آموزش و پرورش رایگان را برای همه ملت تا پایان دوره متوسطه فراهم سازد و وسایلی تحصیلات عالی را تا سر حد خودکفایی کشور به طور رایگان گسترش دهد.» اما آنچه در سال‌های اخیر با گسترش

توام با شرمندگی مقابل خانواده داشتند؛ بعد از کرونا، این حس بسیار بیشتر شد و این ناتوانی صد مرتبه عمیق‌تر؛ پدراهی زحمتکش بسیاری، علیرغم دو شیفت کار کردن و ساعت‌ها بیرون از خانه بودن، نتوانستند برای فرزندان محصل‌شان یک تبلت ساده بخرند! پاسخ به سؤال دوم: آیا معلمان برابرند؟! به این ترتیب، ما هر روز بیشتر از روز قبل، از اصل ۳۰ قانون اساسی و استقرار «عدالت آموزشی» فاصله می‌گیریم؛ عدالت آموزشی از منظر ابزارها یا همان جامعه هدف اصلی، دیگر رؤیایی دور از دسترس است و این در حالیست که اگر از منظر سوژه‌های آموزش یا همان معلمان به مقوله عدالت نگاه کنیم، بازهم جز بی‌عدالتی مطلق چیزی نمی‌بینیم!

اسکندر لطفی (فعال صنفی معلمان) وضعیت زیستی معلمان غیررسمی را بسیار بفرنج و حد توصیف می‌کند و می‌گوید، وقتی دستمزد یک معلم آزاد یا خرید خدمتی، از یک چهارم خط فقر پایین‌تر است، چطور توقع داریم بتواند با انگیزه کار کند؟ بخشی از مطالبه گری امروز معلمان ایران به تحقق «برابری میان معلمان» بازمی‌گردد؛ وقتی بین معلمان برابری نباشد، نمی‌توانیم انتظار برابری آموزشی یا همان عدالت داشته باشیم؛ معلم داریم که بیش از بیست یا سی ساعت در هفته تدریس می‌کند اما دو میلیون تومان هم نمی‌گیرد؛ بعد از چهل سال کار کردن، امید بازنشستگی هم ندارد؛ یک معلم آزاد که در مدارس غیرانتفاعی استان سمنان درس می‌دهد؛ در این رابطه می‌گوید: از این مدرسه به آن مدرسه می‌رویم اما حداقل حقوق ساعتی وزارت کار را با ماه‌ها تأخیر می‌گیریم؛ شما هزینه یک وعده غذایی گرم روزانه را در ماه حساب کنید که چقدر می‌شود؛ معلمی که «نان» ندارد چطور درس بدهد؟! حرف آخر:

«عدالت آموزشی» در معنای ساده‌آن، همان که اصل ۳۰ قانون اساسی می‌گوید، بعد از دهه ۷۰ شمسی با خصوصی‌سازی آموزش و به میدان آمدن مدارس پولی از میان برداشته شد؛ به تدریج، با گسترش قراردادهای غیرعدالانه و تبعیض‌آمیز شغلی، فاصله طبقاتی میان جامعه‌معلمان کشور نیز افزایش یافت؛ امروز که به فضای آموزشی کشور نگاه می‌کنیم، دانش آموزان بسیاری می‌بینیم که فرزندان طبقه کارگر و زحمتکش کشور هستند اما یک تبلت ساده ندارند و معلمان بسیار می‌بینیم که تحصیلکرده و متخصص و کارآزموده هستند ولی «نان» ندارند!

رنگ خاکستری بی‌توجهی به خانواده و مسائل اجتماعی در مدیریت شهری

■ زنان مهراهی گمشده در نهاد متولی فرهنگ و اجتماع

رسیدگی به آسیب‌های اجتماعی نیز دیگر رکن عقب مانده از برنامه شهرداری در ۴ سال گذشته است. این در حالی است که برخی اقدامات این معاونت برای کاهش آسیب‌های اجتماعی و امنیت زنان، در ایجاد روشهایی در نقاط تاریک شهر خلاصه می‌شد. به طوری که جوادی یگانه نیز در این باره گفته است: شهر برای کودکان و مادران دارای فرزند خردسال مناسب نیست. یعنی ما تلاش کردیم اتاق مادر و کودک داشته باشیم. شهر برای زنان نمان است که بخشی از این ناامنی به فضای کالبدی بر می‌گردد که این ناامنی با ایجاد نور امن می‌شود. فضاهایی که بی دفاع است امن می‌شود و زنان می‌توانند رفت و آمد کنند. یکی دیگر از نکات ضعف عملکرد شهرداری در دوره گذشته که معاونت فرهنگی نیز به آن ادعان دارد، عدم مناسب بودن شهر برای کودکان و مادران است. به طوری که به گفته جوادی یگانه، تنها ۲ اتاق مادر و کودک در پایتخت وجود دارد و این امر نشان دهنده نبود هیچ گونه توجهی به مسائل فرهنگی، اجتماعی، زنان و خانواده آن هم در معاونت یا بخش ذی‌ربط مدیریت شهری است.

■ حال و روز پاییزی مراکز بهاران

یکی دیگر از فعالیت‌های مهم معاونت اجتماعی شهرداری در راستای کاهش آسیب‌های اجتماعی، ایجاد مراکز بهاران برای ارائه خدمات ۶ گانه از جمله مهارت آموزی و تسهیل بازگشت مددجویان به نهاد خانواده بود. هرچند که این معاونت موفق به سامان دادن این بخش نیز نشد و عملاً این بعد از کاهش آسیب‌های اجتماعی نیز چندان به نتیجه نرسید.

■ وقتی بی کیفیتی معاونت اجتماعی صدای شورای پنجم را هم در می‌آورد

به طوری که الهام فخاری نایب رئیس کمیسیون فرهنگی اجتماعی شورای شهر تهران در جلسه ۱۶۲ شورای شهر با تذکری در این باره

گفته بود: معاونت اجتماعی شهرداری بدون هماهنگی با شورا نسبت به تدوین تفاهنامه با بهره‌یستی برای واگذاری تعدادی از ساختمان‌های بهاران اقدام کرده است. وی افزود: مسئولین مربوطه نظارت کافی بر این مراکز ندارند و مشکلاتی ازجمله فقدان حرفه آموزی در مراکز بهاران، نبود روانشناسان و مددکاران، بی هدفی این مراکز و تغییر کاربری آنها ازجمله ضعف‌های طرح بهاران است. گزارش عملکرد ضعیف شهرداری در حوزه فرهنگی و اجتماعی و همچنین به فراموشی سپردن نهاد خانواده در این بخش، نشان می‌دهد که شهر در دوره جدید بیش از هر چیز دیگری به برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی نیاز دارد. برنامه‌هایی که بتواند موجب تحول در شاکله زندگی فردی و اجتماعی شهروندان شود. در همین راستا انتظار می‌رود تا اعضای شورای شهر ششم و مدیریت شهری جدید، محور اقدامات خود را این موضوع قرار داده و برنامه‌ای جامع برای آن داشته باشند.

■ نکته شهرداری در تحقق برنامه‌های اجتماعی در شهر

در همین خصوص زهرا شمس احسان رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای شهر، گفت: توقع ما از معاونت فرهنگی و اجتماعی به دلیل نیازهای جامعه بسیار بیشتر از گزارش ارائه شده بود و این بود که بر روی برخی شاخص‌ها و نرخ آنها نیز صحبت می‌شد تا به عنوان مثال میزان مشارکت شهروندان، وضعیت تحکیم بنیان خانواده، اثر بخشی برنامه‌های اجتماعی و وضعیت سبک زندگی شهروندان را بررسی کنیم. وی خاطرنشان کرد: قطعاً تغییر سبک زندگی شهروندان یکی از موضوعات بسیار مهم است که باید همیشه مورد توجه قرار گیرد و در ۴ سال گذشته به دلیل شرایط خاص اجتماعی باید بیشتر به آن پرداخته می‌شد. سبک زندگی مسائلی ازجمله اوقات فراغت، تغذیه، صنایع فرهنگی، موضوعات و چالش‌های مربوط به خانواده را شامل می‌شود که معاونت فرهنگی اجتماعی شهرداری باید به آنها بپردازد.

تورهای ارزان قیمت بهای زیادی دارند سوغاتی مرگبار «لامبدا»!

فاطماکریمی

روزنامه‌نگار

با وجود اینکه ویروس لامبدا در ترکیه درحال گردش است اما تورهای گردشگری این کشور از مبدأ ایران به مقصد شهرهای درگیر این ویروس با نازل‌ترین قیمت‌ها به فروش می‌رسد.

علیرضا زالی فرمانده ستاد مقابله با کرونا در پایتخت با اشاره به شناسایی سویه لامبدا در ۴۰ کشور جهان، اظهار داشته با توجه به اینکه انتشار از طریق مرزها صورت می‌گیرد، کنترل مرزها و تردد‌ها مهم‌ترین موضوع در پیشگیری از ورود این سویه جدید است. بنابراین اعمال محدودیت‌های جدی‌تر در مرزهای کشور و به خصوص انجام قرنطینه هوشمند در مبادی ورودی مرزهای زمینی و هوایی بسیار اهمیت دارد.

در همین حال برخی منابع خبری اعلام کرده‌اند، ویروس لامبدا در کشور ترکیه مشاهده شده است اما ترکیه مقصدی است که بسیاری از ایرانی‌ها به عنوان مقصد ارزان به آن سفرهای زیادی می‌کنند چون ویزا ندارد نزدیک است و تورهای گردشگری آن از بسیاری مقاصد ایرانی ارزان‌قیمت‌تر است. این روزها نیز که ویروس لامبدا در ترکیه مشاهده شده، اتفاقاً به جای اینکه سفر به این کشور ممنوع شود؛ تورهای گردشگری آن به نازل‌ترین قیمت‌ها فروخته و تبلیغ می‌شود.

در حال حاضر بلیت تک پرواز رفت و برگشت به استانبول تنها چهار میلیون تومان هزینه دارد اما برای سفر با تورهای ارزان قیمتی که این روزها تبلیغ آن بسیار زیاد شده است، برای چهار روز سفر در هتل‌های چهار و سه ستاره همراه با پرواز و صبحانه حدود ۸ تا ۱۰ میلیون تومان هزینه لازم است. این نرخ‌ها در ارزان‌ترین قیمت فروخته می‌شود و تبلیغات آن در فضای مجازی از سوی آژانس‌های مسافرتی نیز به وفور دیده می‌شود از طرفی افرادی که به صورت خودسرانه بدون مجوز تور گردشگری به مقصد ترکیه می‌برند نیز بسیار زیاد هستند و گاهی با وعده بیمه قانونی تور از سوی آژانس‌های مسافرتی این تورهای گردشگری را با نرخ‌های کمتر نیز به فروش می‌رسانند.

تورهای گردشگری استانبول برای اوایل مرداد و ۵ روز اقامت در هتل‌های ۴ ستاره ۵ میلیون تومان نرخ داشت. این نرخ برای خرداد ماه به ۴ میلیون تومان هم رسیده بود. اکنون برای روزهای اول شهریور به طور متوسط برای ۶ روز اقامت در هتل ۳ ستاره معمولی ۵ میلیون تومان نرخ دارد.

تورها را ارزان می‌فروشند تا ایران نیز میزبان لامبدا شود!

این در حالی است که مقامات ترک و ایرانی از خطر وجود ویروس لامبدا در ترکیه و انتقال آن به ایران هشدار می‌دهند. اما نظر یکی از آژانس داران درباره برگزاری تورهای ترکیه در شرایط شیوع ویروس جالب توجه است. احسان درجی یک از مدیران دفتر مسافرتی که تورهای ترکیه را نیز می‌فروشد می‌گوید: در شرایط عادی با فرارسیدن فصل سرما قیمت تورهای ترکیه پایین می‌آید این اتفاق هر ساله می‌افتد. ولی مقاصدی مانند کوش آداسی که هوا سردتر می‌شود متقاضی کمتری دارد چون استفاده از دریا و استخر در آنها محدود است. این را هم باید در نظر گرفت که با کم شدن مسافر هتل و محدود شدن خدمات، تورهای ترکیه نرخ کمتری خواهند داشت. در حال حاضر هم نرخ تورها کمتر شده‌اند چون کمتر کسی به ترکیه می‌رود به همین دلیل یک آفر برای مسافران در نظر گرفته می‌شود شاید تسهیقی برای آنها باشد اما درباره اینکه ویروس در ترکیه وجود دارد باید گفت این ویروس در ایران هم هست. منتها باید افراد خودشان رعایت کنند. مگر لامبدا در ایران نیست؟

وی با توجه اینکه ویروس در همه جای دنیا هست و این افراد هستند که باید خودشان پروتکل‌های بهداشتی را رعایت کنند اقدام به برگزاری تورهای گردشگری به مقصد آناتلیا می‌کند تورهایی که این آژانس به صورت نمونه می‌فروشد برای سه شب اقامت در آناتلیا و اقامت در هتل ۴ ستاره با تست PCR رایگان و خدمات کامل غذا، حدود ۱۰ میلیون تومان قیمت دارد.

پیش از این عاطفه عابدینی دبیر کمیته علمی کووید ۱۹ گفت: با توجه به مشاهده شدن مواردی از ابتلاء به ویروس جهش‌یافته لامبدا در کشور ترکیه، احتمال ورود این ویروس به کشور از طریق این کشور وجود دارد و به مردم توصیه می‌کنیم که از سفرهای غیرضروری به کشورهایی که سویه‌های جدید را تجربه می‌کنند، پرهیز کنند. درواقع باید آزمایش‌های پی‌سی‌آر برای کسانی که در مرزها رفت‌وآمد دارند انجام شود. به ویژه اینکه ما در فصل تابستان هستیم و سفرهای خارجی وجود دارد.

شوهر روحانی مبینا سوری به قتل همسرش اعتراف کرد

فرماندار رومشکان از اعتراف قاتل مبینا سوری نوغروس ۱۴ ساله خبر داد.

وی گفت در پی وقوع این قتل ۸ نفر مظنون از جمله برخی اعضای خانواده مقتول دستگیر شدند که پس از اعتراف قاتل که همسر این خانم مقتول است همه افراد بازداشت شده، آزاد شدند. فرماندار شهرستان رومشکان افزود: فرد قاتل هم اکنون در بازداشت است.

وی از رسیدگی ویژه به این پرونده توسط دادگستری و نیروهای قضایی خبر داد و گفت به زودی نتایج بیشتری در این باره منتشر می‌شود.

این حادثه حدود دو هفته پیش رخ داده بود. در گزارش اولیه این حادثه عنوان شده بود هشتم شهریور امسال دختر جوانی به نام مبینا سوری ۱۴ ساله، اهل و ساکن بخش سوری استان لرستان که همسر یک فرد روحانی بود توسط اعضای خانواده خود با انگیزه‌های ناموسی به قتل رسید.

یکی از اهالی روستای یادروند در مورد جزئیات این قتل ناموسی گفته بود: «مبینا دختری ۱۴ ساله بود که با یکی از روحانیون جوان روستای ما ازدواج کرده بود. مدتی بود پشت سر مبینا و یکی از جوان‌های روستا حرف و حدیث بود اما این حرف و حدیث‌ها بیپوده بود. اهالی می‌گفتند که کسی با مبینا تماس گرفته بوده است. منطقه ما یک منطقه عشایری است و فرهنگ مردم طوری است که تصبات بیپوده زیادی دارند.

اگر کسی به یک دختر چپ نگاه کند، مردم با حرف و حدیث او را نایبود می‌کنند. مبینا دختر خیلی کم سن و سالی بود و با اجتماع آشنا نبود. من از اهالی روستا که در مراسم فاتحه خوانی او شرکت داشتند شنیدم که می‌گفتند شوهر مبینا گریه می‌کرد و می‌گفت من به همسر مطمئن داشتم. اما ظاهر خانواده مبینا و افرادی از خانواده شوهرش به خاطر سوظن و تعصب او را به قتل رساندند.»

یکی دیگر از اهالی روستا نیز در مورد جزئیات حادثه قتل مبینا سوری گفته بود: «یک نفر به پدر همسر مبینا گفته بود که نیمه شب جوانی وارد خانه آنها شده است. اما شوهر مبینا خانه بود و این حرف نمی‌توانست صحت داشته باشد. آن‌ها می‌گفتند، مبینا به شوهرش قرص خواب آور داده و شخص غریبه‌ای را وارد خانه کرده است و همین حرف باعث شد که خانواده مبینا یعنی عموها و برادر او همچنین عموی همسرش و پدر همسرش به خاطر سوظن نقشه قتل او را بکشند.

بعد مبینا را در خانه خودش را روسری خفه کردند و بعد از قتل گفته بودند که او خودکشی کرده است. تا اینکه مأموران پلیس برای تحقیقات وارد عمل شدند و مظنونین پرونده را بازداشت کردند. گفته می‌شود عامل قتل یکی از فامیل‌های خود مبیناست. به همین دلیل خانواده‌اش بابت قتل او شکایتی نکرده‌اند.»

سردار الهی، فرمانده انتظامی استان لرستان در مورد جزئیات این حادثه گفته بود: «این قتل به دلیل اختلافات خانوادگی رخ داده و متهم به قتل شناسایی و دستگیر شده است. متهم یکی از بستگان خود مقتول است.»

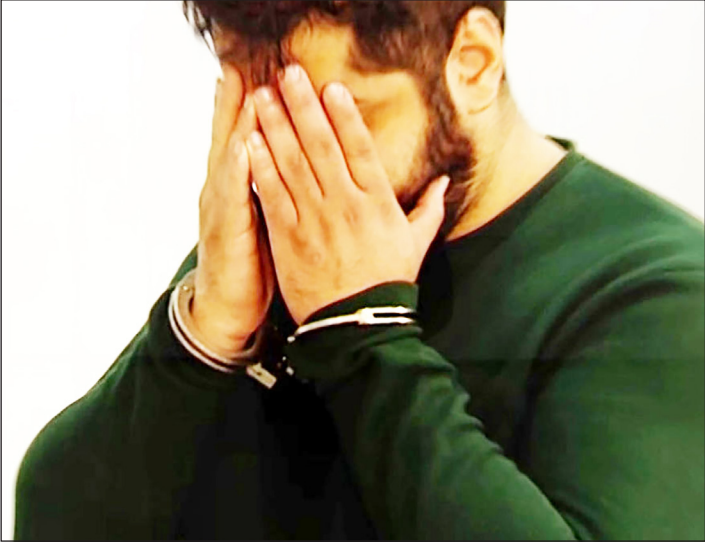
رئیس پلیس فتا پایتخت از دستگیری فردی که در یکی از شبکه‌های اجتماعی به شهروندان اهانت و آن‌ها را تهدید کرده بود، خبر داد.

سرهنگ داود معظمی گودرزی رئیس پلیس فتا تهران بزرگ اظهار کرد: خانمی جوان به پلیس فتا تهران بزرگ مراجعه کرد و مدعی شد فردی ناشناس در یکی از شبکه‌های اجتماعی برای وی مزاحمت ایجاد کرده و او را تهدید به مرگ کرده است.

وی افزود: کارشناسان پلیس فتا رسیدگی به موضوع را در دستور کار قرار دادند و با مطالعه اظهارات شاکی و مستندات موجود در پرونده متوجه شدند که وی مدتی قبل در یک بازی مجازی چالشی شرکت کرده و پس از گذشت چند مرحله از این بازی چندنفره، متوجه درخواست‌های نامتعارف برگزار کننده بازی شده و بعد از اینکه قصد خروج از بازی را داشته تهدید به مرگ می‌شود.

■ ماجرای اخاذی و تهدید به مرگ خانم‌های جوان در بازی آنلاین

سرهنگ گودرزی تصریح کرد: با اقدامات تخصصی افسران سایبری ردپای مجرم در فضای مجازی شناسایی و با محرز شدن اطلاعات هویتی این شخص مشخص شد که وی با ایجاد گروه سرگرمی در یکی از شبکه‌های اجتماعی و راه اندازی بازی‌های چالشی و به دست آوردن اطلاعات شخصی افراد حاضر در

بازی که عموماً خانم‌ها بودند اقدام به تهدید و مزاحمت و اخاذی از آن‌ها کرده است. وی افزود: باتوجه به اتمام تحقیقات، پرونده در مرحله عملیاتی قرار گرفت و مجرم پس از تشریفات قضایی در یکی از مناطق جنوبی تهران دستگیر و به پلیس فتا منتقل شد.

با مراجعه یکی از شهروندان کرجی به مرکز پلیس فتای این شهرستان مبنی بر اینکه از حساب بانکی اینترنتی او در چندین مرحله مبالغی برداشت شده است، موضوع در دستور کار مأموران این مرکز تخصصی انتظامی قرار گرفت.

مأموران پس از بررسی دقیق اظهارات شاکی و انجام تحقیقات اولیه دریافتند که این برداشت‌های غیرمجاز از طریق فیشینگ اطلاعات حساب بانکی مال‌باخته صورت گرفته است.

■ کلاهبرداری سریالی باهدف افزایش همسرایی تیم بررسی‌کننده پس از تکمیل تحقیقات فنی در فضای سایبری و ردزنی شماره حساب‌های موجود

عامل تهدید زنان تهرانی به قتل بازداشت شد

رئیس پلیس فتا تهران با بیان اینکه آرامش مردم خط قرمز پلیس است بیان کرد: متهم پس از حضور در پلیس فتا هرگونه جرمی را انکار کرد، اما پس از روبه رو شدن با شاکی بزه انتسابی را پذیرفت و علت این اقدامات را کسب مال اعلام کرد.

وی افزود: رعایت اخلاق در فضای مجازی به خصوص شبکه‌های اجتماعی یکی از ضروریات است که کاربران باید به آن پایبند باشند، چرا که عدم رعایت اخلاق در این فضا باعث هرج و مرج و ناهنجاری‌های فراوان می‌شود و این ناهنجاری‌ها حتی می‌تواند در روابط حقیقی افراد در فضای واقعی تأثیر گذار باشد.

سرهنگ گودرزی تصریح کرد: این پلیس بصورت شبانه‌روزی آماده پاسخگویی به شهروندان بوده و کاربران می‌توانند در صورت مواجهه با هرگونه موارد مشکوک آن را از طریق سایت پلیس فتا و در قسمت ثبت گزارش‌های مردمی با ما درمیان بگذارند.

در این پرونده دریافتند که فیشینگ بانکی از طریق نرم‌افزاری تحت عنوان «صیغه‌یاب» که شاکی به تازگی آن را روی تلفن همراهش نصب کرده، انجام شده است. همین سرنخ موجب شد تا مأموران تحقیقات خود را گسترش دهند و سرانجام با استفاده از مهندسی نرم‌افزاری گردانندگان این بدافزار موبایلی را ردزنی کنند.

مجریان قانون با کسب این اطلاعات بلافاصله وارد عمل شدند و متهمان پرونده که ۳ نفر بودند را شناسایی و در اقدامی غافل‌گیرانه دستگیر کردند. به گفته رئیس پلیس فتای استان البرز متهمان با درج آگهی در شبکه‌های اجتماعی و با جملات اغواگرانه معلول است. من در حین زایمان متوجه شدم که عجیب و غریب است. حالا بعضی افراد دارند او را مسخره می‌کنند و روی اسم می‌گذارند. این خیلی دردناک است. اگر می‌توانستم همه‌شان را زندانی می‌کردم.»

وقتی عکس‌های این نوزاد در فضای اینترنت منتشر شد، برخی در نظراتی که منتشر کردند گفتند که او شبیه یک «پیرزن» است. افراد مبتلا به پیری زودرس در اواسط دوران نوجوانی تا زمانی که بیست و خرده‌ای ساله می‌شوند، اغلب دچار عارضه‌های قلبی-عروقی می‌شوند.

شده و هدف تمسخر برخی تروال‌های سنگدل قرار گرفته، این خانواده از لحاظ عاطفی ویران شده است. رسانه‌های محلی در روز دوشنبه گزارش دادند که این زن جوان در خانه‌اش در شهر کوچک لیپود در کیپ شرقی واقع در آفریقای جنوبی زایمان کرده است. مادر بزرگ وی وقتی دردتش شروع شده، آمبولانس خبر کرده، ولی آمبولانس نتوانسته به موقع برسد. وقتی که نوزاد دختر با دست‌های دفرمه و پوست چروک به دنیا آمده، نوزاد و مادر را به بیمارستان برده‌اند. حالا بعد از این خبرنگاران گفت: «به ما گفته شد که او

اخیراً مادر جوانی صاحب دختری شده که از خودش پیرتر به نظر می‌رسد. این مادر ۲۰ ساله، ماه قبل دخترش را به دنیا آورد اما خیلی زود متوجه اتفاقی دردناک شد. پزشکان به این مادر جوان گفتند که نوزادش مبتلا به پیری زودرس (progeria) است که با نام سندرم هاجینسون-گیلفورد نیز شناخته می‌شود. این عارضه، اختلال ژنتیکی پیش‌رونده و فوق‌العاده نادر است که باعث می‌شود بچه‌ها به سرعت پیر شوند. و این اتفاق از دو سال اول زندگی‌شان شروع می‌شود. حالا بعد از این که عکس‌های نوزاد در اینترنت منتشر

بنجامین باتن

آفریقایی؛

نوزادی که از

مادر خود پیرتر

است!

ا حوا دث

هفته نامه سراسری اقتصادی - اجتماعی

تدبیر

www.tadbiretazene.ws.ir

چهارشنبه ۱۰ شهریورماه ۱۴۰۰، سال هفتم، شماره ۲۳۲

خبرخوان

مبلغ چندهمسری بار دیگر جنجال آفرید

حدود دو سال پیش بود که فردی به نام نوید ابراهیمی در برهه‌ای به خاطر چیزی که تبلیغ چندهمسری نامیده می‌شد، شهرت زودگذری پیدا کرد. وی چهار همسر دارد که از قرار معلوم به غیر از یکی از آن‌ها که دیپلمه است، بقیه تحصیلات دانشگاهی هم دارند.

در کلیسی که در قالب یک مستندواره از او و همسرانش منتشر شده بود، وی به معرفی چهار همسرش پرداخته و می‌گفت که همسر اولش اهل شهرستان آستانه اشرفیه در استان گیلان است، همسر دومش از شهرستان جم از استان بوشهر، همسر سوم از شهرستان قائمشهر از استان مازندران و همسر چهارم از شهرستان خوسف از توابع خراسان جنوبی. کلامش شاید با زیرلحنی از غرور و افتخار توأمان بود؛ گویا چهارگوشه ایران را به تسخیر خود درآورده است!

ابراهیمی متولد ۱۳۶۹، اصالتاً اهل ارومیه و ساکن قم است و به گفته خودش تا کنون ۲۰ جلد کتاب نوشته و از نویسندگی روزگار می‌گذراند. از چهار همسر وی، دوتایشان حدود ۱۰ سال از او بزرگ‌ترند و او همین مطلب را موید این می‌داند که قصد وی از همسرگزینی هوا و هوس نبوده و دغدغه اصلی‌اش «کمک به زنان مجرد و فرزند آوری برای اسلام» است.

همان‌طور که قابل پیش‌بینی‌ست، نوید ابراهیمی دشمن‌های زیادی دارد علی‌الخصوص در میان بانوان. البته این را باید گفت که اگر مردی می‌خواهد چند همسر داشته باشد و همسران او به این امر رضایت دارند، این انتخاب آن‌هاست ولی معرفی این موضوع به عنوان یک الگو قضیه را بغرنج و غیر قابل هضم می‌کند.

وی به طور روزمره در فضای مجازی و در کانال‌های خود در پیام‌رسان‌های مختلف به تبلیغ چندهمسری پرداخته و از تجربیات خود می‌گوید و مردان دارای چند همسر را سفارش به رعایت عدالت در قبال همسران‌شان می‌کند.

بسمت نائب رئیس هیئت مدیره خانم زیور جمشیدی به کد ملی ۰۸۸۰۴۶۵۴۲۲۹۰۰۰۰ بسمت عضو هیئت مدیره کلیه اوراق و اسناد بهادارو تعهدآور شرکت از قبیل چک سفته برآوات قرارداد و اوراق عادی و اداری و بطور کلی هرگونه قراردادی که برای شرکت ایجاد تعهد نماید با امضاء مدیرعامل به تتهایی همراه با مهر شرکت معتبر میباشد .

سازمان ثبت اسنادواملاک کشور اداره ثبت شرکت ها و موسسات غیر تجاری تهران (۱۱۸۳۱۲۹)

آگهی تغییرات موسسه صندوق قرض الحسنه امام حسن مجتبی ع اسلامشهر به شماره ثبت ۱۳۰۰۵ و شناسه ملی ۱۰۱۰۰۴۹۸۱۲۶ به استناد صورت‌جلسه مجمع عمومی فوق العاده مورخ ۰۹/۰۲/۱۴۰۰ و مجوز شماره ۴۷۷ مورخ ۲۲/۳/۱۴۰۰ سازمان اقتصاد اسلامی ایران تصمیمات ذیل اتخاذ شد: دارایی صندوق از مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال به مبلغ ۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال افزایش یافت و ماده مربوطه در اساسنامه اصلاح گردید.

سازمان ثبت اسنادواملاک کشور اداره ثبت شرکت ها و موسسات غیر تجاری تهران (۱۱۸۳۱۳۰)

آگهی تغییرات شرکت آبانگان صنعت سهامی خاص به شماره ثبت ۲۴۳۳۳۶ و شناسه ملی ۱۰۱۰۲۸۴۰۲۹۱ به استناد صورت‌جلسه مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده مورخ ۲۵/۱۱/۱۳۹۹ تصمیمات ذیل اتخاذ شد: تراز نامه و حساب سود و زیان شرکت منتهی به سال ۱۳۹۸ مورد تصویب قرار گرفت.

سازمان ثبت اسنادواملاک کشور اداره ثبت شرکت ها و موسسات غیر تجاری تهران (۱۱۸۳۱۲۸)

آگهی تغییرات شرکت صنایع غذایی برگ بال سهامی خاص به شماره ثبت ۱۶۴۰۰۵ و شناسه ملی ۱۰۱۰۲۰۶۶۰۱۴ به استناد صورت‌جلسه مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده مورخ ۰۴/۰۳/۱۴۰۰ تصمیمات ذیل اتخاذ شد: آقای مصطفی ساسان به شماره ملی ۱۷۵۰۵۲۰۵۶۷ به عنوان بازرس اصلی و آقای محسن بزرگ زاده به شماره ملی ۰۴۵۰۲۳۴۲۸۲ به عنوان بازرس علی‌البدل برای یکسال مالی انتخاب گردیدند. اعضای هیئت مدیره برای مدت ۲ سال به قرار ذیل انتخاب گردیدند: آقای نوید ملک به کد ملی ۰۴۵۱۱۷۸۷۰۱ بسمت مدیرعامل و رئیس هیئت مدیره آقای امیرعبدالرسول جمشیدی مهر به کد ملی ۲۲۹۷۹۹۸۲۱۱

۰۰۶۱۹۲۸۶۰۷ سازمان ثبت اسنادواملاک کشور اداره ثبت شرکت ها و موسسات غیر تجاری تهران (۱۱۸۳۱۲۶)

آگهی تغییرات شرکت هژیر طب شرکت با مسئولیت محدود به شماره ثبت ۱۱۹۲۰۴ و شناسه ملی ۱۰۱۰۱۶۲۷۵۹۲۲ مورخ ۱۰/۰۵/۱۴۰۰ تصمیمات ذیل اتخاذ شد: آقای علی حاجی پور به شماره ملی ۲۶۷۹۶۵۶۴۶۶ به سمت رئیس هیئت مدیره - خانم کبری معصوم نیا به شماره ملی ۲۶۷۸۸۴۱۸۲۰ به سمت نایب هیئت مدیره - آقای محمدرضا حاجی پور به شماره ملی ۰۰۶۱۵۵۸۲۸۴۴ به سمت مدیر عامل انتخاب و کلیه اوراق و اسناد بهادار و تعهدآور شرکت از قبیل چک، سفته، بروات، قراردادهای، عقود اسلامی و همچنین کلیه نامه های عادی و اداری با امضاء مدیرعامل بتهنئانی همراه با مهر شرکت معتبر می باشد.

سازمان ثبت اسنادواملاک کشور اداره ثبت شرکت ها و موسسات غیر تجاری تهران (۱۱۸۳۱۲۷)

آگهی تغییرات شرکت مدیریت سرمایه جمع سهامی خاص به شماره ثبت ۳۳۶۰۳۰ و شناسه ملی ۱۰۱۰۳۷۲۳۴۲۷ به استناد صورت‌جلسه مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده مورخ ۰۹/۰۷/۱۳۹۹ تصمیمات ذیل اتخاذ شد: آقای حسین عبده تبریزی به کدملی ۰۰۳۱۷۶۶۷۱۴ و آقای بابک جهان آرا به کدملی ۰۹۴۲۸۶۴۶۳۸ و آقای محمدرضا مدیری به کدملی ۰۰۶۷۷۷۴۴۵۸ به سمت اعضای هیأت مدیره برای مدت ۲ سال انتخاب شدند .

سازمان ثبت اسنادواملاک کشور اداره ثبت شرکت ها و موسسات غیر تجاری تهران (۱۱۸۳۱۲۵)

آگهی تغییرات شرکت تاوریز آلتون سهامی خاص به شماره ثبت ۳۸۹۹۴۷ و شناسه ملی ۱۰۳۲۰۴۰۵۳۴۲ به استناد صورت‌جلسه مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده مورخ ۰۲/۰۴/۱۴۰۰ تصمیمات ذیل اتخاذ شد: اعضای اصلی هیأت‌مدیره بشرح ذیل برای مدت ۲ سال انتخاب شدند شرکت گسترش سرمایه پردازش اندیشه به شناسه ملی ۱۰۱۰۴۱۰۴۰۴۶ و محمدحسین مدیری همدان به کد ملی ۰۰۶۲۵۱۲۰۰۵ و خدیجه محمدی به کد ملی

هر آنچه که در مورد سویه «مو» کووید-۱۹ باید بدانید

سازمان بهداشت جهانی در حال رصد یک سویه جدید کرونا و در مسیر بررسی تکامل این ویروس است که نام سویه مو (Mu variant) را برای آن انتخاب کرده‌اند. این سویه که برای اولین بار در کلمبیا و در اوایل سال جاری کشف شده، در بخش‌هایی از آمریکای جنوبی و اروپا نیز در جاهای مختلف شیوع‌های کم حجم پیدا کرده است. اما این سویه توانسته مانند سویه دلتا قدرت گرفته و مسیر خود را به اکثر کشورهای جهان باز کند در حالی که کارشناسان می‌گویند هنوز نمی‌تواند مایه نگرانی گسترده باشد. در حالی که این سویه تنها درصد اندکی از موارد ابتلا به کووید-۱۹ را به خود اختصاص می‌دهد اما محققان در حال بررسی آن هستند که آیا این سویه توانایی‌ها و قابلیت‌هایی دارد که بتواند باعث عبور آن از سیستم ایمنی بدن پس از واکسیناسیون یا یک بار ابتلا شود یا خیر.

سازمان بهداشت جهانی در حال رصد یک سویه جدید کرونا و در مسیر بررسی تکامل این ویروس است که نام سویه مو (Mu variant) را دارد. سویه «مو» که با عنوان سویه B.1.621 نیز شناخته می‌شود در ابتدا در ماه ژانویه گذشته در کلمبیا کشف شد و اکنون در زمره یکی از پنج سویه مورد توجه سازمان بهداشت جهانی قرار دارد. این بدان معناست که اگر چه سازمان بهداشت جهانی این سویه را تحت نظر دارد اما به عنوان یک سویه با خطر کمتر در مقایسه با سویه‌های دلتا و آلفا در نظر گرفته شده‌اند، سویه‌هایی که در اثر شیوع گسترده و گردش فراوان ویروس کرونا ایجاد شده‌اند. بعد از سویه لامبدا، این سویه جدیدترین سویه‌ای است که به فهرست سویه‌های مهم اضافه می‌شود. بر اساس گزارش تازه سازمان بهداشت جهانی، سویه «مو» به این خاطر در فهرست مورد بررسی قرار گرفته زیرا دارای جهش‌هایی است که نشان از پتانسیل آن برای فرار از سیستم ایمنی بدن دارد و به همین خاطر باید بیشتر مورد بررسی قرار گیرد. سازمان بهداشت جهانی دائماً در حال بررسی و تحقیق بر روی سویه‌های فراوری است که از طریق جهش‌های ایجاد شده در پروتئین شاخک دار ویروس، راحت‌تر افراد واکسینه شده را به ویروس مبتلا می‌کنند.

سازمان بهداشت جهانی در حال رصد یک سویه جدید کرونا و در مسیر بررسی تکامل این ویروس است که نام سویه مو (Mu variant) را دارد. یل‌گریفین کارشناس بیماری‌های مسری در این باره می‌گوید: «اگر قرار باشد پروتئین شاخک دار به مقدار قابل توجهی دچار تغییر شود، از این رو به طور قطع این پتانسیل وجود دارد که واکسن‌ها کارایی کمتری داشته باشند. به نظر ما زمانی خواهد رسید که این اتفاق می‌افتد اما تاکنون به آن شرایط نرسیده‌ایم». علیرغم مطالعات بیشتری که باید صورت گیرد، دکتر گریفین می‌گوید که تاکنون هیچ مدرکی بدست نیامده که نشان دهد سویه «مو» نیز یک سویه فراری است. بر اساس آمار سازمان بهداشت جهانی، تعداد موارد ابتلا به این سویه از زمان شیوع آن در ابتدای سال میلادی جاری کاهش یافته است در حالی که در کلمبیا با ۳۹ درصد و اکوادور با ۱۳ درصد، سویه «مو» همچنان شایع‌ترین سویه بوده و شیوع آن رو به افزایش است.

سویه دلتا اکنون کمتر از ۰.۱ درصد از موارد ابتلا به کرونا را در سطح جهان به خود اختصاص داده است. سازمان بهداشت جهانی می‌گوید که سویه «مو» نسبت به آنتی‌بادی‌ها بسیار مقاومت نشان داده است. چهار سویه دیگر نیز کشف شده که سازمان بهداشت جهانی آن‌ها را در دسته نگران کننده قرار داده است: سویه آلفا، بتا، گاما و دلتا که آخرین سویه خطرناک‌ترین سویه تاکنون بوده است. تعداد سویه‌ها با گذشت زمان بیشتر می‌شود زیرا هر چه ویروس بیشتر در میان مردم بچرخد، فرصت بیشتری برای جهش و تولید سویه‌های مقاوم‌تر و دارای قدرت شیوع بیشتر خواهد یافت.

آیا واکسن کرونا بر عادت ماهانه زنان اثر می‌گذارد؟

گلریز برهمند

روزنامه‌نگار

واکسن کرونا عوارض پیش‌بینی شده‌ای همچون درد بازو، سردرد و تب خفیف دارد، نشانه‌هایی که از تلاش بدن برای ایجاد پاسخ ایمنی و یادگیری نحوه دفاع از خود در برابر ویروس کرونا حکایت دارد.

اما هزاران زن در آمریکا تصور می‌کنند احتمالاً بعد از دریافت واکسن کرونا عوارض دیگری داشته‌اند که کارشناسان درباره آن‌ها هشدار نداده‌اند: بروز تغییرات غیرمنتظره در چرخه‌های قاعدگی. گرچه بسیاری از محققان و متخصصان بیماری‌های زنان می‌گویند هنوز ارتباط سببی میان واکسن کرونا و تغییرات گزارش شده مشاهده نشده، اما این گفته آن‌ها نگرانی برخی زنان را برطرف ن ساخته است. از سوی دیگر، دانشمندان تاکنون داده زیادی هم در خصوص اینکه آیا با چگونگی ممکن است واکسن کرونا بر عادت ماهانه زنان اثر بگذارد، جمع‌آوری نکرده‌اند.

تجربیات شخصی زنان از این تغییرات، هر چند زیاد، برای اثبات تأثیرگذار بودن واکسن بر چرخه‌های قاعدگی کافی نیست. یک چرخه قاعدگی سالم، فرآیند هورمونی پیچیده‌ای است که می‌تواند از فردی به فردی دیگر و در هر ماه بسیار متفاوت باشد. عوامل زیادی هم بر این فرآیند تأثیر می‌گذارد. مثلاً فشارهای روانی می‌تواند شدت خونریزی را کم یا زیاد کند و مصرف دارو هم می‌تواند همین تأثیر را داشته باشد.

سازمان غذا و دارو ایالات متحده آمریکا و هر سه تولیدکننده واکسن کرونا که مجوز استفاده اضطراری از تولیدات خود در آمریکا را دریافت کرده‌اند، می‌گویند هیچ شواهد و مدارکی که نشان دهد این واکسن‌ها باعث به هم ریختن عادت ماهانه می‌شود، مشاهده

نکرده‌اند، چه رسد به اینکه مشکلاتی در پرئود یا باروری زنان ایجاد کند. کالج متخصصان زنان و زایمان آمریکا می‌گوید از گزارشات مطرح شده باخبر است اما دریافت واکسن به شدت توصیه می‌شود و دلیلی ندارد برای کار واکسیناسیون بر اساس عادت ماهانه یا دیگر مسائل مربوط به قاعدگی برنامه ریزی شود.

با این حال، توجه و نگرانی روزافزون زنان نسبت به این مسأله، نمایانگر ضعفی است که در نحوه انجام تحقیقات بالینی بر روی واکسن‌های کرونا وجود دارد. مانند بسیاری از دیگر آزمایشات صورت گرفته بر روی واکسن‌ها، در مطالعات اولیه درباره ویروس کرونا، جز بارداری، چندان به مسأله بهداشت باروری پرداخته نشد.

حالا برخی محققان معتقدند همین کم‌کاری باعث شک و تردید در مردم روانی می‌تواند شدت خونریزی را کم یا زیاد کند و مصرف دارو هم می‌تواند همین تأثیر را داشته باشد.

سازمان کنترل و پیشگیری از بیماری‌ها در ایالات متحده مطالعه بر روی این موضوع را آغاز کرده، گرچه اطلاعات دقیق‌تری در خصوص این پژوهش ارائه نشده است.

با این حال، برخی محققان معتقدند حتی اگر نتوان جوابی برای این سؤال پیدا کرد هم در آزمایشات بالینی آتی درباره داروها و واکسن‌ها باید به مشکلاتی نظیر آثار آن‌ها بر چرخه‌های قاعدگی پرداخته شود، چرا که وقتی نتوانید به این سؤال‌ها پاسخ دهید، مجبور می‌شوید از مردم بخواهید حرف‌هایشان را بی‌دلیل باور کنند.

همه عوارض جانبی واقعاً خطرناک واکسن کرونا را شناسایی کرده‌اند و اگر تغییر در عادت ماهانه منجر به بیمار یا بستری شدن می‌شد، از این مشکل غافل نمی‌ماندند.

محققان می‌گویند علت مغفول ماندن تغییرات چرخه قاعدگی بر اثر واکسن کرونا این است که در آزمایش‌های بالینی از شرکت کنندگان تنها در مورد عوارضی مانند سردرد یا درد بازو سؤال می‌شود نه وضعیت عادت ماهانه آن‌ها. به این ترتیب داده‌ای در این خصوص جمع‌آوری نمی‌شود و محققان از چنین اختلالات جزئی بی‌خبر می‌مانند.

چرا انجام چنین تحقیقی دشوار است؟

اساساً اثبات اینکه ممکن است واکسن کرونا اختلالی جزئی در چرخه‌های قاعدگی ایجاد کند دشوار است چون عادت ماهانه از فرد به فرد و از چرخه به چرخه بسیار متغیر است.

به گفته محققان، مطالعه بر روی چرخه‌های قاعدگی به خودی خودی بسیار دشوار است چون عوامل زیادی ممکن است روی آن اثر بگذارد.

عواملی مانند فشارهای روانی یا یک بیماری جزئی می‌تواند مدت عادت ماهانه یا میزان خونریزی را تغییر دهد. به علاوه، هر کس تعریف خود را «خونریزی شدید» دارد.

سازمان کنترل و پیشگیری از بیماری‌ها در ایالات متحده مطالعه بر روی این موضوع را آغاز کرده، گرچه اطلاعات دقیق‌تری در خصوص این پژوهش ارائه نشده است.

با این حال، برخی محققان معتقدند حتی اگر نتوان جوابی برای این سؤال پیدا کرد هم در آزمایشات بالینی آتی درباره داروها و واکسن‌ها باید به مشکلاتی نظیر آثار آن‌ها بر چرخه‌های قاعدگی پرداخته شود، چرا که وقتی نتوانید به این سؤال‌ها پاسخ دهید، مجبور می‌شوید از مردم بخواهید حرف‌هایشان را بی‌دلیل باور کنند.

آن‌ها سعی می‌کنند به دیگران بفهمانند که علی‌رغم تفاوت با دیگران اما انسان خوبی هستند. احساس من خوب نیستم می‌تواند بر ایجاد اختلالات خلقی، افسردگی، خودکشی و به خطر افتادن سلامت روان افراد طی سال‌های متعددی منجر شود.

ضرورت آموزش فرزندی‌پروری به والدین

این متخصص روان‌شناسی کودکان در توصیه به والدین برای برخورد با کودکان در گفت: آموزش فرزندی‌پروری به عنوان راهکاری کلی برای والدین می‌تواند مؤثر باشد. والدین باید والدگری یادگیرند تا بتوانند در تربیت فرزندانشان اثرگذار باشند. در حال حاضر پدرمادرها از طریق یادگیری مشاهده‌ای یکسری مدل‌ها را در جریان فرزندی‌پروری شان اجرا و به همین میزان بسنده می‌کنند. در این میان باید توجه داشت که ارائه توجه بدون قید و شرط می‌تواند احساس من خوب هستم را در کودکان به وجود آورد. به عبارتی در این نوع فرزندی‌پروری توجه مثبت و تشویق‌های والدین فقط در صورت بروز رفتارهای مثبت از سوی کودکان ارائه نمی‌شود، بلکه با هر کاری مثل سلام کردن، تر و تمیز کردن اتاق و سایر کارهای روزمره باید کودکان را تحسین و تشویق کرد.

■ **نژوم دادن توجه مثبت بدون شرط و فرزندی‌پروری توسط والدین**
علیرضا تبریزی در پایان اظهار داشت: می‌توان وقتی کودکان در حال راه رفتن هستند آن‌ها را در آغوش گرفت و نوازش کرد. همچنین با بیان جملات محبت آمیز، حس خوبی به آن‌ها منتقل نمود. این جملات به کودکان کمک می‌کند تا خودشان را دوست داشته باشند و در سنین بالاتر از چیزی که هستند راضی و احساس خوبی از خودشان داشته باشند. آن‌ها در این صورت نیازی نمی‌بینند که خود را تبدیل به چیزی کنند که نیستند. به طور کلی دادن توجه مثبت غیر شرطی و یادگیری مهارت‌های فرزندی‌پروری بهترین راهکار برای تربیت صحیح کودکان است.

به خبرنگار رگنا گفت: یکی از نکاتی که مورد تأکید روان‌شناسان در حوزه تربیت فرزندان قرار دارد، این است که انسان‌ها باید باور «من خوب هستم، دیگران هم خوب هستند» را بپذیرند. باور «من خوب هستم» باعث می‌شود تا عزت نفس افراد بالا رود. وقتی به دیگران توهین می‌کنیم، روی باور من خوب هستم آن‌ها تأثیر گذاشته و تخریبشان می‌کنیم. در واقع با این کار عزت نفس کودک تخریب شده و احساس من خوب نیستم در آن‌ها تقویت می‌شود.

■ **طغیان در نوجوانی در نتیجه عدم پذیرش خوب بودن انسان‌هاست**
وی ادامه داد: وقتی احساس من خوب نیستم در کودکان تقویت شود، در سنین نوجوانی شروع به طغیان می‌کنند. آن‌ها سعی می‌کنند به والدینشان اثبات کنند که من خوب هستم. آن‌ها سعی می‌کنند تا توانایی‌هایشان را به رخ والدین بکشند و این موضوع فقط از طریق جنبه‌های مثبت نشان داده نمی‌شود. به عنوان مثال آن‌ها در ذهن خود به والدینشان می‌گویند: شما فکر می‌کنید من بی‌عرضه‌ام، اما من سیگار می‌کشم، مشروب می‌خورم، تا دیر وقت در بیرون از منزل می‌مانم و در زمان کرونا ماسک نمی‌زنم. به عبارتی افراد با اقدامات نامطلوب عملاً به والدینشان اثبات می‌کنند که انسان خوبی هستند و احساس خوب بودن را از این طریق در خودشان ایجاد می‌کنند.

■ **تبعات منفی احساس خوب نبودن در بزرگسالی**
تبریزی در بیان اثرات روش‌های تربیتی کودکان در سنین بزرگسالی گفت: وقتی افراد به سنین بزرگسالی می‌رسند، سعی می‌کنند تا احساس خوب بودنشان را از روش‌های دیگر بدست آورند. به عنوان مثال لباس‌های عجیب و غریب به تن می‌کنند تا به دیگران بفهمانند که با آن‌ها متفاوت هستند ولی در عین حال انسان خوبی هستند. افرادی که در کودکی تحقیر شده‌اند، شروع به دریافت توجه از دیگران از طریق روش‌های عجیب و غریب می‌کنند.

دکتر علیرضا تبریزی، متخصص روان‌شناسی کودکان در مورد تأثیر آسیب‌آزایی که افراد در سنین کودکی می‌بینند

۸ بلایی که افسردگی

بر سر بدن می‌آورد

افسردگی یک بیماری روانی است که ۲۶۴ میلیون نفر در دنیا به آن گرفتارند. این بیماری نه تنها بر روی روان فرد بلکه بر روی جسم او هم اثر می‌گذارد. افسردگی سلامت جسمی را تحت تأثیر قرار می‌دهد و می‌تواند باعث بیماری‌های جدی دیگری شود.

۱- کم‌کاری کلیه‌ها

افسردگی هم افرادی را تحت تأثیر قرار می‌دهد که بیماری مزمن کلیوی دارند و هم کسانی که کلیه‌های سالمی دارند. افسردگی به ایجاد بیماری هم سرعت می‌بخشد. یک دلیل این امر احتمالاً افزایش سطح پروتئین‌های التهابی در بدن است که به بروز فرآیندهای خود ایمنی می‌انجامد.

۲- مشکلات معده‌ای روده‌ای

مغز ارتباط تنگاتنگی با مجرای معده‌ای روده‌ای بدن دارد. این مجرا نسبت به احساسات حساس است. احساسات این مجرا را تحریک می‌کند و می‌تواند آن را آذینت کند. افسردگی می‌تواند بر روی انقباضات و حرکات درون این مجرا اثر بگذارد. و کسانی که از قبل دچار مشکلاتی در این مجرا بوده‌اند، ممکن است دردهای شکمی به مراتب بیشتری حس کنند.

۳- دیابت

افسردگی سطح هورمون اضطراب را در بدن بالا می‌برد و این هورمون‌ها می‌تواند بر روی سطح قند خون و مقاومت انسولینی بدن هم اثر بگذراند. این اثر دو سویه است و احتمال ابتلا به افسردگی در افراد مبتلا به دیابت بیشتر است.

۴- خطر حمله قلبی

افراد مبتلا به افسردگی ممکن است دچار افزایش فشار خون و ضربان قلب شوند. این امر می‌تواند منجر به بیماری قلبی شود. هورمون‌های اضطراب که پیش‌تر به آن‌ها اشاره شد هم می‌تواند اثر منفی بر سلامت قلب داشته باشند.

۵- بروز مشکل در عروق خونی

میان خطرات افسردگی برای قلب و این مشکل ارتباط تنگاتنگی وجود دارد. فشار خون بالا گردش خون در عروق را کاهش می‌دهد. در نتیجه، عروق تحلیل می‌روند و شکننده می‌شوند. این امر باعث آسیب دین عروق می‌شود و آن‌ها نمی‌توانند مواد مغذی و اکسیژن را به میزان کافی به سلول‌ها و بافت‌ها برسانند.

۶- پشت درد

قطعاً پشت درد همیشه به افسردگی مربوط نیست. بیشتر بد نشستن و ضعف عضلات است که باعث پشت درد می‌شود. اما نکته اینجا است که افسردگی می‌تواند باعث بروز دردهای مزمن شود. علت این امر ممکن است التهابی باشد که در پاسخ به افسردگی در بدن ایجاد می‌شود.

۷- بروز مشکل در حافظه و سردرد

افسردگی می‌تواند باعث صدمه دیدن حافظه کوتاه مدت و سردرد می‌شود. این بیماری افراد را فراموش‌کارتر می‌کند و جلوی تمرکز کردنشان را می‌گیرد. افسردگی می‌تواند باعث بروز سردردهای مزمن ضربان دار هم شود که به آن سردرد تشیی گفته می‌شود. این سردرد به شکل ضربان‌های خفیف عمدتاً در حوالی آبروها رخ می‌دهد.

۸- آرتروز

میان افسردگی و آرتروز (ورم مفاصل) ارتباط تنگاتنگی وجود دارد. افسردگی می‌تواند باعث آرتروز شود و بالعکس. عامل اصلی التهابی است که بر اثر این بیماری‌ها در بدن رخ می‌دهد. افسردگی می‌تواند بر روی روند بیماری آرتروز هم اثر بگذارد و پیامدهای آن را تشدید کند.

آیا بدن زنان و مردان سوخت و

ساز متفاوتی دارد؟

زنان و مردان سوخت و ساز متفاوتی ندارند. این نتیجه تحقیقی است که به تازگی منتشر شده است. این تحقیق بزرگ همچنین نشان داد سرعت سوخت و ساز بدن برخلاف باور رایج، در فاصله ۲۰ تا ۶۰ سالگی کاهش نمی‌یابد. این تحقیق «بنیادی» که در نشریه Science منتشر شده، حاوی داده‌هایی از حدود ۶۰۰۰ فرد بین ۸۰ روزه تا ۹۵ ساله است که طی یک بازه ۴۰ ساله جمع‌آوری شدند. بیش از ۸۰ محقق از آزمایشگاه‌های مختلف در آن شرکت داشتند.

کارشناسان می‌گویند هر چه توده بدنی بیشتری داشته باشید (و به ویژه ماهیچه)، سوخت و ساز سریع‌تری هم دارید و زنان چربی بیشتری در مقایسه با مردان دارند تا بتوانند به شکلی سالم صاحب فرزند شوند.

اما پس از حذف تفاوت‌هایی که میان سباز و ماهیچه‌های زنان و مردان وجود دارد، محققان این پژوهش جدید هیچ تفاوتی میان سرعت سوخت و ساز بدن زنان و مردان پیدا نکردند.

کشف اسراری در DNA که از تلاقی موفقیت آمیز بین گونه‌ها جلوگیری می‌کند

زیست‌شناسان در مطالعه‌ای جدید نشان داده‌اند که DNA غیرکدکننده نقش مهمی در گونه‌زایی و ممانعت از تلاقی موفقیت‌آمیز بین گونه‌های مختلف ایفا می‌کند. ما درباره DNA به‌عنوان مولکول‌های حیاتی‌ای فکر می‌کنیم که حامل دستورالعمل‌های ژنتیکی برای خلق بیشتر موجودات زنده از جمله خود ما است؛ اما در واقع همه DNA کدکننده پروتئین نیست. اکنون در حال یافتن عملکردهای بیشتری هستیم که شامل DNA غیرکدکننده است و قبلاً دانشمندان آن‌ها را توالی‌های زائد در نظر می‌گرفتند. به‌گزارش ساینس الرت، مطالعه جدیدی نشان می‌دهد DNA ساتالایت یا DNA ماهواره‌ای ممکن است مسئول این موضوع باشد که چرا گونه‌های مختلف نمی‌توانند طی آمیزش با هم تولیدمثل کنند. DNA ماهواره‌ای نوعی DNA غیرکدکننده است که به‌شکل توالی‌های طولانی و تکراری و ظاهراً بی‌معنا از مواد ژنتیکی به‌کمک پروتئین‌های سلولی نقش اساسی در حفظ کروموزوم‌های یک سلول در کنار هم در هسته سلول ایفا می‌کند. به‌گفته زیست‌شناسان نویسنده مطالعه جدید، یعنی مادهاو جاکاتانان و یوکیو یاماشیتا، این نقش مهم در هر گونه به شیوه متفاوتی مدیریت و به ناسازگاری ژنتیکی میان گونه‌های مختلف منجر می‌شود. ناسازگاری میان استراتژی‌های مختلف بین گونه‌ها ممکن است همان عاملی باشد که موجب می‌شود کروموزوم‌ها در خارج از هسته پراکنده شوند و حداقل تا حدی از تولیدمثل جلوگیری می‌کند. پژوهشگران در مقاله‌شان می‌نویسند: «چهارچوب واحدی را پیشنهاد می‌کنیم که توضیح می‌دهد چگونه و آگرایی مشاهده‌شده در DNA ساتالایت در گونه‌های نزدیک می‌تواند موجب جدایی تئوماتلی شود.» این واگرایی در توالی DNA ساتالایت در پژوهش‌های گذشته به‌خوبی نشان داده شده است و موجب شک دانشمندان درباره نقش آن در گونه‌زایی شده است. برای مثال، در ژنوم شامپانزه‌ها و ژنوم انسان DNA کدکننده پروتئین تقریباً یکسان است؛ درحالی‌که DNA بدون رمز کاملاً تفاوت دارد. مطالعه جدید روی مگس میوه (*Drosophila melanogaster*) انجام شد و پژوهشگران متوجه شدند حذف ژنی که پروتئینی به نام Prod تولید می‌کند و به قطعه خاصی از DNA ساتالایت متصل می‌شود، موجب مرگ مگس‌ها می‌شد؛ زیرا کروموزوم‌های آن‌ها در خارج از هسته سلول پراکنده می‌شدند. گفتنی است این قطعه حیاتی از DNA ساتالایت در خویشاوندان نزدیک مگس سرکه وجود ندارد و آن‌ها بدون آن به‌خوبی زندگی می‌کنند. این امر نشان می‌دهد این توالی‌های مهم غیرکدکننده از DNA در گونه‌های مختلف به‌طور متفاوتی تکامل پیدا کرده است. پژوهشگران برای بررسی بیشتر این پدیده، فرزندان هیبرید حاصل از تلاقی میان ماده دروزوفیلا مالاتوگاستر و نری از گونه خویشاوند دروزوفیلا سیمولانس را مطالعه کردند. مگس‌های حاصل از این تلاقی معمولاً سریعاً می‌میرند یا اگر هم زنده بمانند، عقیم هستند. در این نمونه، بررسی بافت فرزندان هیبرید آنچه پژوهشگران به آن مشکوک بودند، تأیید کرد؛ زیرا در اینجا نیز کروموزوم‌ها (بسته‌های DNA مورد نیاز برای تولیدمثل) دچار اختلال شده بودند. یاماشیتا درحال حاضر در مؤسسه فناوری ماساچوست (MIT) به کار مشغول است. وی می‌گوید: با نگاه به بافت‌های هیبرید، کاملاً آشکار بود که فئوتیپ آن‌ها دقیقاً شبیه وضعیتی بود که در آن در گونه‌های خالص، سازمان‌دهی کروموزومی را برهم زدند که به‌واسطه DNA ساتالایت انجام می‌شود. کروموزوم‌ها پراکنده بودند و در هسته واحدی محصور نبودند. پژوهشگران با مطالعه عمیق‌تر و حذف ژن‌هایی که به فرزندان هیبرید (ژن‌های ناسازگاری) آسیب می‌زند، از مگس‌های والد مطالعه‌شده مگس‌های هیبرید سالم تولید کردند. این ژن‌های ناسازگاری در گونه‌های خالص در DNA ساتالایت قرار دارند. DNA ساتالیت به‌طور منظم جهش پیدا می‌کند و تصور پژوهشگران این است پروتئین‌هایی که به DNA ساتالایت متصل می‌شوند تا کروموزوم‌ها را در کنار هم قرار دهند، باید برای حفظ عملکرد تکامل پیدا کنند. این امر از نظر عملیات DNA ساتالایت به هر گونه‌ای استراتژی متفاوت خاص خودش را می‌دهد. پژوهشگران قصد دارند در ادامه پروتئینی طراحی کنند که با موفقیت به DNA ساتالایت دو گونه متصل شود و کروموزوم‌ها را در جای مناسب خود حفظ کند. این امر می‌تواند به ایجاد فرزندان زیست‌بین دو گونه منجر شود؛ اما عملی‌کردنش سال‌ها طول خواهد کشید.

مریم صفدری
روزنامه‌نگار

براساس آزمایشی جدید، سپیداج‌ها نیز مانند انسان‌ها حافظه رویدادی دارند و می‌توانند تجربیات خود و احساس همراه با آن را به‌خاطر بیاورند. غذایی خوش‌مزهای که ۲۰ سال پیش در آن رستوران فراموش‌شدنی خوردید، به‌خاطر می‌آورید؟ سپیداج‌های مسن نیز می‌توانند چنین خاطره‌ای را به‌یاد بیاورند. پژوهشگران در مطالعه جدیدی دریافتند که این خویشاوند ماهی مرکب می‌تواند کل تجربه وعده غذایی دلخواهش را به‌خاطر آورد و برخلاف انسان‌ها این توانایی در آن‌ها با افزایش سن بهتر می‌شود. در مغز انسان، برخی خاطرات درمقایسه‌با خاطرات دیگر قدرت ماندگاری بیشتری دارند. به‌یادآوردن حقایقی مانند محل نزدیک‌ترین خواربارفروشی یا تاریخ اولین فرود انسان بر ماه (آنچه دانشمندان آن را حافظه معنایی می‌خوانند) به‌طور کلی با گذر زمان از بین نمی‌رود.

همچنین، می‌توانیم رویدادهای منحصربه‌فرد زندگی خود را به‌خاطر بسپاریم که نه‌تنها مکان و زمان رویداد را شامل می‌شود؛ بلکه احساسات خاصی را دربر می‌گیرد که هنگام رخداد آن تجربه کرده‌ایم (حافظه رویدادی). حافظه رویدادی غالباً با گذشت زمان کم‌رنگ می‌شود. مطالعات انجام‌شده روی جیباک‌ها و موش‌های صحرایی و میمون‌ها نشان می‌دهد که آن‌ها نیز هر دو حافظه را دارند. هشت سال پیش، حیوان دیگری به این فهرست اضافه شد: سپیداج. به‌گزارش ساینس، پژوهشگران برای بی‌بردن به این موضوع که حافظه سپیداج‌ها (*Sepia officinalis*) چگونه ممکن است در طول زمان تغییر کند، ابتدا حافظه معنایی یا یادآوری حقایق را در آن‌ها آزمایش کردند. از آنجا که پژوهشگران نمی‌توانستند از این سفالوپودها درباره اولین فرود روی ماه سؤال کنند، آن‌ها را در زمینه چیزی آزمایش کردند که می‌توانستند آن را به‌یاد

مریخ‌نورد پرسوپرنس موفق به جمع‌آوری نمونه‌از دل سنگ‌های مریخ شد

مهدی جوان بخت
روزنامه‌نگار

پس از تلاش ناموفق پیشین، مریخ‌نورد پرسوپرنس این بار موفق به جمع‌آوری اولین نمونه از سنگ‌های مریخ شده است؛ اما مدیران این مأموریت می‌گویند پیش از آبنبدی لوله نمونه، باید یک بار دیگر به داخل آن نگاهی بیندازند. پس از تلاش ناموفق ماه گذشته، مریخ‌نورد پرسوپرنس ناسا روز چهارشنبه موفق به جمع‌آوری نمونه سنگی شده است. مریخ‌نورد عکس‌هایی از لوله ثبت کرده و به زمین فرستاده است تا مدیران مأموریت از وجود نمونه سنگی درون آن اطمینان حاصل کنند. خوشبختانه سنگ درون لوله قرار داشت.

سپیداج می‌تواند مانند انسان خاطرات پیچیده داشته باشد

موجودی شبیه انسان در حافظه!

بیاورند؛ جایی که هر روز غذای خود را دریافت می‌کردند. پژوهشگران ابتدا سپیداج‌های ۱۲ و ۲۴ ماهه را آموزش دادند تا هر وعده غذایی خود را در طول روز در مکان خاص و متفاوت از مخزنی بخورند که در آن قرار داشتند. پس از سه هفته، آن‌ها توانایی سپیداج‌ها را از نظر به‌یادآوردن این مکان‌ها آزمایش کردند. حتی زمانی که دانشمندان وعده غذایی مهیا نمی‌کردند، هم حیوانات جوان و هم حیوانات مسن‌تر در مکان و زمان درست برای صبحانه و ناهار و شام حاضر می‌شدند که نشان می‌داد آن‌ها حقایق ارزشمند را آموخته‌اند و حافظه معنایی آن‌ها قوی است.

پژوهشگران برای آزمایش حافظه رویدادی سپیداج‌ها متغیر دیگری اضافه کردند: ترجیح شخصی حیوانات. آن‌ها دو غذا را هم‌زمان در دو محل متفاوت مخزن به سپیداج‌ها ارائه کردند: مقدارن گاوشت پروان (نوعی سخت‌پوست شبیه میگو) که سپیداج‌ها به آن علاقه زیادی ندارند و نوعی میگوی زنده که به آن علاقه دارند. آن‌ها سپس دو وعده غذایی دیگر را در محل‌های مشخصی از مخزن، اما در زمان‌های مختلف به سپیداج‌ها ارائه کردند؛ یک ساعت پس از اولین وعده غذایی؛ پروان دریافت می‌کردند یا سه ساعت بعد، به آن‌ها هم پروان و هم میگو داده می‌شد.

پس از چهار هفته، پژوهشگران به حیوانات اجازه دادند تا غذایشان را با

از دانشگاه ایالتی واشینگتن، می‌گوید اینکه این توانایی با افزایش سن همچنان قوی باقی می‌ماند، به تفاوت‌های بنیادی در سازمان‌دهی سیستم عصبی در سپیداج‌ها درمقایسه‌با پستانداران اشاره می‌کند و همچنین نشان می‌دهد که این جانوران به‌طور آشکار حس زمان دارند. اگرچه سپیداج‌ها نیز مانند پستانداران نشانه‌های زوال را در جریان پیری در مغز نشان می‌دهد، به‌نظر می‌رسد لوب عمودی آن‌ها (ساختار مرتبط با یادگیری و حافظه) در زمان پیری سالم بماند.

الکساندرا اشنل، نویسنده مقاله و متخصص روان‌شناسی مقایسه‌ای در دانشگاه کمبریج، می‌گوید این واقعیت که سپیداج‌ها تا اواخر زندگی درست تا چند هفته پیش از مرگ جفت‌گیری می‌کنند، ممکن است ارتباطی با این موضوع داشته باشد. از آنجا که هدف اصلی سپیداج‌ها در جریان فصل جفت‌گیری این است که با بیشترین تعداد ممکن از شرکای جنسی جفت‌گیری کنند، حفظ حافظه رویدادی به آن‌ها کمک می‌کند تا به‌خاطر بیاورند که با کدام جفت‌ها و کجا و کی جفت‌گیری کرده‌اند تا به جفت‌گیری با جفت یکسانی ادامه دهند.

برای اشنل این واقعیت شگفت‌آور بود که هیچ‌یک از انواع حافظه با افزایش سن در سپیداج زوال پیدا نمی‌کند. او می‌گوید: «فکر می‌کردم سپیداج‌های پیرتر به‌خوبی سپیداج‌های جوان‌تر عمل نمی‌کنند.» او و همکارانش به درک این موضوع علاقه‌مندند که آیا سپیداج‌ها می‌توانند به یاد توانایی‌شان در ایجاد این خاطرات با افزایش سن همچنان قوی است و حتی احتمال دارد با گذشت زمان تقویت شود.

دانیل اوسوریو، عصب‌شناس دانشگاه ساسکس، درباره این موضوع می‌گوید: «مطالعه هوشمندانه‌ای است که نشان می‌دهد این حیوانات در یادگیری موضوعات پیچیده واقعاً خوب هستند.» به‌گفته وی، بسیاری از مطالعات درباره هوش سفالوپودها ادعاهای بزرگی می‌کنند؛ اما مطالعات معدودی آن را به این شکل پیچیده نشان می‌دهند.

مارکوس فرانک، متخصص عصب‌شناس

همه چیز در ظاهر بدون مشکل انجام شده بود؛ جز اینکه لوله خالی بود! کیت فارلی، استاد ژئوشیمی مؤسسه تکنولوژی کالیفرنیا و دانشمند پروژه در این مأموریت، در مصاحبه‌ای پیش از حفاری دوم گفت: «آن اتفاق کمی ناامیدکننده بود. همه آماده اعلام موفقیت بودیم؛ اما ناگهان یک نفر گفت این عکس را ببینید، هیچ چیز درون لوله نیست!» مریخ‌نورد با دوربینش اطراف را جستجو کرد تا اگر نمونه روی سطح مریخ افتاده باشد آن را پیدا کند؛ ولی هیچ نشانی از سنگ نبود و به نظر ناپدید شده بود. بزرگ‌ترین نگرانی این بود که مکانیسم پیچیده حفاری پرسوپرنس دچار اختلال غیر قابل تعمیر شده باشد و نتواند هیچ نمونه‌ای جمع‌آوری کند. پس از بازبینی داده‌ها، دانشمندان و مهندسان نتیجه گرفتند که مشکل از سنگ بوده و مریخ‌نورد سالم است. تروسپر در تاریخ ۱۹ آگوست در این باره در وبلاگ ناسا نوشت: «سنگ، سنگ ما نبود. مریخ‌نورد همان‌طور که انتظار داشتیم مأموریتش را انجام داد؛ ولی سنگ خیلی شکننده بود. عمل مغزه‌گیری روی سنگ باعث شده بود سنگ خرد و به پودر و ذرات کوچک تبدیل شود و این مواد به دلیل ابعادشان در لوله نگه‌داری به‌خوبی حفظ نشده بودند. دکتر فارلی اعتراف می‌کند نشان‌هایی وجود داشت که هشدار می‌داد سنگ ما آگوست انتخاب خوبی برای اولین تلاش نبوده است. رنگ قهوه‌ای آن هوازدگی را نشان می‌داد، سنگ حاوی انواع نمک و درون آن پر از حفره بود. این ویژگی‌ها به معنای آن است که سنگ برای مدت بسیار طولانی درون یک دریاچه یا محدوده آب سطحی قرار داشته است و این یک یافته ارزشمند است. تغییرات کانی‌شناسی وابسته به آب می‌توانند بیانگر گذشته مرطوب و قابل سکونت مریخ در میلیاردها سال پیش باشند. ولی با همه این جذابیت‌ها، یک سنگ نمکی هوازده با حفره‌های فراوان ممکن است بسیار ترد باشد.

آدام استلتزتر، مهندس ارشد مأموریت مریخ‌نورد، صبح پنجشنبه در تئوتیپ احساسی نتیجه را «یک مغزه زیبا و بی‌نقص» توصیف کرد؛ بالاخره یک مغزه زیبا و بی‌نقص. نمونه کوچک، صبر داشته باش، سفر تو تازه آغاز شده است. پرسوپرنس لوله را در وضعیت عمودی (دانه ورودی به سمت بالا) پنج بار، هر کدام به مدت یک ثانیه تکان داد تا مغزه (نمونه استخوان‌های سنگی) بیشتر درون آن فرو برود؛ ولی در تصاویر بعدی اثری از مغزه دیده نمی‌شد. در آخرین ساعات پنجشنبه ناسا در بیانیه‌ای اعلام کرد اعضای تیم مأموریت اطمینان دارند که سنگ هنوز در لوله قرار دارد و در سایه پنهان شده است. دور از انتظار است که تکان دادن باعث شده باشد سنگ به سمت بالا و بیرون لوله حرکت کند. ناسا اعلام کرد مریخ‌نورد پیش از آبنبدی لوله و قرار دادن آن درون بدنه خود، در شرایط نوری بهتر عکس‌های بیشتری از آن می‌گیرد. جنیفر تروسپیر، مدیر پروژه این مأموریت، در این بیانیه گفت: «کاری که برایش به مریخ آمده بودیم انجام دادیم. ما برای حل این مشکل کوچک از شرایط نوری مختلف استفاده می‌کنیم و مطمئن می‌شویم که نمونه درون لوله قرار دارد.» یکی از اهداف کلیدی پرسوپرنس جمع‌آوری نمونه‌های سنگ و خاک از سطح مریخ است تا در آینده با مأموریت دیگری به زمین آورده شوند و توسط تجهیزات دقیق روی زمین مورد بررسی قرار بگیرند. پیش از این نمونه‌های سنگی از ماه، توسط مأموریت‌های آپولو ایالات متحده و مأموریت‌های اتحاد جماهیر شوروی در دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ میلادی به زمین منتقل و در آزمایشگاه‌های زمین تجزیه و تحلیل شده‌اند. موردی که دانشمندان و مهندسان از آن می‌ترسند، تکرار اتفاقی است که روز ۶ آگوست افتاد. در اولین تلاش، پرسوپرنس یک سنگ را خسر، مغزه‌اش را جمع‌آوری و آبنبدی کرد.

خواندنی

هفته نامه سراسری اقتصادی - اجتماعی

تدبیر

www.tadbiretazenews.ir

چهارشنبه ۱۰ شهریورماه ۱۴۰۰، سال هفتم، شماره ۳۳۲

خبرخوان

رو در رو با شیطان داعش؛ الکساندا کوتی برای فرار از اعدام، اتهامات خود را پذیرفت

حسین علی‌بناهی
روزنامه‌نگار

چای خوردن با یکی از بیرحم‌ترین تروریست‌های جهان در یک سلول بسیار گرم در سوریه، یکی از ترسناک‌ترین تجربه‌های قابل تصور است. الکساندا کوتی پوزخندزن از تماشای ویدیو سر بریدن کن بیگلی، گروگان بریتانیایی، در عراق به خاطر «سرگرمی» می‌گوید. در هفته اخیر، در دادگاهی در ویرجینیای آمریکا، کوتی اعتراف کرد که عضوی از گروه اعدام داعش موسوم به «بیتل‌ها» بوده است و همچنین به بودن و شکنجه چهار آمریکایی نیز اعتراف کرده، شکنجه‌هایی که به مرگ این قربانیان انجامیده است. خانواده‌های جیمز فولی، کایلا مولر، استیون سوتلوف و پیتر کاسیگ در دادگاه بودند در حالی که کوتی ۳۷ ساله به تمامی ۸ اتهام الکساندا کوتی پوزخندزن از تماشای ویدیو سر بریدن کن بیگلی، گروگان بریتانیایی، در عراق به خاطر «سرگرمی» می‌گوید.

اعتراف او بخشی از توافقی بود که باعث می‌شود او هیچگاه فرصت آزادی از زندان را نداشته باشد اما باعث می‌شود از اعدام رهایی یابد و فرصت خارج شدن از یکی از خشن‌ترین زندان‌های آمریکایی را یافته و بعد از ۱۵ ساله به بریتانیا بازگردد. دو سال پیش بود که کوتی در کمال خون‌سردی به قربانیان داعش بی احترامی می‌کرد. او در مورد این که زندگی محمد اموازی ملقب به «جان جهادی» را نجات داده بود گزافه‌گویی می‌کرد، کسی که کوتی مدعی بود در جریان یک نبرد سخت با یکی دیگر از گروه‌های مسلح در سوریه به شدت زخمی شده و او بوده که اموازی را نجات داده است. اموازی نیز که اهل لندن است، در ادامه به رییس تیم اعدام داعش به روش سر بریدن تبدیل شد. اما برای کوتی سر بریدن چیز مهمی نبود.

الکساندا کوتی پوزخندزن از تماشای ویدیو سر بریدن کن بیگلی، گروگان بریتانیایی، در عراق به خاطر «سرگرمی» می‌گوید. وی در مصاحبه خود در این باره چنین می‌گوید: «این چیزی نیست که خاطرات من از او [اموازی] را تحت الشعاع قرار دهد. آن‌ها پیام‌های بسیار قوی بودند اما بسیار کوتاه بودند، دو دقیقه از زندگی او». کوتی می‌گوید که بعد از کشته شدن اموازی در حمله پهبادی در سال ۲۰۱۵ برای او گریه کرده است. شفیع الشیخ ۳۲ ساله که او نیز یکی از اعضای گروه بیتل‌های داعش بوده (بریتانیایی‌های عضو داعش که به خاطر لهجه بریتانیایی خود لقب بیتل‌های داعش را پیدا کردند) نیز قرار است در ژانویه آینده در ایالات متحده دادگاهی شود. روز گذشته، مادر جیمز فولی اظهار امیدواری کرد که گناهکار شناخته شدن فولی به کشف باقیمانده جسد پسرش منتهی شود.

ابزار مالی

هفته نامه بررسی اقتصادی - اجتماعی

تدبیر

www.tabiretazene.com

چهارشنبه ۱۰ شهریورماه ۱۴۰۰، سال هفتم، شماره ۲۲۲

گفت و گو

یک کارشناس بانکی تشریح کرد: وعده‌های اقتصادی دولت رئیسی و گرانی دلار

حسینی‌هاشمی معتقد است وعده‌ووعدیهایی مختلف اعضای تیم اقتصادی رئیسی درباره مسکن، اشتغال، یارانه و... که بسیار بعید به نظر می‌رسد، وقتی عملی نشود، سریعاً موجی از بی‌اعتمادی را در مردم و بازیگران بازار ارز ایجاد می‌کند که اولین پیامد آن کاهش چشمگیر ارزش پول ملی است.

دلار که به تازگی قله ۲۸ هزار تومانی را فتح کرده بود از دیروز شروع به نوسانات کاهشی کرده است.

اسکناس آمریکایی روز دوشنبه برای لحظاتی در بازار آزاد حتی به کانال ۲۶ هزار تومان هم پا گذاشت و در حال حاضر در ابتدای کانال ۲۷ هزار تومانی معامله می‌شود.

سیگنال کاهشی نرخ دلار سلیمانیه، افزایش احتمال بهبود روابط ایران و عربستان و البته اولین واکنش رئیس‌جمهور جدید به نرخ ارز از جمله مهم‌ترین عواملی بوده که در دو روز اخیر برای نوسان کاهشی قیمت دلار ذکر شده است.

به‌آالدین حسینی‌هاشمی، کارشناس امور بانکی، در گفتگو با تجارت‌نیوز درباره وضعیت فعلی بازار ارز اظهار می‌کند: در حال حاضر بازار در میانه تمویض دولت‌ها هنوز به نقطه ثبات نرسیده است، او می‌گوید: بازیگران بازار هنوز از سیاست‌های جدید ارزی دولت رئیسی، شکل تخصیص منابع ارزی یا سایر برنامه‌های آن شناختی ندارند، بنابراین بیش از همیشه تحت تاثیر اخبار و سیگنال‌های خبری روزمره قرار می‌گیرند. حسینی‌هاشمی ادامه می‌دهد: در حال حاضر بانک مرکزی مقداری ارز را برای خرید واکسن اختصاص داده است که می‌تواند بازار را کمی دچار کمبود کند. از طرف دیگر نیز درباره مسئله FATF و برجام حرف‌هایی از دولتمردان شنیده می‌شود که نگرانی‌هایی ایجاد کرده. همه این‌ها طبیعی است چون دولت جدید هنوز نتوانسته بازار را تحت کنترل قرار دهد. نکته او این نوسانات تا وقتی مردم و بازیگران بازار با سیاست‌های دولت جدید آشنا شوند، ادامه دارد.

حسینی‌هاشمی می‌گوید: «متأسفانه دولت رئیسی یک سخنگوی اقتصادی واحد ندارد. افرادی که مصارف دستشان است به مردم وعده‌وعدیهایی عجیب می‌دهند مثل افزایش یارانه‌ها یا ساخت گسترده مسکن و ایجاد اشتغال. اما در طرف مقابل بخش منابع اعلام نمی‌کند که چقدر منابع در دست دارند و چطور قرار است به این وعده‌ها جامه عمل پوشانند؟ آن هم وقتی ما میدانیم حتی بودجه ۱۴۰۰ هم با حدود ۵۰ درصد کسری مواجه است و اگر دولت نتواند همین وضع موجود را هم حفظ کند هنر کرده است. این وعده‌ها توقعات و انتظارات مردم را بالا می‌برد اما چون در نهایت نمی‌توانند کاری کنند، مردم سرخورده و بی‌اعتماد می‌شوند که نتیجه‌ای ندارد جز اختلال در بازار و کاهش ارزش پول ملی.»

این کارشناس تأکید می‌کند که لازم است تیم اقتصادی دولت جدید تدبیر بیشتری به خرج دهند تا جلوی این اتفاق گرفته شود و سوداگرهای بازار ارز شروع به فعالیت بر مبنای این وعده‌هایشان نکنند

پرونده FATA محتومه است؟

با توجه به حضور مخالفان سرسخت FATF در تیم اقتصادی دولت جدید برخی پرونده FATF را محتومه می‌دانند و منتظر هستند تا دیر یا زود تبعات این مساله دامن بازار ارز را بگیرد. اما ظاهراً حسینی‌هاشمی هم به جریان مذاکرات و هم به پذیرش دو لایحه باقی‌مانده FATF خوشبین است. او می‌گوید: با توجه به سوابق تاریخی، مذاکرات پیش خواهد رفت و احتمالاً به نتیجه هم برسند. چون همان قدر که ما به آن نتیجه نیاز داریم کشورهای خارجی هم به آن نیاز دارند. هرچند که حرف‌های غیرمسئولانه برخی در داخل درباره قبول نداشتن FATF یا لزوم کنار زدن برجام در معاملات داخلی تاثیر منفی می‌گذارد و نرخ ارز را بالا می‌برد.

سرمایه‌گذاری در بازار رمز ارز کوتاه مدت است یا بلند مدت؟

تغییرات عمده در نظام‌های پولی جهان

نگارلی

روژنامه نگار

از اواخر مرداد ماه تاکنون و پس از آنکه قیمت هر عدد بیت کوین به ۴۹ هزار و ۵۰۰ دلار رسید؛ این ارز دیجیتال در حال نوسان در کانال ۴۸ هزار دلاری است و در حال حاضر ۴۸ هزار و ۲۱ دلار قیمت خورده است.

سعید خوشبخت کارشناس ارزهای دیجیتال در خصوص آینده قیمتی بیت کوین به خبرنگار خبرآنلاین گفت: افرادی که به تازگی وارد بازار ارزهای دیجیتال شده اند باید این موضوع را در نظر بگیرند که نوسانات شدید قیمتی برای این ارز دیجیتال امری عادی است و ممکن است فردا به ۶۰ هزار دلار برسد و یا تا ۳۰ هزار دلار پایین بیاید؛ در نتیجه عده زیادی نیستند که شان پیش بینی قیمت بیت کوین را داشته باشند. وی در ادامه افزود: این امکان که بیت کوین فردا به ۶۰ یا ۴۰ هزار دلار برسد هر دو وجود دارد بنابراین افرادی که می‌خواهند وارد این حوزه شوند باید بسیار محتاطانه عمل کنند چراکه بیت کوین برای خرید های کوتاه مدت بسیاری ریسکی و پرنوسان است و در خصوص سرمایه گذاری بلند مدت نیز بنده در دسته خوشبین ها قرار می‌گیرم و به نظر من این ارز دیجیتال دارای است که با توجه به ویژگی های خود در آینده و اکنون بسیار مورد توجه قرار خواهد گرفت و به مرور زمان این توجه منجر به افزایش قیمت و ارزش آن خواهد شد. این کارشناس ارزهای دیجیتال در ادامه در پاسخ به این پرسش که به غیر از اتریوم و بیت کوین چه کوین هایی ارزش سرمایه گذاری دارند؛ افزود: تعداد ارزهای دیجیتال موجود در بازار بسیار زیاد است و هر کدام از

این ارزهای دیجیتال ویژگی های منحصر به فردی دارند و سرمایه گذاری در حوزه ارزهای دیجیتال بیش از آنکه به عرصه مربوط شود به خود سرمایه گذار مربوط می‌شود و سرمایه گذاران قبل از سرمایه گذاری در این حوزه باید از خود این سوال را بپرسند که من چه کسی هستم به این معنا که پیشینه اقتصادی من چیست؛ آیا درآمد ماهیانه من ۱۵ میلیون تومان است و صاحب خانه هستم و یا ماهی ۶ میلیون تومان درآمد دارد و اجاره نشین هستم؟ وی در ادامه افزود: پرسش درخصوص پیشینه اقتصادی اولین فاکتور تعیین کننده برای سرمایه گذاری در این حوزه است و پس از آن سرمایه گذاران باید مبلغ مشخصی را برای سرمایه گذاری خود در نظر بگیرند و هدف خود را از سرمایه گذاری مشخص کنند؛ عده ای برای این امر در بازار ارزهای دیجیتال سرمایه گذاری می‌کنند که با کسب درآمد در این حوزه صاحب خانه شوند و عده دیگر اما پول فروش ماشین خود را در این بازار سرمایه گذاری می‌کنند تا بتوانند از پس هزینه های ماهانه خود بر بیایند و در نتیجه هدف از سرمایه گذاری در این بازار

اقتصاد، بحران ۵۰ ساله

موسی حسن‌وند

روژنامه نگار

در سیاست‌گذاری‌ها دخالت ندارند، اما اقتصاد کشور متأثر از تصمیماتشان خواهد بود. اما این گروه به رهبری محمد مخبر چگونه خواهند توانست اقتصاد ایران را از بحران خارج کنند؟ مهم‌ترین مشترکات این تیم اقتصادی، مخالفت با FATF، است. سید احسان خاندوزی، وزیر اقتصاد پیش از این گفته بود: «تا زمانی که تحریم‌ها هست بررسی و تصویب FATF دردی را دوا نمی‌کند، حتی تا زمانی که تحریم‌ها برقرار است، برآورده کردن خواست‌های گروه ویژه اقدام مالی، حیات اقتصادی ما را ذیل شرایط تحریمی سخت‌تر از این می‌کند. به نظر بنده حتی به لحاظ موضوعی و در این ایام خاص، تصویب این دو لایحه باقیمانده و اجرای کامل الزامات FATF تصمیم قابل دفاعی نیست.»

محسن رضایی معاون اقتصادی رئیس‌جمهور هم پیش از این با بیان اینکه اقدامات FATF مشکوک است، مخالفت خود را ابراز کرده بود: «آیا این دخالت یک گروه خارجی در مسائل داخلی ایران نیست؟ آیا اینکه شورای FATF وارد می‌شود و پشت یک طرف بحث درباره FATF می‌ایستد، این دخالت نیست؟» از حلقه دوم هم حجت‌الملکی هم در خصوص FATF موضع‌گیری‌های مخالف در کارنامه‌اش دارد و معتقد است که FATF سودی برای ایران ندارد و موجب می‌شود ایران امکان دور زدن تحریم را از دست بدهد و به‌طور خلاصه پذیرش FATF را به عامل فاش شدن اطلاعات محرمانه کشور تعبیر می‌کند. بقیه اعضای تیم اقتصادی هم نظر اگر با «گروه ویژه اقدام مالی» مخالف نباشند، لااقل موافقی هم نشان نداده‌اند. هر چند باید مدتی بگذرد تا بتوان در این زمینه اظهار نظر کرد.

اقتصاددولتی یا بازار

مهم‌ترین خصیصه تیم اقتصادی ریسی، فقدان پارادایم است؛ چرا که با بررسی آرای تیم اقتصادی ریسی، در نهایت مشخص نمی‌شود که قرار است، دست دولت از تصدی‌گری اقتصاد کوتاه شود یا حضور دولت را پررنگ‌تر خواهیم دید؟

مثلاً سید احسان خاندوزی را می‌توان حامی طرح‌هایی دانست که تصدی‌گری دولت را کاهش می‌دهد. او مخالف ارز ترجیحی است، ترمز تورم را هزینه‌های جاری دولت می‌داند، اما معتقد است کاهش تورم به سرعت اتفاق نمی‌افتد. او در مورد قیمت‌گذاری دستوری که شاید ام‌الامراض اقتصاد ایران باشد هم معتقد است: «اگر سازوکارهای واقعی اقتصاد را شناسیم گاه با نیت خوب، به تشدید رانت دامن زده می‌شود.» یا در مورد ارز معتقد است: «سیاست تخصیص ارز بر مبنای دلار ۴۲۰۰ ابعاد مخاطره آمیز و فساد آلودی دارد و باید این سیاست کنار گذاشته شود.» او همچنین یکی از طرفداران اصلاح نظام مالیاتی است و در خردادماه سال جاری به‌عنوان یکی از موافقان طرح مالیات بر عایدی سرمایه در مجلس صحبت کرده بود.

اما از طرف دیگر ایده‌های معاون اقتصادی، بیشتر به اقتصاد دولتی نزدیک است. محسن رضایی در برنامه‌های انتخاباتی

از آنکه شما را شناخت کوین های مناسبی را به شما پیشنهاد می‌کند تا قبل از آنکه کارشناسی شما را بشناسد پیشنهاد خرید کوین های آن قطعاً اشتباه است و بدون تردید سرمایه گذاران اگر از این طریق وارد بازار شوند پشیمان خواهند شد.

ارزهای دیجیتال جایگزین پول فیات خواهند شد؟

سعید خوشبخت، کارشناس ارزهای دیجیتال، در پاسخ به این پرسش گفت: ما تغییرات خیلی عمده ای را در نظام پولی دنیا شاهد خواهیم بود و این امر بدیهی است و به نظر می‌رسد که رمزارزها با ایجاد قابلیت های پرداخت بین فردی بدون واسطه زمینه ای را ایجاد می‌کنند تا بانک های مرکزی در این شکل و سیاق باقی نخواهند ماند. وی در ادامه افزود: پاسخ به این پرسش که ما شاهد دنیای بعد از پول فیات خواهیم بود یا پول فیات در کنار رمز ارزها به یک همزیستی می‌رسد بسیار دشوار است چراکه در حال حاضر ما یوان دیجیتال را داریم که در کنار پول فیات در همزیستی هستند اما آن چیزی که مسلم است این است که به واسطه قدرتی که ما ناشی از فناوری بلاکچین و انتقال بی واسطه رمز ارزها به دست آورده‌ایم می‌توانیم امنیتان حاصل کنیم که قدرت بانک های مرکزی در حوزه‌های یک جانبه هرگز به میزان سابق باز نخواهد گشت و از این به بعد روند قدرت بانک های مرکزی نزولی است و اما نزولی بودن این قدرت لزوماً به معنای بد بودن و یا خوب بودن آن نیست. این کارشناس ارزهای دیجیتال در آخر گفت: بانک های مرکزی دو وظیفه مهم که عبارتند از قیم بودن در نظام پولی و سرویس دهنده‌گی پولی را بر عهده دارند و به نظر می‌رسد تا سال ۲۰۵۰ قدرت قیم بودن در نظام پولی از این بانک های مرکزی سلب شود و قدرت سرویس دهنده‌گی آنها که چیز بدی هم نیست به قوت خود باقی بماند.

پرداخت حقوق به خانم‌های خانه‌دار، ایجاد شغل خانه‌داری، تولید مسکن ارزان، ایجاد صندوق جبران خسارت بازنندگان بورس و بالا بردن قیمت خرید تضمینی گندم از جمله ایده‌های اقتصادی بود که آقای معاون فعلی در دست داشت. البته محسن رضایی اظهارات عجیبی همچون گروگان گرفتن هزار سرباز آمریکایی و دریافت غرامت از این کشور را نیز در کارنامه دارد.

هرچند مسعود میرکاظمی، سکاندار سازمان برنامه، سابقه سیاست‌گذاری اقتصادی و بودجه‌ریزی قابل توجهی ندارد اما اقدامات او در خصوص ممانعت از افزایش‌های حقوق‌های بی‌برنامه حداقل تا امروز نشان داده که شرایط کنونی اقتصاد ایران را درک می‌کند.

در حلقه دوم مردان اقتصادی ابراهیم ریسی هم وضعیت کمابیش به همین منوال است. مثلاً حجت‌الملکی فروردین ماه امسال در توئیترش نوشته بود: «در انقلاب اقتصادی ۱۴۰۰ تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی آزاد و در اختیار مالک خواهد بود. یعنی مالک زمین کشاورزی می‌تواند روی زمینش فعالیت صنعتی، ماهی‌پروری، پرورش طیور و ماهی و حتی ساخت و ساز کند.» اظهار نظری که با واکنش جدی افکار عمومی و ناظران اقتصادی مواجه شد. البته این تنها اظهار نظر وزیر یکی از مهم‌ترین وزارتخانه‌های کشور نبوده و ایشان در صحبت‌های قبلی، اشتغال‌زایی با یک میلیون منتهی تومان، تولید لامبورگینی ایرانی و... را در کارنامه دارد. وزیر جدید رفاه همچنین در اظهار نظری، اقتصاد ایران را بازر از چین خوانده بود. سیدرضا فاطمی امین وزیر صمت، با اینکه معتقد است «دولت تصدی‌گر خوبی نیست» در اظهاراتی گفته: «با اشراف بر جریان کالا و جریان مالی، افزایش غیرمعمول قیمت‌ها مشخص و با آن برخورد می‌شود.» البته در اظهار نظری عجیب هم گفته: «تا سه سال آینده صنعت خودرو به افتخار ملی بدل می‌شود، چون ظرفیت آن وجود دارد و به لحاظ فنی چیزی کم نداریم و فقط باید اصلاح مدیریتی صورت گیرد که آن هم زمان بر نیست.» بطور کلی جز احسان خاندوزی که به نظر می‌رسد نظام فکری مشخصی در اقتصاد دارد، دیگر اعضای تیم اقتصادی از چنین تمرکزی برخوردار نیستند. حالا سؤال اینجاست که آیا این افراد با نظام‌های فکری متفاوت، تحت فرماندهی معاون اول رییس‌جمهور (که بیشتر مدتی اجرایی بوده) می‌توانند شرایط اقتصاد کشور را تغییر دهند؟ آیا تیمی که بدون الگوی اقتصادی روشن قرار است اقتصاد کشور را مدیریت کند، می‌تواند کشور را روی ریل پیشرفت بیندازد؟ برنامه تیم اقتصادی ریسی برای چالش‌هایی مثل تورم، کاهش رشد اقتصادی و اشتغال‌زایی چیست و با کسری بودجه قابل توجه امسال چه خواهند کرد؟ بازخوانی وعده‌های ابراهیم ریسی نشان می‌دهد با این تیم فعلی، به سرانجام رسیدن وعده‌ها، اگر غیرممکن نباشد، بسیار مشکل خواهد بود، مساله‌ای که در ماه‌ها و سال‌های آینده روشن خواهد شد.

تحلیل بازار

سقوط هرات و صعود بازارهای داخلی

جمال رزاقی

رئیس اتاق بازرگانی شیراز

بازارهای داخلی پس از ۶ روز تعطیلات کرونایی در روز یکشنبه ۳۱ مرداد فعالیت خود را از سر گرفتند. علی‌رغم بسته بودن بازارها، تحولات سیاسی منطقه قیمت دلار را در معاملات پشت خطی افزایش داد. سکه نیز رشد مثبت را به ثبت رساند و روند شاخص سهام نیز در نهمین هفته متوالی صعودی بود.

بازار نفت و طلای جهانی با ادامه روند واکنش‌ناسیون اندکی رشد نمود و بیت کوین و شاخص دلار نزولی گردید؛ با توجه به امیدواری‌های ناشی از بهبود اقتصاد جهانی، قیمت فلزات پایه در هفته گذشته رشد قابل توجهی را به ثبت رساند.

روز یکشنبه ۲۴ مرداد و آخرین روز معاملاتی قبل از آغاز قرنطینه سراسری، قیمت دلار به ۲۶ هزار و ۸۵۰ رسید. در روزهای تعطیل در معاملات پشت خطی نیز قیمت دلار تحت تاثیر اخبار سیاسی و تنش‌های منطقه‌ای افزایش یافت و در اولین روز کاری (۳۱ مرداد) دلار قیمت ۲۷ هزار و ۴۰۰ تومان را به ثبت رساند. سکه نیز پس از تعطیلات مرز ۱۲ میلیون تومانی را رد کرد. در هفته منتهی به ۵ شهریور دلار و سکه به ترتیب با رشد ۱.۳ و ۱.۳ درصدی به ۲۷ هزار و ۹۰۰ و ۱۲ میلیون و ۲۰۵ هزار تومان دست یافتند. در روزهای اخیر عوامل سیاسی و منطقه‌ای بر بهای دارایی‌ها تاثیر بسزایی داشته است. تسلط طالبان بر افغانستان، اظهار عدم خوشبینی معاون اول رئیس‌جمهور نسبت به مذاکرات احیای برجام و اظهارات نماینده ویژه آمریکا در امور ایران مبنی بر عدم همکاری ایران برای احیای توافق نامه برجام عوامل مهم تاثیرگذار در معاملات پشت خطی و رشد قیمت دلار بوده است. سقوط هرات باعث ایجاد مشکل در تأمین بخشی از تقاضای دلار در بازار ایران گردید و همین امر رشد این ارز را در بی‌داشته است. به علاوه ناامنی‌های افغانستان بر حجم بالای صادرات ایران به این کشور مؤثر بوده و ارزآوری را مختل خواهد کرد. اگر چه نامشخص بودن نتایج مذاکرات احیای برجام و ابهام در سیاست‌های دولت جدید منجر به افزایش فعالیت نوسان گیران در روزهای اخیر

گردیده لکن این احتمال وجود دارد که با آغاز به کار دولت بازارساز با قدرت بیشتری وارد بازار شده و فعالیت نوسان گیران کاهش خواهد یافت. شاخص سهام که در دو روز ابتدایی قبل از آغاز تعطیلات کرونایی روند رو به رشدی را آغاز کرده بود در هفته منتهی به ۵ شهریور در نهمین هفته متوالی، ۲.۳ درصد افزایش یافت و به بالای مرز ۱ میلیون و ۵۵۰ هزار واحد رسید. رشد قیمت دلار به دلیل ناامیدی از احیای برجام و تقویت انتظارات تورمی عامل رشد شاخص سهام بوده است. رشد دلار بر رشد سهام صادرات محور و رشد قیمت کامودیتی‌ها از جمله فلزات اساسی بر رشد سهام کالا محور مؤثر بود است. در هفته منتهی به ۲۷ آگوست قیمت انواع نفت رو به افزایش نهاد. تأیید نهایی واکسن فایزر، به صفر رسیدن آمار مبتلایان به کرونا در چین، کاهش ذخایر نفت آمریکا در هفته گذشته و کاهش قابل توجه تولید نفت خام آمریکا در خلیج مکزیک به دلیل وقوع آتش‌سوزی در یک سکوی نفتی از دلایل رشد بهای نفت در هفته گذشته بوده است.

پیش بینی می‌گردد با بهبود وضعیت اقتصاد جهانی ناشی از گسترش واکنش‌ناسیون و پایبندی اوپک به سهمیه بندی تولید، رشد قیمت نفت ادامه یابد. در هفته منتهی ۱۷ آگوست با توجه به شیوع کرونای سویه دلتا شاخص دلار تضعیف و قیمت جهانی طلا افزایش یافت. به علاوه با توجه به نزدیک شدن به نشست جکسون هول در پایان ماه میلادی جاری، معامله گران احتیاط را در دستور کار قرار داده‌اند تا جهت گیری فدرال رزرو در رابطه با سیاست‌های پولی مشخص گردد. بیت کوین تا روز دوشنبه هفته گذشته سیر صعودی داشت و وارد کانال ۳۹ هزار دلاری گردید اما در ادامه هفته پس از اندکی نوسان به ۴۶ هزار و ۸۸۴ دلار رسید. با توجه به سیاست‌های متفاوت کشورها در برابر بیت کوین و نوسان قیمتی این رمزارز، همچنان نااطمینانی در مورد سرمایه گذاری بر ارزهای دیجیتال وجود داشته و معامله گران با احتیاط در این بازار عمل می‌کنند. در هفته منتهی به ۲۷ آگوست روند افزایش قیمت فلزات اساسی ادامه یافت و تضعیف دلار عامل مهمی بر این رشد بوده است. با توجه به شیوع سویه دلتا نمی‌توان از تقاضای کامودیتی‌ها و از جمله فلزات پیش بینی دقیق ارائه داد. به افزایش سرمایه گذاری کشورها بر انرژی‌های تجدیدپذیر انتظار رشد تقاضای فلزاتی چون نیکل، مس و آلومینیوم در سال‌های آتی را افزایش داده و چشم انداز مثبتی برای فلزات رقم زده است.

راهکارهای مقابله با خشکسالی؛

از آبخیزداری تا انرژی‌های تجدیدپذیر

در حالی که خشکسالی در ایران تشدید شده است و به گفته کارشناسان با تنش آبی روبرو هستیم، راهکارهای مختلفی از استفاده از نیروگاه‌های خورشیدی گرفته تا گسترش آبخیزداری برای مدیریت منابع آبی کشور از سوی کارشناسان و مسوولان ارائه می‌شود.ایران در منطقه خشک و نیمه خشک قرار دارد و از دیرباز ایرانیان تلاش کرده‌اند که از آب بیشترین استفاده را ببرند. در سال‌های اخیر خشکسالی در کشور تشدید شده است و به اعتقاد کارشناسان وضعیت محیط زیست و منابع آب کشور بسیار شکننده است و می‌توان گفت در ایران به ورشکستگی آبی رسیده‌ایم. در این شرایط به گفته احد وظیفه - رئیس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هوشناسی - تنش آبی در پاییز امسال ادامه دارد و این فصل نسبتاً گرم و کم‌بارشی پیش‌بینی می‌شود.در این شرایط مسوولان و کارشناسان راهکارهای مختلفی را برای مدیریت بهینه آب مطرح می‌کنند. علیرضا قاضی زاده - کارشناس حوزه آب و محیط زیست - در یک برنامه رادیویی ضمن اشاره به ۸۰ درصد مناطق خشک در کشور اظهار می‌کند: کشور ما یک درصد از مساحت کره زمین را دارد و تنها ۳۶ درصد از منابع تجدیدپذیر را دریافت می‌کنیم. سالیانه ۲۵۰ میلی متر در کشور بارش داریم که حدود ۴۰۰ میلیارد متر مکعب است و اگر ۷۰ درصد آن را به‌صورت تبخیر و تعریق در نظر بگیریم تنها ۱۳۰ میلیارد مترمکعب آب تجدیدپذیر و ۱۳ میلیارد مترمکعب ورودی از آب‌های مرزی داریم. وی ضمن اشاره به ۸۰۰ میلی لیتر متوسط بارش و ۷۰۰ میلی متر متوسط تبخیر جهانی می‌گوید: ۷۰ درصد بارندگی‌ها در ایران تنها در ۲۵ درصد مساحت کشور رخ می‌دهد و تنها ۲۵ درصد آن در فصول آبیاری است. این کارشناس حوزه آب و محیط زیست ستاد ویژه توسعه فناوری نانو ضمن اشاره به نیاز به ۱۱۳ میلیارد مترمکعب آب در سال ۱۴۰۰ اظهار می‌کند: از این مقدار ۱۰۲ میلیارد برای مصارف کشاورزی و ۷ درصد برای شرب و ۲ درصد برای صنعت پیش‌بینی شده است و در همین نقطه تنش‌های آبی بروز می‌کند.قاضی زاده با بیان اینکه بخش بیشتری از منابع زیرزمینی تجدیدپذیر است، تصریح می‌کند: در سال ۸۰ سالیانه ۵.۵ میلیارد مترمکعب از منابع زیرزمینی اضافه برداشت داشتیم و اگر از آن سالان تا کنون این مقدار را به صورت ۲۰ سال در نظر بگیریم یعنی معادل یک سال مصرف آب را از منابعی که قابل برگشت نیست، دریافت کرده‌ایم و این زنگ خطر است.وی با بیان اینکه سرانه آب تجدید شونده برای هر نفر در سال ۱۴۰۰ تا ۱۳۰۰ مترمکعب پیش‌بینی می‌شود، می‌گوید: استفاده از منابع آب‌های نامتعارف می‌تواند در کنترل خشکسالی مؤثر باشد که فاضلاب‌های شهری از جمله آن‌هاست و می‌توان با تصفیه آن را دوباره استفاده کرد همچنین شیرین‌سازی آب‌های شور نیز می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد. رسول صرف - استاد دانشکده مواد دانشگاه شهید مدرس - راه حل متفاوتی را ارائه و اظهار می‌کند: برای حل معضل خشکسالی کشور چاره‌ای جز استفاده از نانوتکنولوژی و نیروگاه خورشیدی نداریم.او در یک برنامه رادیویی با بیان اینکه بحران خشکسالی زندگی و کشاورزی را به خطر می‌اندازد، ادامه می‌دهد: براساس مطالعات یکی از راه‌هایی که در مقابله با خشکسالی مؤثر بوده، استفاده از نیروگاه‌های خورشیدی است و اگر بتوان از این طریق برق تولید کرد بخش زیادی از کمبود آب و در نتیجه خشکسالی حل می‌شود.این استاد دانشکده مواد دانشگاه شهید مدرس شرط اصلی نیروگاه خورشیدی را آفتاب می‌داند و ضمن اشاره به ۳۰۰ روز آفتابی در کشور خاطر نشان می‌کند: در کنواسیونی که در پاریس تشکیل شد به ایران تکلیف شد که به میزان ۴ درصد قطعی و ۸ درصد مشروط باید میزان آلاینده‌ها را کاهش دهد و زمانی این هدف محقق می‌شود که از نیروگاه خورشیدی استفاده کنیم.

در این میان مسوولان راهکارهای دیگری ارائه می‌دهند. حمیدرضا زکی‌زاده - معاون آبخیزداری اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان تهران - معتقد است: آبخیزداری می‌تواند با مدیریت سیلاب و استحصال آب آن برای کشاورزان، حداقل از اثرات خشکسالی و سیلاب بکاهد.امیر عباس احمدی - رئیس اداره مدیریت زیستگاه‌ها و امور مناطق اداره کل محیط زیست استان تهران - هم با اشاره به خشکسالی شدید و خیلی شدید تهران به ضرورت تدوین برنامه‌های جامع برای مدیریت آب اشاره می‌کند و می‌گوید: لازم است چند دستگاه همکاری کنند و در نهایت در سطح سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی یک برنامه جامع برای کنترل این وضعیت تدوین شود.وی همچنین بر ضرورت کنترل مهاجرت به پایتخت، لزوم کنترل ساخت و ساز در تهران و اجرای طرح آمایش استان تهران تأکید می‌کند.در حالی که راه‌حل‌های مختلفی از سوی مسوولان و کارشناسان برای مدیریت آب و مقابله با خشکسالی مطرح می‌شود که لازم است از نگاه بخشی و دستگاهی به آب خورداری شود و دستگاه‌ها با همکاری در جهت مدیریت شرایط کنونی تلاش کنند.

آمریکا و چین به توافق نرسیدند

بن بست در مذاکرات آب و هوایی

عاطفه‌حسینی

روزنامه‌نگار

علی‌رغم اینکه آمریکا و چین توافق کردند که راه‌حلی برای معضل گرمایش جهانی پیدا کنند، ام‌ا دولت چین معتقد است بحران تغییرات اقلیمی در جهان را نمی‌توان جدا از سایر اختلافات بین این دو کشور، از جمله تحریم بعضی از مقامات چینی از سوی آمریکا به دلایل حقوق بشری حل کرد.

جان کری، نماینده ویژه آمریکا در امور اقلیمی در گفت و گو با مقامات چینی گفت که هیچ راهی برای حل بحران آب و هوای جهانی بدون مشارکت و تعهد کامل پکن وجود ندارد. در مقابل پکن ضمن مخالفت با درخواست واشنگتن مبنی بر تعهدات بلندپروازانه برای مقابله با انتشار کربن، گفت: «دولت آمریکا نمی‌تواند انتظار همکاری در تغییرات اقلیمی را داشته باشد، اما در موضوعات دیگری از جمله حقوق بشر در مقابل چین بایستد.» بر اساس گزارش یک خبرنگار چینی، رهبران چین این هفته به جان کری، نماینده ویژه آمریکا در امور اقلیمی گفتند: «چین در حال حاضر برنامه‌های ویژه‌ای برای دستیابی به اهداف اقلیمی خود دارد.»

به نتیجه نرسیدن مذاکرات آمریکا و چین، دو ابرقدرت که به علت فعالیت‌های صنعتی خود نقش مهمی در انتشار کربن و سایر آلاینده‌ها دارند، درست چند هفته پیش از برگزاری کنفرانس سازمان ملل متحد در ماه نوامبر در انگلستان، بسیار مهم ارزیابی می‌شود. همچنین این مذاکرات اقلیمی برای امید به حفظ گرمای جهانی در محدوده

۱.۵ درجه سانتیگراد بالاتر از سطوح قبل از صنعتی شدن، بر تمام کشورهای جهان تأثیر زیادی خواهد گذاشت.

پس از خروج آمریکا از توافقنامه پاریس، توافقی بین المللی برای جلوگیری از افزایش گرمای جهانی در دولت ترامپ، چین نسبت به آمریکا نقش مهم‌تری در مسائل آب و هوایی و تغییرات اقلیمی در صحنه جهانی ایفا کرد. این ابرقدرت علاوه بر اینکه در تولید پل‌های خورشیدی و توربین‌های بادی برای تأمین انرژی تجدیدپذیر اقدامات موثری انجام داده است، در بازار خودروهای برقی نیز از آمریکا پیشی گرفته است. همچنین طی اجلاس آب و هوای کاخ سفید در اوایل سال جاری میلادی، شسی جین پینگ، رئیس جمهوری چین اولین رهبری بود که پس از جو بایدن، رئیس جمهوری آمریکا صحبت کرد. در بیانیه مشترک آمریکا و چین در مورد بحران آب و هوا و تغییرات اقلیمی، این دو کشور تعهد دادند مذاکرات خود را قبل و بعد از اجلاس COP۲۶،

فرزانه‌طهرانی

روزنامه‌نگار

جلوگیری از ورود آب‌های شور

به اراضی راه‌حل دارد

اشتباه تاریخی در سد گتوند

هر چند هدف از احداث سد گتوند تأمین چهار هزار و ۵۰۰ کیگاوات ساعت برق در سال و مهار سیلاب‌های فصلی بود اما اتفاقی که پس از احداث این سد افتاد، تمام اهداف اولیه را زیر سؤال برد.

همزمان با اجرای این پروژه بزرگ ملی، کارشناسان نسبت به احداث این سد هشدار دادند. کارشناسان معتقد بودند به دلیل وجود گنبدها و رگه‌های نمکی در ۵ کیلومتری سد، ایجاد این مانع بزرگ برای رودخانه باعث حل شدن نمک‌ها در آب و شور شدن اراضی پایین دست سد می‌شود. اما همان زمان مسوولان نظریات کارشناسان را نگرانی بی مورد اعلام کردند و بر ادامه اجرای طرح اصرار ورزیدند.در سال‌های گذشته که در ۵ کیلومتری سد قرار دارد، مخازن نمک تا صدها میلیون تن برآورد می‌شود که حل شدن این مخازن در آب، فاجعهای زیست محیطی به بار خواهد آورد. رضازاده، مدیرعامل وقت شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران در واکنش به نگرانی کارشناسان گفته بود: ما با یک ضریب اطمینان بالاتر از حد لازم فعالیت‌های کنترلی را با ایجاد پوششی روی این سازه و نیز با پر کردن حفره‌هایی که حتی فاصله زیادی هم از مخزن دارند، انجام می‌دهیم.

و هوا بدون مشارکت و تعهد کامل چین وجود ندارد.» جان کری همچنین تأکید کرد، علی‌رغم اینکه بر بحران تغییرات اقلیمی متمرکز است، نگرانی‌های چین را به جو بایدن، رئیس جمهوری و آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه منتقل می‌کند. رئیس جمهوری آمریکا در ماه آوریل از هدف جدید ایالات متحده برای دستیابی به کاهش ۵۲ درصدی میزان آلودگی گازهای گلخانه‌ای در سال ۲۰۳۰ خبر داد. او همچنین وعده داده است که آمریکا را تا سال ۲۰۵۰ در مسیر انتشار کربن صفر قرار دهد. علی‌رغم اینکه این اهداف الزام آور نیستند، اما کارشناسان معتقدند این تصمیمات از نظر نمادین مهم هستند و به ایالات متحده اعتبار می‌بخشد تا بتواند از سایر کشورها نیز بخواهد تصمیماتی برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای خود اتخاذ کند. در مقابل چین نیز متعهد شده است که تا سال ۲۰۶۰ به هدف کربن خنثی دست یابد. این کشور همچنین وعده داده است که استفاده از زغال سنگ پس از سال ۲۰۲۵ را کاهش دهد. این درحالی است که در حال حاضر چین نزدیک به دو سوم برق خود را از سوخت‌های فسیلی تأمین می‌کند.

این مذاکرات دو جانبه در حالی صورت می‌گیرد که این دو کشور، آمریکا و چین در حال تجربه کردن تأثیرات گسترده بحران‌های آب و هوا و تغییرات اقلیمی جهانی هستند. آتش سوزی‌های گسترده در غرب ایالات متحده و سیل‌های فاجعه بار و گردبادهای طوفان ایدا در شرق این کشور، و همچنین جان باختن ده‌ها نفر در سیل چند شهر بزرگ چین، نمونه‌هایی از آن‌ها هستند.

کشت نیشکر در اراضی خوزستان اتفاق درستی نبود اما در عین حال افراد زیادی در مزارع نیشکر و کارخانجات این صنعت مشغول به کار هستند لذا نمی‌توان به راحتی برای این بخش تصمیم گیری کرد. بازرگان توضیح داد: در حال حاضر خشکسالی به بحران‌های موجود دامن زده و اثر آن را چند برابر کرده است. اما این به معنی آن نیست که خشکسالی را فقط مقصر بدانیم. ما همواره در کشور خشکسالی داشته‌ایم اما در تصمیم‌گیری‌هایمان به این خشکسالی‌ها و این شرایط حدی توجهی نکرده‌ایم. البته همه موارد سدسازی اشتباه نبوده است. ما پروژه‌هایی در بخش سدسازی داشته‌ایم که توانسته علاوه بر تأمین آب منطقه، برق قابل توجهی تولید کرده و علاوه بر آن اراضی کشاورزی وسیعی را تأمین آب کند. مانند کارون یک تا سه و سد شهید عباسپور. اما واقعیت این است که سدی مانند گتوند حاصل تلاش‌های مثبت را تحت تأثیر قرار داده و اثرات مثبت این طرح‌ها را بین برده است.

■ **میانگین ۲۴۰ میلیون بارندگی، کشور را نیشکننده کرده است**

رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی با بیان اینکه مساله آب در خوزستان نمونه‌ای از مشکلات کل کشور است عنوان کرد: کشور ما در منطقه خشک واقع شده و یکی از عوامل محدودکننده برای تصمیمات کشور مساله آب است.بازرگان افزود: میانگین بارندگی ما در طول سال‌های گذشته کاهش پیدا کرده و به ۲۴۰ میلیمتر رسیده است. این میانگین شکننده‌ای برای تصمیم‌گیری‌هاست. بنابراین در مباحث مختلف آمایش سرزمین باید از آب موجود در کشور حفاظت کنیم.

■ **۴۰۰ هزار از ۷۰۰ هزار حلقه چاه موجود در کشور غیرمجاز است**

به گفته او شواهد نشان می‌دهد در سال‌های گذشته به این موضوع کم توجه بودیم و متناسب با شان و جایگاه آب به آن توجه نکرده‌ایم. ما بیش از ۷۰۰ هزار حلقه چاه در کشور داریم که نزدیک به ۴۰۰ هزار حلقه از این تعداد غیرمجاز است. با چه پروتکل و به چه طریقی مراقبت از حوزه‌های آبی کشور داشته‌ایم که بیش از ۵۰ درصد چاه‌های کشور به صورت غیرمجاز شروع به بهره‌برداری از آب‌های زیرزمینی می‌کنند.

بازرگان تأکید کرد: این مسائلی است که باید به عنوان یک اولویت در دستور بررسی دولت قرار گیرد. امروز خوزستان شرایط خاصی پیدا کرده است. این بحران آبی می‌تواند یک روز در اصفهان، در یزد و سایر مناطق کشور نیز بوجود آید.

انرژی |

هفته نامه سراسری اقتصادی - اجتماعی

تدبیر

www.tadbiretazeneews.ir

چهارشنبه ۱۰ شهریورماه ۱۴۰۰، سال هفتم، شماره ۳۳۲

گزارش

رشد قیمت نفت

در آستانه نشست اوپک پلاس

احتمال کاهش ذخایر نفت آمریکا از قیمت‌ها حمایت کرد

مهسانجاتی

روزنامه‌نگار

از آنجا که انتظار می‌رود موجودی نفت خام ایالات متحده در هفته گذشته کاهش یافته، قیمت نفت روز چهارشنبه افزایش یافت. به گزارش رویترز، قیمت نفت پس از انتشار گزارش صنعتی ایالات متحده که نشان داد ذخایر نفت خام این کشور در هفته گذشته بیش از حد انتظار کاهش یافته، رشد کرد و تا حدودی توانست ضرر یک شبه خود را که ناشی از تأثیر طوفان ایدا بر پالایشگاه‌های آمریکا بود، جبران کند.

قیمت‌ها پیش از نشست اوپک پلاس افزایش یافت. انتظار می‌رود سازمان کشورهای صادرکننده نفت و متحدان آن به برنامه خود مبنی بر افزایش ۴۰۰ هزار بشکه در روز تا ماه دسامبر پایبند باشند. معاملات آتی نفت خام برنت برای ماه نوامبر، ۴۹ سنت معادل ۰.۷ درصد افزایش یافت و به ۷۲ دلار و ۱۲ سنت در هر بشکه رسید. در حالی که معاملات آتی نفت خام ۵۰ سنت معادل ۰.۷ درصد رشد، به قیمت ۶۹ دلار در هر بشکه مورد معامله قرار گرفت. اوتار ساندهو، تحلیلگر ارشد کامودیتی در فیلیپس فیوچرز ادغان داشت: «گزارش روز سه‌شنبه از سوی موسسه نفت آمریکا که نشان داد ذخایر نفت خام ایالات متحده بیش از حد انتظار کاهش یافته، موجب حمایت از قیمت‌ها شد.» به گفته دو منبع بازار، به نقل از آمار موسسه نفت آمریکا، ذخایر نفت خام ایالات متحده در هفته منتهی به ۲۷ آگوست، ۴ میلیون بشکه کاهش یافته است. پیش از گزارش هفتگی اداره اطلاعات انرژی که امروز منتشر می‌شود، تحلیلگران انتظار دارند که ذخایر نفت خام ۳.۱ میلیون بشکه کاهش پیدا کرده باشد. تحلیلگران اظهار کردند، با این حال، از آنجا که تولید نفت و گاز دریایی در خلیج مکزیک به‌تدریج در حال بازیابی است، اما به نظر می‌رسد مدت زمان بیشتری طول بکشد که فعالیت پالایشگاه‌ها به حالت عادی بازگردد، انتظار می‌رود قیمت نفت خام ایالات متحده همچنان تحت فشار باشد. وزارت انرژی ایالات متحده تخمین زده که در مجموع ۲.۳ میلیون بشکه در روز از ظرفیت آرایش، یا ۱۳ درصد از ظرفیت ایالات متحده در لوئیزیانا یا ۹۴ درصد از تولید نفت و گاز طبیعی در سمت آمریکا از خلیج مکزیک، در حالت تعلیق باقی مانده است. به احتمال زیاد، قطعی برق سرعت بازیابی نیروگاه‌ها را کند می‌کند، اما پالایشگاه باتون روژ با ظرفیت تولید ۵۲۰ هزار بشکه در روز، که متعلق به اکسون موبیل است، روز سه‌شنبه در حال آماده شدن برای فعالیت مجدد بود. یکی از تحلیلگران بازار خاطر نشان کرد: «این خطر وجود دارد که خسارت ناشی از کاهش تقاضای پالایشگاه آمریکا بیشتر و طولانی‌تر از خسارت عرضه نفت خام باشد و این موضوع می‌تواند قیمت نفت خام وست تگزاس، اینترمیدیت آمریکا را تحت فشار قرار دهد.» منابع اوپک پلاس گفتند که به رغم بازگشت سریع تولید نفت خام آمریکا، اعضای این سازمان انتظار دارد بازار حداقل تا پایان سال ۲۰۲۱ با کسری مواجه باشد. تحلیلگران ANZ در یادداشتی اظهار کردند: «این موضوع می‌تواند موجب تسلی خاطر این گروه می‌شود که به برنامه افزایش ۴۰۰ هزار بشکه در روز خود ادامه دهند.»

چهار هزار نفر از کارکنان شرکت بهره برداری مترو در مرحله دوم واکسینه شدند

رییس ستاد مقابله و پیشگیری بیماری کرونا و مدیر اجرایی پروژه واکسیناسیون شرکت بهره برداری متروی تهران و حومه گفت: بیش از چهار هزار نفر از کارکنان شرکت بهره برداری مترو و رانندگان تاکسی در مرحله دوم واکسینه شدند. به گزارش مدیریت ارتباطات و امور بین الملل شرکت بهره برداری متروی تهران و حومه؛ عباس نظری با اشاره به اینکه بعد از پنج روز در مرحله دوم واکسیناسیون کارکنان شرکت بهره برداری متروی تهران و حومه چهار هزار نفر واکسینه شدند گفت: طبق برنامه ریزی از روز چهارشنبه دهم شهریور ماه واکسیناسیون کارکنان امور پایانه ها و بخشی از کارکنان معاونت حمل و نقل و ترافیک شهرداری تهران نیز در کنار پرسنل شهر زیرزمینی آغاز می شود. وی تصریح کرد: با توجه به تجربه برگزاری مرحله اول واکسیناسیون در سالن ولایت ساختمان مرکزی شرکت بهره برداری متروی تهران و حومه در این مرحله کار با سرعت و نظم بیشتری در حال انجام می باشد. رییس ستاد مقابله و پیشگیری بیماری کرونا افزود: طبق برنامه ریزی انجام شده تا سه شنبه ۱۷ شهریور ماه سالجاری واکسیناسیون در این مرکز ادامه دارد.

ساده سازی اطلاعات؛ نیاز امروز ذینفعان صنعت حمل و نقل دریایی

بررسی عملکرد موسسات مطرح بین المللی در حوزه آینده پژوهی صنعت حمل و نقل دریایی در گستره منطقه ای و بین المللی در قالب تهیه و انتشار گزارش های جامع و نیز ارزیابی کم و کیف سخنرانی ها یا اظهارنظرهای مدیران کلیدی این موسسات در نشست ها و رویدادهای منطقه ای و بین المللی طی بازه های زمانی دو یا سه ساله، گویای این مهم است که در حوزه سیاستگذاری و برنامه ریزی در راستای تقویت نقش و جایگاه ذینفعان صنعت حمل و نقل دریایی ایران، می بایست در کنار توجه ویژه و فهم درست به/از شاخص های مهمی از جمله نرخ افزایش سن جمعیت کشورها، نرخ افزایش جمعیت، نرخ افزایش مهاجرت و شهرنشینی، رتبه جهانی تولید ناخالص داخلی کشورها، میزان سهم کشورها از سرانه تولید ناخالص داخلی جهان، سهم کشورها از سرانه تولید ناخالص داخلی جهان، نرخ افزایش درآمد مردم، افزایش تقاضا برای نفت و گاز و ... به موضوعات مهم دیگری از جمله شناسایی قدرت های اقتصادی آینده در کره خاکی (قدرت های نوظهوری از جمله هند، ویتنام، اندونزی، برزیل و ...) توجه داشت. موضوع مهمی که به نظر نگارنده طی بیست سال گذشته تاکنون چنانکه باید مورد توجه مسئولان مرتبط در داخل کشور قرار نگرفته است! صرف اینکه پیش بینی ها و نقطه نظرات کارشناسان شاغل در این موسسات، سازمان ها و شرکت های خارجی را ترجمه نمود و از طریق سایت های خبری داخلی منتشر کرد نه تنها آورده ای برای ذینفعان صنعت دریایی کشور ندارد بلکه بنا به دلایلی، مخاطب ایرانی را به بیراهه می برد. رویه ای که متأسفانه از سال ها پیش تاکنون در صنعت حمل و نقل دریایی ایران جاری است! پس چه باید کرد؟ ضرورت دارد تا در کنار متن کامل و صحیح اظهارات یا گزارش ها در قالب فایل پی دی اف، نتیجه تحلیل ها بر این خبرها، گزارش ها و اظهار نظرها که توسط کارشناسان ایرانی تهیه می گردد را با مخاطب ایرانی به اشتراک گذاشت و از آنها خواست تا تحلیل و برداشت های خود را نیز با تحلیل گر اولیه به اشتراک گذارند.

سید محسن بهره دار
روزنامه نگار

امروزه با پیشرفت های گسترده در علوم و صنایع، صنعت حمل و نقل ریلی درون شهری با در پیش گرفتن شیوه های نوین و تسهیلات مناسب ایمنی کارکنان خود را تا حد قابل قبولی افزایش داده است. از آن جمله می توان به بهره گیری و استفاده از لباس های شبرنگ برای کارکنان، شیوه های تأمین ایمنی در خطوط ریلی برای کارگران در حال کار، فرهنگ سازی ایمنی در صنعت ریلی، صدور مجوز انجام کار، بهره گیری از فن آوری های متعدد و جدید برای هشدار به کارگران شاغل در خط ریل و ایستگاه ها برای مطلع شدن از نزدیکی قطارها و غیره...

نتیجه انجام این اقدامات به کاهش سوانح و حوادث ریلی تا حد زیادی منجر شده است. اما با این حال توسعه تسهیلات ایمنی در صنعت حمل و نقل ریلی در رئوس برنامه های بهره برداران و مدیران ریلی شده است. از سوی دیگر سایر کارکنان صنعت حمل و نقل ریلی درون شهری در معرض طیف وسیعی از مخاطرات قرار دارند که از آن جمله می توان به ریسک هایی نظیر احتمال لغزیدن روی سطوح، سقوط از ارتفاع، مخاطرات ناشی از سیر و حرکت قطارها و یا آسیب های ناشی از درگیری و حمله مسافران به آن ها و غیره...

با ارتقای سطح ایمنی کارکنان، نگرانی ها تا حدود زیادی مرتفع و تلاش ها جهت مند و معنادار شده است. برخی از مهم ترین ریسک ها که لازم است لازم است در فضای ایستگاه های مترو مدیریت شوند، معمولاً عبارت است از لغزیدن بر روی خوردن در پله ها و به خصوص پله برقی های ایستگاه است. برخی نیز به ریسک های ناشی از سوار و پیاده شدن راهبران و تکنسین ها از محیط پایانه و یا مبادی ورودی به کابین لکوموتیوها و قطارها و یا سایر وسایل نقلیه ناشی می شود؛ برخی دیگر نیز از فاصله میان لبه سکو و قطار است.

۱- ریسک های ایستگاه

از سوی دیگر تأمین امنیت کارکنان ایستگاه و قطار با توجه به تعداد زیاد

توسعه تسهیلات ایمنی در صنعت حمل و نقل ریلی در رئوس برنامه های بهره برداران و مدیران

ریسک های صنعت حمل و نقل

یکی ریسک های موجود در مترو است. دشوار به نظر می رسد و از این رو فعالیت بدون نگرانی کامل و ایمنی مطلق را دشوار می سازد. البته در این خصوص اقداماتی صورت گرفته است که از آن جمله می توان به استفاده از دوربین های مدار بسته، آموزش کارکنان، همکاری نزدیک با پلیس مترو، طراحی مناسب و صحیح ایستگاه بر اساس استانداردهای ایمنی، استفاده از علائم و نشانه های صحیح، بهره گیری از فن آوری ها و سرویس های امنیتی نظیر درهای لبه سکو و غیره ... از آن جمله است.

۲- ریسک ناشی از خودکشی ها

متأسفانه در بسیاری از موارد هستند کسانی که مایل اند برای خودکشی و پایان دادن به زندگی خود به هر علتی از قطار استفاده نمایند که در این صورت علاوه بر قربانی، مشکلات و ناراحتی فراوانی برای خانواده های ایشان و موجب اختلالات و آسیب های روانی جدی برای کارکنان و خدمه مترو، مسافران و حتی کارکنان اورژانس خواهد شد. با توجه به ماهیت چنین حوادثی، صنعت حمل و نقل ریلی در مواجهه با خودکشی ها در مترو همواره با دشواری مواجه بوده است. اقدامات کنترلی در این راستا شامل تغییر در طراحی ایستگاه و استفاده از PSD، آموزش کارکنان و فرهنگ سازی مسافران و همکاری با نهادهای تخصصی است که می توانند در شرایط بروز بحران از افراد در معرض خطر حمایت نمایند.

۳- ریسک ناشی از حمل بارهای خطرناک

توسط مسافران

ریسک خروج قطار از ریل

ریسک ناشی از خروج قطار از خطوط

ریلی معمولاً بسیار شایع است که در نتیجه می تواند به خسارات جدی جانی و مالی قابل ملاحظه منجر شود. در غالی موارد نیز تنها احتمالاً یک قطار یا چند واگن از خط خارج می شوند. خروج قطار از ریل خود معلول علل مختلفی است که گاهی به هنده بدمسیر، تقاطع ها و گذرگاه های معیوب، سایش بیش از حد مجاز چرخ و ریل، خطاهای ناشی از سیستم تعلیق واگن های مترو و غیره. بازمی گردد. این مهم می تواند از طریق اجرای سیستم کنترل دقیق و بررسی و اندازه گیری سطح اندرکنش و نیز ارتقای سطح صلاحیت کارکنان و آموزش جامع ایشان خطر خروج از خط را کاهش دهد.

۳-۴- تقاطع های هم سطح
با افزایش سطح ایمنی مسافران و قطارها در مسیر حرکتی، همچنان برخی از عوامل خارجی نظیر گذرگاه های هم سطح منشأ بروز ریسک است که از طریق دستگاه های هشداردهنده و علائم ساده تا قرار دادن راهبندهای پیشرفته و سیستم های تشخیص اشیاء از طریق بینایی ماشین می تواند مانع بروز آن شود. لازم است در نظر داشت با توجه به آنکه حرکت مترو معمولاً با سروصدایی توأم نیست می توان از شیوه های دیگری نظیر استفاده از علائم هشداردهنده و فرهنگ سازی، آموزش و ترویج استفاده نمود.

۴-۴- مخاطرات مرتبط با کارکنان
علی رغم وضع استانداردها، در برخی حالات شیوه های منسوخ و بعضاً سنتی می تواند مسافران را در معرض خطر قرار دهد. که از آن جمله می توان به ریسک های ناشی از کار در خطوط و قرمز، تعریف اشتباه مسیر، سرخوردن چرخ قطارها بر روی ریل و خطاهای فنی و انسانی می تواند بعضاً منشأ بروز این سوانح باشد. استفاده از سیستم های بلاک متحرک و ETCS ممکن است مزایای بیشتری داشته باشد اما در عین حال چالش هایی نیز وجود دارد که در این بین استفاده از سیستم های مناسب و به روز سیگنالینگ می تواند قابلیت اطمینان و حفاظت از حرکت های مسافری را افزایش داده و نیز پیامدهای ناشی از سوانح را به حداقل برساند.

جمع بندی

ریسک ها بخشی از طبیعت صنعت حمل و نقل ریلی است. شیوه مواجهه و مدیریت این ریسک ها در واقع می تواند آثار و تبعات آن را در این صنعت مهم کاهش دهد و آثار زیان بار آن را به حداقل برساند. در این بین برای مدیریت صحیح ریسک ها لازم است که آن ها را شناسایی و اقدامات پیشگیرانه را متناسب با هر ریسک به عمل آورد.

مقبلی افزود: قرار است به منظور ساخت

راه روستایی در این استان ها، بودجه ای از محل اعتبارات ساخت راه های روستایی و اعتبارات مناطق محروم و کمتر توسعه یافته تخصیص داده شود تا در اسسال و سال آینده شاهد ارتقای ضریب برخورداری از راه های روستایی در این استان ها باشیم.

معاون ساخت و نگهداری راه های روستایی و فرعی سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای عنوان کرد: در ۷۲ شهرستان کشور نیز ضریب برخورداری از راه های روستایی کمتر از ۷۰ درصد است و به منظور ارتقای آن، تخصیص بودجه از محل اعتبارات محرومیت زدایی و توازن منطقه ای در دستور کار است. وی افزود: قیمت تمام شده قیر برای اجرای پروژه ها از سال گذشته جهشی بوده و به هر تن ۷ میلیون و ۵۰۰ هزار تا ۸ میلیون تومان رسید و این مساله منجر به افزایش

لزوم توجه به ساختار حمل و نقل عمومی تهران

وحید نوروزی

کارشناس حمل و نقل

حمل و نقل عمومی، ستون فقرات و اسکلت شهر به عنوان یک موجود زنده است و در نتیجه اهمیت آن بسیار بالاست.

۱- مترو:

الان مجموعاً هفت خط از ۱۱ خط درون شهری و چهار خط اکسپرس مترو فعال است. تعداد ۱۴۰ ایستگاه فعال، ۱۴۱۰ واگن فعال و بیش از ۱۱۰ واگن غیر فعال و ده ها واگن و قطار نیازمند اورهال شدن داریم. متوسط هزینه احداث یک کیلومتر تونل مترو با ایستگاه و تجهیزات حدود ۱۳۰۰ میلیارد تومان برآورد می شود و قیمت یک دستگاه واگن حدود یک میلیون یورو است. چهار سال قبل: قیمت یک واگن مترو چهار میلیارد تومان بود در حالی که الان ۳۰ میلیارد تومان است. قیمت احداث یک کیلومتر تونل مترو با تجهیزات و ایستگاه حدود ۲۲۰ میلیارد تومان بود الان ۱۳۰۰ میلیارد تومان شده است.

۲- اتوبوس:

الان، ۷۲ درصد کل اتوبوس های پایتخت فرسوده اند. قیمت یک دستگاه اتوبوس تک کابین ۴.۲ میلیارد تومان و دو کابین، حدود هشت میلیارد تومان شده است. چهار سال قبل: قیمت یک دستگاه اتوبوس تک کابین، حدود ۶۰۰ میلیون تومان بود الان بیش از ۴ میلیارد تومان شده است. اتوبوس دو کابین، ۹۰۰ میلیون تومان بود الان بیش از ۴ میلیارد تومان شده است.

۳- مینی بوس:

امروز، حدود ۳۰۰ دستگاه مینی بوس فعال داریم. قیمت یک دستگاه مینی بوس ۱.۵ میلیارد تومان است. چهار سال قبل: قیمت یک دستگاه مینی بوس حدود ۲۰۰ میلیون بود الان بیش از یک میلیارد و دویست میلیون تومان شده است.

۴- تاکسی:

امروز حدود ۶۰ درصد تاکسی های پایتخت فرسوده اند در حالی که چهار سال قبل فقط ۷۰۰ تاکسی فرسوده باقی مانده بود. قیمت یک دستگاه تاکسی پژو صفر کیلومتر الان ۱۲۰ میلیون تومان هست که صرفاً به رانندگان تاکسی به این قیمت تحویل می شود. چهار سال قبل: تاکسی پژو حدود ۳۰ میلیون تومان بود الان بیش از ۱۲۰ میلیون تومان است.

۵- ون:

صد درصد از ۶۱۰۰ دستگاه ون موجود در پایتخت فرسوده شده اند و میانگین عمرشان ۱۳.۷ سال شده است. الان قیمت یک دستگاه ون نو چینی حدود ۱.۵ میلیارد تومان برآورد می شود. چهار سال قبل: ون صفر کیلومتر حدود ۹۵ میلیون تومان بود و الان بیش از ۱.۵ میلیارد تومان باید پرداخت کرد. اما ده جالش حوزه حمل و نقل عمومی تهران:

شاه کلید همه چالش ها در حمل و نقل عمومی، علاوه بر گران شدن، ندانستن بودجه کافی و عدم پرداخت سهم دولت است. علاوه بر آنها، ده چالش هم بطور مشخص می توان برای این بخش مشخصاً اشاره کرد:

۱) سهم حمل و نقل عمومی در جابجایی شهروندان ۴۵ درصد و حمل و نقل شخصی ۵۵ درصد است که همین یک مورد برای تریسم یک فاجعه بزرگ کافی است.

۲) سیستم یکپارچه حمل و نقل عمومی و پوشش آن براساس نیازهای ساعات پیک تردد مناطق مختلف پایتخت طراحی نشده است.

۳) حداقل ۱۵۰۰ واگن جهت استفاده از ظرفیت بالقوه خطوط راه اندازی شده و در دست احداث مترو کمبود داریم.

۴) بیش از ۶۰ درصد واگن های DC، بیست درصد واگن های AC و هفتاد درصد واگن دوطبقه ناوگان مترو تهران نیاز به تعمیرات اساسی دارند.

۵) فرسودگی ۷۰ درصدی ناوگان اتوبوسرانی دلیل بر نیاز فوری به تأمین اتوبوس جدید و بازسازی اتوبوس های فرسوده است.

مصوبات نوسازی ناوگان اتوبوسرانی و نیز مصوبات ستاد ملی کرونا مبنی بر خرید ۵۰۰۰ دستگاه اتوبوس برای کلانشهرها و مصوبه رئیس جمهور در خصوص ورود ۱۹۰۰۰ دستگاه اتوبوس برای شهرهای کشور و از جمله تهران، هیچ کدام اجرا نشده است.

۶) مشکلات ناشی از استفاده از اتوبوس های CNG سوز و عدم تولید مخزن استاندارد در کشور یک معضل جدی است.

۷) عدم تأمین خودروی مناسب تاکسی توسط خودروسازان داخلی و ندانستن کیفیت لازم یک معضل اساسی در تاکسیرانی است.

۸) سن بالای ناوگان تاکسیرانی با توجه به عمر متوسط ۹.۵ سال که موجب فرسودگی بیش از ۶۰ درصد تاکسی های پایتخت شده یک چالش جدی است.

۹) کمترین هماهنگی با شهرهای اطراف در خصوص مدیریت تردد به تهران و بالعکس وجود دارد و در نتیجه بی نظمی در ساعات پیک کاملاً محسوس است.

۱۰) عدم تبعیت تاکسی های اینترنتی از استانداردها و دستورالعمل های تاکسیرانی

حال باید دید مدیریت شهری جدید با این وضعیتی که از شوری پنجم به ارث گذاشته شده است چگونه می خواهد برخورد کند؟

لازم به تاکید است افزایش میزان تاب آوری پایتخت بالاخص در مواجهه با بلایایی از قبیل کرونا، زلزله و غیره و نیز ارتقای کیفیت زندگی شهروندان، کاهش آلودگی هوا و مصرف سوخت و در نهایت تبعات بهداشتی، زیست محیطی و اقتصادی آن ارتباط مستقیم با افزایش کیفیت حمل و نقل عمومی دارد.

خانه متحرک ۲ میلیون دلاری ملقب به «اولین قایق تفریحی زمینی»

یک کمپانی خودروسازی جدید در آلمان در حال کمک به تولید یک خودرو کاروان است که برای افراد بانزشته طراحی شده و از بهترین و لوکس‌ترین تجهیزات برخوردار بوده در حالی که تختخوابی پادشاهی و گاراژی بزرگ برای جای دادن به یک خودرو اسپرت را نیز در خود دارد. تازه‌ترین مدل Dembell Motorhomes روی یک شاسی سه اسکلی مردسدر قرار خواهد داشت که توسط Azimut Yachts طراحی شده است.

اجاق گاز، ماشین ظرفشویی، مایکروویو و یخچال بزرگ به گنجایش ۶۰ گالن موجود در این اتوبوس کاروانی از برند Miele بوده و سیستم صوتی تصویری آن نیز توسط برند Bose تأمین شده است. این خودرو کاروان کاملاً با طبیعت سازگار بوده و روی سقف آن پنل های خورشیدی، یک تانکر با گنجایش ۲۷۰ گالن آب شیرین نصب شده و یک ژنراتور داخلی برای تأمین برق نیز در داخل بدنه آن جای گذاری شده است. برند Dembell این خودرو کاروان خود را که «برقایق تفریحی زمینی» نام داده در نمایشگاه کاروان دوسلدورف در ۲۷ آگوست رونمایی خواهد کرد. کمپانی سازنده این خودرو تاکنون قیمت این خودرو بسیار لوکس و مجهز را اعلام نکرده اما قیمت آن در حدود دو میلیون دلار تخمین زده شده است. کابین جلو این کاروان دارای صندلی‌های لوکس برای چهار نفر همگی دارای قابلیت ماساژ و یک تختخواب اضافی ملکه است که قابلیت بالا رفتن و کنار رفتن از میدان دید را نیز داراست. سویت لوکس این خودرو دارای یک ماژول باز شدنی کشویی است که یک تختخواب بزرگ و یک تلویزیون ۵۵ اینچی را در خود جای داده است. سرویس بهداشتی با نمایی از سنگ تزئین شده و از بهترین شیرآلات در آن استفاده شده است. بسته به مدل، پارکینگ این خودرو کاروانی اتوبوسی شکل می‌تواند یک دوچرخه، اسکوتر، خودرو هوشمند یا حتی یک کوبه اسپرت را در خود جای دهد. در سال‌های اخیر سفارش کاروان‌های لوکس در میان ثروتمندان جهان بسیار رواج یافته و اخیراً نیز کمپانی خودروسازی چینی Maxus از یک کاروان دو طبقه دارای آسانسور و بالکن رونمایی کرده بود.

بازگشت کامل بقایای آجرهای لعابدار مسروقه به ایران

مجموعه‌ای از آجرهای تزئینی سرقتی از محوطه‌های باستانی ایران، به‌طور کامل بازگردانده شد. قدمت این مجموعه به ۷۰۰ سال پیش از میلاد می‌رسد. «آرت نیوزپیر» از استرادل دو قطعه آجر باقی‌مانده از مجموعه آجرهای تزئینی سرقت‌شده از محوطه‌های باستانی در ایران خبر داد. پیش از این، در سال ۹۹ تا ۴۹ قطعه آجر لعابدار دیگر از این مجموعه به ایران مسترد شده بود. اندازه هر کدام از این ۵۱ آجر لعابدار تزئینی که نقش‌هایی از شیرها و گاوهای بالدار با سر انسان، چهره‌های اساطیری، پرندگان ششکاری، گوزن‌ها و طرح‌های گلدار یا هندسی دارد، به بیش از ۳۰ سانتی‌متر مربع می‌رسد. این مجموعه از قلاچیی، یکی از مهم‌ترین محوطه‌های باستان‌شناسی در غرب ایران واقع در شمال شهر یوکان و در نزدیکی مرز عراق به سرقت رفته بود که پایتخت پادشاهی مانیان محسوب می‌شد. این مجموعه باستانی به‌واسطه شخم‌زنی کشاورزان در دهه ۱۹۷۰ میلادی و در منطقه یوکان کشف شد و نتیجه این امر، حفاری‌های غیرقانونی و آسیب‌زا بود که تا پس از جنگ ایران و عراق نیز ادامه داشت. این آجرهای لعاب‌دار در سال ۱۹۹۱ سر از کشور سوئیس درآمد و فروشنده‌ای که این مجموعه را در اختیار داشت، به‌قصد فروش با موزه بریتانیا تماس گرفت. با این حال «جان کورتیس»، مسئول بخش خاورمیانه موزه بریتانیا با علم به احتمال سرقتی بودن این آثار، از انتقال آن‌ها صرف‌نظر کرد و نسبت به استرداد آجرها هشدار داد. مجموعه آجرهای تزئینی لعابدار در انباری در سوئیس باقی ماند و تا زمان توقیف محتویات انبار به‌دلیل مسائل حقوقی و عدم پرداخت مطالبات در سال ۲۰۰۸ کشف نشد. پس از کشف این آجرها و تماس با موزه ملی ایران به کمک جان کورتیس و «جرمی اسکات»، وکیل مستقر در لندن، دولت درخواستی رسمی برای بازگشت این مجموعه به کشور ارائه داد. کشف این مجموعه نفیس اطلاعات تازه‌ای از تمدن باستان مانی در غرب کشور به دست می‌دهد و باورها در خصوص این قوم را اصلاح می‌کند. اکنون می‌توان به هنر مانیایی ادغان داشت و نتیجه گرفت که طرح‌های آن‌ها همچون گاوهای بالدار با سر انسان نیز حاکی از تأثیرپذیری فراوان از اقوام آشوری است.

صدیقه‌شجاعی

روزنامه‌نگار

موزه‌های بسیار بزرگی در گوشه‌ونگار دنیا وجود دارد که با مجموعه‌های ارزشمند و چند هزار ساله خود، هر گردشگری را به سفر در تاریخ و فرهنگ و هنر ترغیب می‌کنند. موزه‌ها ثروت عظیمی از هنر، تاریخ و داستان‌ها هستند و آنچه جذابیت سفر را دوچندان می‌کند، عطش یادگیری و تجربه‌های فرهنگی است که با مجموعه‌های موجود در بزرگ‌ترین موزه‌های جهان رفع می‌شود. بی‌شک، تماشای آثار باستانی و هنری ارزشمند یا اسکلت یک جانور ماقبل تاریخ، خاطره‌ای فراموش‌نشدنی برای هر کسی به جا می‌گذارد. در سراسر جهان حدود ۵۵ هزار موزه وجود دارد که هر کدام به‌صورت تخصصی به موضوع ویژه‌ای پرداخته‌اند. برخی از آن‌ها حتی روی موضوعات عجیبی تمرکز دارند که از آن جمله می‌توان به مانند موزه قلاده سگ در انگلستان یا موزه نمک‌پاش و فلفل‌پاش در تنسی اشاره کرد.

- موزه لوور، فرانسه**
- مساحت:** ۷۲، ۷۲۵ متر مربع
- موزه لوور** واقع در پاریس فرانسه با مساحت ۷۲، ۷۲۵ متر مربع، بزرگ‌ترین موزه جهان محسوب می‌شود که به بزرگی ۲۸۰ زمین تنیس است. لوور همچنین پربازدیدترین موزه در پاریس و یکی از پربازدیدترین موزه‌های جهان به حساب می‌آید. این موزه فرانسوی نامی آشنا در پست‌های رسانه‌های اجتماعی و کتاب‌های راهنمای سفر است که اغلب با هرم شیشه‌ای نمادین نشان داده می‌شود. موزه لوور و ساختمان آن یکی از دلایل اصلی سفر مردم به پاریس هستند.
- موزه لوور قبل از تغییر کاربری به موزه هنر، قلعه‌ای از قرن دوازدهم بود که در سال ۱۵۴۶ به‌عنوان اقامتگاه سلطنتی مورد استفاده قرار گرفت و در نتیجه ساختمان آن به‌خودی‌خود یک بنای تاریخی ارزشمند است. اولین نمایشگاه آن عمدتاً شامل نقاشی‌های متعلق به خانواده سلطنتی بود**

که به مرور زمان به ۴۸۰ هزار اثر فعلی گسترش یافت. موزه لوور آثار دوران پیش از تاریخ تا قرن ۲۱ را در خود جای داده است و گالری‌های متمایزی از آثار باستانی مصر، شرق نزدیک، یونان، تمدن اتروسک، روم، هنرهای اسلامی، مجسمه‌سازی، هنرهای تزئینی و… را پیش روی بازدیدکنندگان می‌گذارد. از معروف‌ترین آثار هنری لوور می‌توان از مونالیزا، ونوس میلو و پیروزی بالدار ساموتراس نام برد.

- موزه هریمیتاژ، روسیه**

مساحت: ۶۶، ۸۴۲ متر مربع
موزه دولتی هریمیتاژ یا اریمیتاژ سن پترزبورگ که چند دهه قبل از لوور افتتاح شد، مشابه موزه لوور، یک پروژه سلطنتی بود و در حال حاضر دومین موزه بزرگ جهان است. ملکه کاترین کبیر با دستیابی

بزرگ‌ترین موزه‌های جهان؛

دریچه‌ای به تاریخ و فرهنگ و هنر

به مجموعه‌ای از نقاشی‌ها در اواسط دهه ۱۷۰۰، موزه‌ای تأسیس کرد که امروزه سه میلیون اثر دیدنی دارد. این مجموعه عظیم در ۶ ساختمان به نمایش درآمده است که شامل هریمتاژ کوچک، هریمتاژ قدیمی، هریمتاژ جدید، تئاتر هریمتاژ و کاخ زمستانی سابق (مورداستفاده تزار) می‌شود. از آثار دوران ماقبل تاریخ تا امپراتوری سابق روسیه، هنرهای عشایری، آثار مصری و باستانی کلاسیک در این مجموعه به چشم می‌خورد. این موزه بر تاریخ هنر اروپای غربی تمرکز دارد و از آثار برجسته آن می‌توان به آثار پیکاسو، داونیچی، روبنز، رامبراند، گويا و… اشاره کرد؛ اما جاذبه اصلی آن، «اتاق‌های طلا» (Gold Rooms) هستند که شاهکارهای طلایی اوراسیا، شرق و ساحل دریای سیاه در دوران باستان را به نمایش می‌گذارند.

- موزه دولت، هند**

مساحت: ۶۶، ۰۰۰ متر مربع
موزه دولت که با نام «موزه مدراس» (Madras Museum) نیز شناخته می‌شود، در سال ۱۸۵۱ تأسیس شد و دومین موزه قدیمی هند است که به‌خودی‌خود یک گنج به حساب می‌آید. این موزه یکی از بزرگ‌ترین موزه‌های جنوب آسیا محسوب می‌شود که به‌عنوان مخزنی غنی از بهترین شاهکارهای هنری، باستان‌شناسی، مردم‌شناسی، سکه‌شناسی و غیره هر گردشگری را به خود جذب می‌کند. موزه مذکور دارای ۶ ساختمان مستقل با ۴۶ گالری است که در ساختمان اصلی آن از معموعات و مجسمه‌های تاریخی تا گالری حیوانات، گالری گیاه‌شناسی و گالری تمپرشناسی پیدا می‌شود. در میان مجموعه‌های باستان‌شناسی و سکه‌شناسی انواع مختلفی از مصنوعات به چشم می‌خورد که اکثر آن‌ها مربوط به امپراتوری روم هستند. برای دیدن آثار بومی به‌سراغ گالری هنر ملی یا گالری برنز بروید که صدها مجسمه برنزی متعلق به ۱۰۰۰ سال قبل از میلاد از آسیا را نمایش می‌دهند.

- موزه ملی چین، چین**

مساحت: ۶۵، ۰۰۰ متر مربع
موزه ملی چین، موزه نسبتاً جدیدی است که در اثر ادغام موزه انقلاب چین و موزه

در سال‌های اخیر برنامه‌ها و تدابیر ویژه‌ای برای حفظ این گونه ارزشمند اتخاذ شده است؛ بااین‌حال، عدم انقراض یوزپلنگ ایرانی، منوط به تلاش‌های بیشتر و به‌کارگیری دانش کارشناسان است. در همین راستا ۹ شهریورماه با هدف جلب‌توجه بیشتر به این معضل زیست‌محیطی، با نام روز ملی یوزپلنگ ایرانی انتخاب شده است.

- ظاهر یوزپلنگ ایرانی**

«یوز» یکی از واژه‌های پارسی میانه است، از مصدر «یوزیدن»، به‌معنای جست‌وخیز به‌دست آمده و با ویژگی فیزیکی یوزپلنگ در ارتباط است. این جانور که در معرض خطر انقراض گرفته است، پوستی به‌رنگ زرد نخودی یا خال‌های کوچک و سیاه دارد که به استتار آن در مناطق بیابانی کمک می‌کند. یوز آسیایی دارای چته‌ای کشیده است که طول آن به ۱۱۲ تا ۱۳۵ سانتی‌متر می‌رسد. به‌طور کلی، جنس نر این جانور، اندامی بزرگ‌تر از ماده آن دارد و وزن آن نیز در بازه ۳۵ تا ۵۵ کیلو متغییر است. این گربه‌سان دارای جمجمه‌ای کشیده است که در شکار به کمکش می‌آید. خطی با رنگ تیره از گوشه چشم یوزپلنگ به‌سمت پایین دهان این جانور امتداد یافته است که به «خط اشک» شهرت دارد. این خطوط در گونه آسیایی، ضخامت بیشتری از

مساحت: ۴۳، ۰۰۰ متر مربع

موزه واتیکان مشهورترین و محبوب‌ترین موزه ایتالیا به حساب می‌آید که به‌عنوان یکی از قدیمی‌ترین موزه‌های جهان، فعالیت خود را در سال ۱۵۰۶ آغاز کرد. موزه واتیکان شامل مجموعه‌ای از انواع موزه‌ها همچون موزه چاروموتنی، موزه مصر، موزه پیو، موزه دله کارته، اتاق رافائل و کلیسای سیستین می‌شود که علاقه‌مندان به تاریخ و فرهنگ را حسایی مجذوب خود می‌کنند. شاید جذاب‌ترین بخش‌های موزه، «Clementino» با یک مجسمه کلاسیک فوق‌العاده؛ «Pinacoteca» شامل بهترین مجموعه نقاشی‌های دوران رنسانس و قرون‌وسطایی واتیکان؛ اتاق‌های رافائل با اتاق کاملی از نقاشی‌های رافائل و کلیسای سیستین با آثار نقاشی میکل آنژ باشند. موزه واتیکان به‌خاطر مجموعه وسیعی از آثار هنری دوران باستان تا دوران مدرن شهرت دارد و بی‌دلیل نیست که با بیش از ۶ میلیون بازدیدکننده در سال، یکی از پربازدیدترین موزه‌های جهان محسوب می‌شود. گشت‌وگذار در این موزه می‌تواند بیش از دو ساعت طول بکشد.

- موزه ملی توکیو، ژاپن**

مساحت: ۳۸، ۰۰۰ متر مربع
موزه ملی توکیو، بزرگ‌ترین و قدیمی‌ترین موزه هنر ژاپن است که در سال ۱۸۷۲ در شهر توکیو تأسیس شد. این موزه بزرگ‌ترین مجموعه هنر ژاپنی و فرهنگ ژاپن باستانی را در خود جای داده است که شامل شمشیرهای سامورایی، کیمونوهای زیبا و… می‌شود. موزه مذکور در محوطه زیارت‌گاهها و مسیره‌ای پرپیچ‌وخم پارک اوئو واقع شده است و از همین رو، هرگز موزه‌ای با موقعیتی به این زیبایی پیدا نخواهید کرد. گالری‌های موضوعی در ساختمان‌های مختلف موزه قرار گرفته‌اند که از آن جمله می‌توان به هونکان (گالری ژاپنی)، توپوکان (گالری آسیایی) و بخشی اختصاصی برای نگهداری آثار معبد هوریو (متعلق به شهر باستانی نارا) اشاره کرد. از ۱۱۰ هزار اثر این موزه، ۸۷ مورد گنجینه ملی محسوب می‌شوند که ماندا‌های قرن ۱۲ (دایره‌ای حاوی پیکره خدایان واشکال باستانی و کلکسیون بزرگی از هنر مدرن و آمریکایی می‌شود. علاوه بر این، در موزه هنر متروپولیتن می‌توانید شاهد هنرهای آفریقایی، اسلامی، آسیایی و بیزانس باشید. مجموعه بزرگ تاریخ اسلام و ایران باستان، یکی از مهم‌ترین بخش‌های موزه است که آثاری از ایران همچون تندیس نفرهای گاو نشسته، کاسه زرین میخی‌نگار، بشقاب شکار قوچ، سنگ‌نگاره پیشکش‌آوران تخت جمشید و… در آن دیده می‌شود. با وجودی که جاذبه‌های چشمگیر زیادی در موزه مت وجود دارد؛ مشهورترین آن‌ها حکاکی آدم و حوا توسط البرشت دورر است.
- موزه واتیکان، شهر واتیکان**

شمسی، جمعیت یوزپلنگ آسیایی در ایران شاخصه این جانور، سرعت بالای آن است که با ۱۰۰ کیلومتر در ساعت، سریع‌ترین جاندار روی خشکی محسوب می‌شود؛ گرچه به‌دلیل محدودیت تنفس، طی مسافت‌های طولانی با چنین سرعتی برای جانور امکان‌پذیر نیست. دم ۶۶ تا ۸۵ سانتی‌متر یوز ایرانی نیز از جمله ویژگی‌های آن است که جانور را در سرعت و تعادل یاری می‌کند. موی کوتاه و یال تیره بر سر و گردن نیز از دیگر خصوصیات منحصربه‌فرد یوزپلنگ ایرانی محسوب می‌شود.
- زیستگاه یوزپلنگ ایرانی**

یوزپلنگ آسیایی یا یوز ایرانی، گربه‌سان بومی فلات ایران و شبه‌قاره هند و عربستان بوده است که اکنون تنها در مناطق حفاظت‌شده و بیابانی و دورافتاده ایران یافت می‌شود؛ این موضوع در حالی است که از نیمه قرن بیستم، یوز آسیایی هرگز در کشورهای آسیای میانه و شبه‌قاره هند مشاهده نشده است. تا پیش از جنگ جهانی دوم، جمعیت یوزهای آسیایی در ایران بالغ بر ۴۰۰ قلاده گزارش شده است؛ اما در پی اشغال ایران توسط متفقین و ورود خودروهای کوپرنورد و نظامی همچنین تجهیز شکارچیان به امکانات بیشتر، شکار این جانوران رونق گرفت؛ تا جایی که در دهه ۵۰

۱۱

اگردشگری|

فهرته نامه براسری اقتصادی- اجتماعی

تدبیرتازیر

www.tadbiretazenews.ir
چهارشنبه ۱۰ شهریورماه ۱۴۰۰، سال هفتم، شماره ۲۳۲

- خبرخوان**

سن تروپه؛

روستایی در فرانسه که

سلبریتی‌ها عاشقش هستند

جنیفر لویز، بن افلک و ربل ویلسون تنها چند نام از فهرست سلبریتی‌هایی‌ست که بخشی از تابستان امسال‌شان را در سن تروپه، واقع در کناره دریای مدیترانه گذراندند. به گزارش دلیلی میل برنامه‌ای مستند به نام «زمین‌های بازی پولدارها و معروف‌ها» (Playgrounds of the Rich and Famous) در حال بررسی دلایل جذابیت مکان‌های مختلف برای سلبریتی‌هاست. در قسمت اول این برنامه شش قسمتی، جوآن کالینز، بازیگر کهنه‌کار بریتانیایی، دلایل شیفتگی سلبریتی‌ها را نسبت به سن تروپه برملا کرد. وی گفت: «من فکر می‌کنم خیلی از سلبریتی‌ها به این ساحل و به‌خصوص به «کلوپ ۵۵» می‌آیند تا تنها باشند. من یکی از کسانی هستم که دائم به اینجا می‌آیم. اینجا دوستان زیادی را می‌بینی، کسانی را که می‌شناسی و غذا و محیطش هم فوق‌العاده است.»

با این حال این بازیگر اعتراف می‌کند که سکوت و آرامش سلبریتی‌ها حتی در سن تروپه می‌تواند مختل شود و روزی را به خاطر می‌آورد که با جانی دپ مشغول خوردن غذا بوده‌اند و دپ که به خاطر بازی در فیلم «دزدان دریایی کارائیب» حسایی مشهور بوده، مجبور می‌شود به انبوهی از بچه‌های نوجوان امضا بدهد.

یکی از مکان‌های خیلی مشهور در سن تروپه، هتل بیلو است. این هتل بعد از میزبانی عروسی پر سر و صدای میک و بیانکا جگر تبدیل به یکی از مکان‌های مورد علاقه سلبریتی‌ها شد.

در ادامه این برنامه مستند می‌شنویم که در این روستای ساحلی کسی اجازه ساختن آسمان‌خراش ندارند. همچنین زمین زیادی برای سلبریتی‌ها در داخل آن وجود ندارد و آن‌ها می‌بایست ناحیه‌های اطراف را جستجو کنند.

جوآن کالینز می‌گوید: «من به سن تروپه می‌آیم چون یک خانه اینجا خریدم‌ام، در حقیقت در نزدیکی اینجا، داخل سن تروپه نیست، ۲۰ دقیقه فاصله دارد. این خانه را خریدم تا از هیاهوها دور باشم و آرامش را تجربه کنم.»

در بخشی از این مستند گفته می‌شود که نشانه نهایی‌شان و اعتبار در سن تروپه خرید یک تاکستان است که چیزی بین ۵ تا ۵۲ میلیون یورو قیمت دارد.

صدور کارت واکسن دیجیتال برای متقاضیان سفرهای خارجی

مرکز مدیریت آمار و فناوری اطلاعات وزارت بهداشت از راه‌اندازی سامانه کارت دیجیتال واکسن کرونا برای افرادی خبر داد که طی دو هفته آینده قصد سفر خارج از کشور دارند. بنا بر اعلام مرکز مدیریت آمار و فناوری اطلاعات وزارت بهداشت، افرادی که قبلاً واکسن کرونا دریافت کرده‌اند و قصد سفر به خارج از کشور را دارند، قادر خواهند بود تا با مراجعه به سامانه کارت واکسن وزارت بهداشت، نسبت به دریافت کارت واکسن حاوی QRCode اقدام کنند. آدرس اینترنتی دریافت کارت دیجیتال واکسن حداکثر یک روز پس از ثبت‌نام به افراد پیامک می‌شود.

متقاضیان در هنگام ثبت‌نام باید نسبت به ورود دقیق اطلاعات گذرنامه شامل نام و نام خانوادگی به زبان انگلیسی و شماره گذرنامه اقدام کنند؛ چراکه در صورت عدم تطبیق مندرجات کارت واکسن و گذرنامه، ممکن است از ورود افراد به کشور مقصد جلوگیری شود.

وزارت بهداشت از چندی پیش در نظر دارد تا با ایجاد هماهنگی لازم با نیروی انتظامی، تبادل اطلاعات گذرنامه را به‌صورت خودکار انجام دهد و نیازی به ورود دستی اطلاعات نباشد؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود اگر طی دو هفته آینده قصد مسافرت خارج از کشور ندارید، تا راه‌اندازی کامل سامانه صبر کنید.

• صاحب امتیاز، مدیر مسئول: امیر دبیانی

• رئیس شورای سیاست‌گذاری: سید ابوالفضل بهره دار

• قائم مقام مدیر مسئول و سردبیر: محیا سادات بهره دار

• مدیر اجرایی: زهره دبیانی

• مشاور رسانه ای: مجید بهره مند

• دبیر گروه سیاسی:

زهره دبیانی

• دبیر گروه اقتصادی:

سیدمسعود آریادوست

• دبیر گروه جامعه و شهری:

فاطمه دبیانی

• سید محسن بهره دار

• دبیر گروه حمل و نقل:

پژمان صالحی

• مترجم:

فاطمه دبیانی

• پشتیبانی سایت:

امید فرماتی

• ناظر چاپ:

وحیدقهرمانی

• عکس:

حامدریحانی - وحیدریحانی

(آلتیپرئز)

آدرس: تهران - میدان هفت تیر - ابتدای خیابان کریمخان زند روبروی داروخانه ۱۳ آبان

مجتمع اداری کریمخان زند - برج A - طبقه پنجم - واحد A۵۱

تلفن تحریریه: ۸۸۸۶۷۵۲۴ - تلفن بازرگانی: ۸۸۸۶۷۵۱۹ - فکس: ۸۸۴۶۳۷۷

سامانه پیامکی: ۰۲۱۸۶۰۲۲۷۷۸

آیین نامه اخلاق حرفه ای «تدبیر تازه» در سایت این هفته نامه به آدرس ذیل قابل رویت است

www.tadbiretazenews.com / tadbiretaze@gmail.com

instagram:@tadbiretaze

نقش بی بدیل مدیران شرکت بهره برداری متروی تهران در عدم اشاعه ویروس کرونا

اسفندماه سال گذشته با توجه به اولویت اصلی این شرکت مبنی بر ایمنی و آسایش مسافران، اقدامات موثری را جهت حفظ سلامت مسافران مترو و کاهش انتشار ویروس کرونا انجام داده است. شرکت بهره برداری متروی تهران و حومه طبق دستورالعمل‌های ابلاغی از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با حساسیت و دقت، روزانه به منظور پیشگیری و کنترل ویروس کرونا و حفظ سلامت شهروندان و مسافران تمامی قطارها را به صورت روزانه با دو روش خشک و تر در سیستم‌های مکانیزه مترو واش شست و شو و ضدعفونی می‌کند، نظافت و ضدعفونی تمامی قطارها در ایستگاه‌های ابتدایی و انتهایی هر خط نیز به صورت خشک انجام می‌شود. همچنین در تمامی ایستگاه‌های بهره برداری شده عملیات ضدعفونی و نظافت مطابق دستورالعمل وزارت بهداشت به صورت روزانه و در چند نوبت انجام می‌شود؛ ضمن اینکه با چاپ پوستر و بنرهای آموزشی و اطلاع رسانی و نصب آن در ایستگاه‌های خطوط متروی تهران نسبت به آگاهی سازی شهروندان و مسافران اقدام کرده است.

شدن راه تا رسیدن به موفقیت این شرکت است چرا که مسافران می‌توانند اگر انتقاد یا پیشنهادی دارند، انتقال دهند و شاهد رفع و حل آنها در کمترین زمان ممکن باشند. امید است تمام مسوولان مربوطه و دیگر مدیران مرتبط، آنها را تنها نگذاشته و در این راه یاری کنند و مترو را که ستون فقرات حمل و نقل عمومی پایتخت است، حمایت کنند تا حداقل دغدغه مردم در این روزهای پر استرس برای تردد کاهش یابد. از آنجا که در شرایط فعلی تعطیلی کامل مترو در تهران امکان پذیر نیست لذا لازم است اقدامات پیشگیرانه موثری در راستای حفظ سلامت مسافران مترو انجام شود و این تنها با افزایش ناوگان محقق می‌شود و با افزایش قطارها می‌شود از تجمع افراد در قطارها و مسیرهای پرتردد جلوگیری کرد که در حال حاضر ساده ترین راه برای مقابله با ویروس کرونا به شمار می‌رود. کشورهای مختلف هر یک به روش‌های متفاوتی سعی کرده اند تا در حد امکان از انتشار این ویروس خطرناک جلوگیری به عمل آورند. شرکت متروی تهران و حومه نیز به عنوان اولین و بزرگ ترین مترو در ایران از این قاعده مستثنی نیست و از ابتدای همه گیری ویروس کرونا در کشور از

می‌کنند اما نباید از این موضوع غافل شد که در شرایط بد اقتصادی که روبرو هستیم اگر این وسیله حمل و نقل عمومی، خدمات رسانی نکند خیلی از افراد توان تامین هزینه برای رسیدن به مقاصد خود را نمی‌توانند تامین کنند و تا زمانی که برای تامین معاش افراد مجبور به خروج از خانه هستند باید بهترین امکانات تردد نیز مهیا شود. متروی تهران این روزها با حداکثر توان، خدمات رسانی به شهروندان را در این شرایط سخت با تمام کمبودها و تحریم‌ها به خوبی انجام داد و طی این سال‌ها با حضور مدیرانی کارداران و دلسوز از بدنه خود شرکت شاهد آرامش در خدمات رسانی به شهروندان هستند اگرچه به دلیل تحریم‌ها و نبودن ثبات اقتصادی مشکلات فراوانی برای شرکت بهره برداری متروی تهران و حومه همانند سایر بخش‌های خدماتی ایجاد شده اما با مدیریت و برنامه ریزی مناسب که منشا آن وجود ثبات مدیریتی است، این شرکت بر مدار خدمت رسانی هرچه بهتر هدایت شده است. در حال حاضر مترو جزء جدایی ناپذیری زندگی پایتخت نشین شده و ارتباط خوبی بین شهروندان و این شرکت برقرار است و وجود پل‌های ارتباطی بین شرکت و شهروندان نیز نقطه عطفی برای هموار

طی دو سال اخیر شیوع ویروس کرونا باعث شده که در سطوح مختلف جامعه تمهیدات ویژه ای اندیشیده شود تا از شیوع بیماری و افزایش موارد ابتلا و مرگ و میر جلوگیری شود. متأسفانه ویروس کرونا زخم مهلکی به حوزه سلامت وارد کرده است و اگر چه از همان ابتدا تمهیدات ویژه ای برای پیشگیری از شیوع و افزایش موارد مرگ و میر اندیشیده شده است اما این میهمان ناخوانده شرایط زندگی را سخت کرده است. متروی تهران نیز از چالش‌های پیش رو در حوزه کرونا در امان نبوده است اما تمهیدات اندیشیده شده در این زمینه برای مقابله با شیوع ویروس توسط متروی تهران بسیار موثر بوده و باعث شده تا چالش شیوع ویروس در شهر زیرزمینی مرتفع شود. متروی تهران به عنوان یکی از مراکز که نقشی اساسی در عدم شیوع ویروس کرونا برعهده دارد و حتی در ایام پیک کرونایی با انتقاداتی روبرو شد با حس مسوولیت پذیری فوق العاده در خدمت رسانی به شهروندان و مسافران، ذره ای کوتاهی نکرده و بدون هیچ وقفه ای از همان ابتدا در حال خدمات رسانی است اگرچه بعضی‌ها آن را عامل شیوع بیماری معرفی

